

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΕ

Φυλλάδ. 19.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. ΣΤ΄.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1853.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ.

Μετάφρασις Ζ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἀδελφός και ἀδελφή.

Τὴν 29 Ἰουνίου 1577 δύο ξένοι, φθάντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν *Τριῶν Βασιλέων*, ἐν Κολωνία, πρώτων τὸν ξενοδόχον ἐὰν ὑπῆρχε χρυσοκόος τις δεχόμενος νὰ ἀνταλλάξῃ χρυσὰ νομίσματα τῆς Γαλλίας διὰ νομισμάτων τῶν Κάτω Χωρῶν. Ὁ Φέρνιγ, ἀντὶ εὐτραφῆς, ὅστις ἐλάθητο παρὰ τὴν θύραν ἔχων τοὺς βραχιόνας γυμνοὺς καὶ εὐθύμως κρατῶν εἰς χεῖρας ποτήριον ζύθου, ἀπεκρίθη ὅτι παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀστέρος κατοικεῖ ἀργυραμοιβὸς τοιοῦτος, ὁ Ἰωάννης Ρούβεισ. Οἱ ὀδαιοὶ λοιπὸν, ἀκούσαντες ταῦτα διευθύνοντο

πρὸς τὸν δρόμον ἐκεῖνον, ἐνῶ ὁ ξενοδόχος ἐδείκνυεν αὐτοὺς εἰς φίλον του τινά, ὅστις ἐγγεῦστο μετ' αὐτοῦ τὸ ἀφρώδες καὶ εὐωδιάζον ποτὸν ἐνὸς πηλίνου ἀγγείου.

— Ἐχονται ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, τῷ ἔλεγε, καὶ ἐν τοσούτῳ δὲν γνωρίζουν τὴν γλώσσάν μας, ἀν δὲν ἀπατῶμαι εἶναι Ἴταλοί. . .

— Καὶ ἀδελφός και ἀδελφή, προσέθηκε φωνή τις ὀξεῖα, ἀπροσοκῆτως μιγείσα εἰς τὸν διάλογον τῶν συνευθυμούντων. Ὁ δὲ ξενοδόχος ἀμέσως ἀνυψώσας τὴν κεφαλὴν,

— Ἄ, εἶσαι ἐδῶ, ἀγαπητή μου; τῇ εἶπε βλέπων προσχαρῆς τὴν μελανόφθαλμον νεανίδα, ἥτις χάρισσα ἐκίνει τοὺς στογγύλους βραχιόνας καὶ ἐπέδειξε τοὺς ὀραίους τοῦ στόματος αὐτῆς μαργαρίτας. Καὶ πῶς εἰξεύρεις ἀν ἦναι ἀδελφός και ἀδελφή; ἐγὼ πιστεύω μάλιστα ὅτι εἶναι ἀνδρόγονον.

— Αἱ γυναῖκες, ἀπεκρίθη ἡ Τρέα μειδιῶσα, ὡς ἀν θέλουσα νὰ διαψέσῃ τὸν λόγον τῆς, δὲν περι-

ποιούνται τους άνδρας των με τόσην τρυφερότητα και ποσοχήν. Ο Ίταλός εκείνος είναι πολύ ασθε- νής καθώς φαίνεται από την χλωμάδα του προ- σώπου του, και όμως η μικρή κυρία δεν τον αφήνει ούτε στιγμήν και είναι ως σιαά του, πρόθυμος να προλάβη πάσαν επίθυμiam. Αακρούζει το πρόσωπόν της όταν αυτός δεν την κυτάζει, και όταν τύχη να σηκώση το μέτωπόν του από την γήν, εκείνη κλωνεται ότι είναι ευθυμος και χαμογελά. Δεν ειξεύρω τί συνέβη την περασμένην νύκτα εις το δωμάτιόν των, άλλ' ο δυστυχής εκείνος εγόγγυζε φοβερά και υπέφερε τά βραχνιστήρια του ίδιου. Η μικρή κυρία όμως, αντί να πλαιγιάση, έμεινε β- λην την νύκτα πλησίον του και τον έπεμελειτο και έτοιμαζε και τῷ έδιδο μερικά ποτά, έως ου τέλος πάντων τον αποκοιμίσε με αυτά. Σεϊς πι- στεύετε ότι έπεσε μετά ταύτα εις το στρώμά της να αναπαυθῆ; έχετε λάθος: έμεινε έως την αύγήν πλησίον εις το προσκέφαλό του και έκράτει τας χείρας του και έδέετο σιωπηλή προς τον ύψιστον διά τον αποκοιμισμένον.

— Άλλά σὺ, Τρέα, είσαι καλή να υποφέρης τό- σα χάριν του άνδρός σου; ειπεν ο κίπηλος και πε- ριζώνων την στοργαγύλην όσον της συζύγου, η- σπάζετο αυτήν μετά περιπαθείας.

— Όχι, βέβαια! απέκρινάτο απωθοῦσα τον σύζυγον διά τοιαύτης πονηρίας, ώστε εκείνος έ- πανέλαθεν εύθως την φιλοφροσύνην των ασπραμῶν.

— Ησύχασε, Πέτρο, εάν ησουν άξιος αυτών των περιποίησεων και εγώ ηθελα φερθῆ ως εκείνη, άλλ- λα σου δεν με αγαπῶς, ξεχασμένη, και δια τουτο και εγώ δεν σε αγαπῶ. Οὔτω δε λέγουσα εθώ- πνευε διά της χείρός τον όξυν πόγωνα του κα- πῆλου.

Άλλά την στιγμήν ταύτην ηκούσθησαν εκ του ξενοδοχείου φωναι ζητούντων την ξενοδόχον, ητις πετώσα ώσει πτηνόν κατέλιπεν εις την στιγμήν τους συμπίνοντας φίλους.

— Είναι θησαυρός, θησαυρός είναι, μά την πί- στιν μου, έπεφώνησεν ο Πέτρος, ακολουθών δια του βλέμματος την αναχωρούσαν. Αϊ φίλε Ιάκω- βε, δοξάζω την Παναγίαν και όλους τους αγίους δια την επιτυχίαν τοιαύτης γυναικός. Αφου εσε- φανώθημεν, τά ελέη του Θεου διεχύθησαν εις την κατοικίαν μου, αφίνω τά πλούτη κατὰ μέρος! διότι η Τρέα μου δεν είναι μόνον εύτακτος, φιλό- πονος και πνευματώδης, άλλ' έχει μίαν καρδίαν! είναι τσσον ευθυμος! Εις την ύγειαν της, φίλε Ιάκωβε!

Ενώ ο Φέρνιγ επανηγύριζεν οὔτω την σύζυγόν του, ο Ίταλός ίππότης έρειδόμενος επί του βρα- χίονος της αδελφής, εβάδιζε προς την όδόν του Ασπερος, έχων γνώμονα της πρείας τον θάλον των Αγίων Αποστόλων, όστις ανψών το μεγα- λοπρεπε; αυτου κωιδωνοστάσιον υπερείχε πάσας τας όροφάς των επιλοιπων οικοδομῶν. Ο ίππότης δε οὔτος, τριακόνα έτη και πρία μετρῶν, είχε

το ανάστημα μέτριον και αρμονικῶς άεπτυγμένον, αν και έσυρε μετά κόπου τον άριστερον πόδα, επι- ψάτων ένίστα τον μηρόν, πάσχοντα ήδη και ασθε- νοῦντα ένεκα πληγής, κατὰ τινα μονομαχίαν λη- φθείσης. Και η μέν ένδυμασία αυτου, μέλαινα και δλοσηρικῆ, ηρμοζε θαυμασίως εις το ώχρόν πρόσωπόν του, η δε φυσιογνωμία καιτοι ουχι ακριβῶς κανονική, δεν ητο επιδειχς ουδε χαρίτων ουδε καλλονής, χάρις εις την ευρείαν ανάπτυξιν του μετώπου, εις τους χιονολεύκους οδόντας και εις τους εκφραστικωτάτους αυτου οφθαλμούς, εν οις η αγαπη έπεραίνετο αναμεριγμένη μετά της μελαγχολίας. Η μορφή του άλλως έπεμαρτύρει καθ' όλα διακεκοιμένον τι και σημαντικόν πρόσω- πον, μάλιστα δε το επιμεμελημένον των λευκών και ώρειων χειρών του και η κομφότις των μι- μικρών ποδῶν του, ών το σχῆμα κατήγγελλε την ευγένειαν της καταγωγής. Το ήθος του δε άτάρα- χον και ήσως υπεροπτικόν, εφάνετο κατὰ πρῶ- τον άύστηρόν και επιβάλλον, άλλ' οσακίς έστρεφε προς την αδελφίν τά βλέμματα αυτου γλυκύτη- τος και αγαπης ανάμεστα, ότε διεχύνοντο εκ του στόματός του οι μουσικοί τόνοι της θελκτικωτά- της φωνής του, εποίησε τότε ότι επλάσθη ένα α- γαπάται.

Η δε αδελφή αυτου, ως την εμάντευσεν η ξενο- δόχος, δεν ητον η εικοσαετής, εάν την εκρινες εκ πρώτης όψως, τοσουτον ητον ξανθή και λε- ποτάτη, άλλ' αν την εβλεπες πλησιέστερον, του προσώπου αι ήδη αρχόμεναι ρυτίδες και η χοριά της τεταλαιπωρημένης επιδερμίδος, εδεικνυον ότι η ηλικία της εμέτρει τριακόνα έτη. Δεν ητον μέν, αληθῶς ειπείν, ώραια, και όμως η μορφή της εκαλλύνετο από θέλγητρόν τι μυστηριώδες, προ- νόμιον έρασμιών ψυχῶν, ών η γενναϊότης φθάνει μέχρως αυταπαρνήσεως. Αξιεραστος κόρη! οὔδε- ποτε απέσπα τά βλέμματά της από το πρόσωπον του αδελφου της, άλλ' επιτηρούσα και τας ελα- χίστας κινήσεις, εταράσσετο ότε εκείνης εβάδιζε κατηφής και ηγάλλετο εάν τον εβλεπε θεωρούντα μετά περιεργείας αντικείμενον οϊον δήποτε πρό αυτών απαντώμενον. Οσακίς ο βίξ τον ηνώχλει, οσακίς το μέτωπόν του εκκλινετο επί του στήθους καταθεσθημένον υπό του άλλους, κρυφίως έστρεφε προς το χειρόμακτρον τους οφθαλμούς της η αγαθή παρθένος, φοβουμένη μη ιδῆ αιμα και εζήτει πάν- ποτε να τον αποτρέψη της μελαγχολίας, επιδει- κνύουσα αυτω τας πολυτελείς των μεγάρων γλυ- φάς, η την χρυσῆν άντανάκλασιν των ηλιακών ά- κτινων επί των εζωγραφημένων υέλων των εκκλη- σιών. Άλλά σπανία ητον η αγαλλίασις της γεν- ναιοψύχου κόρης, διότι ο δυστυχής μόλις εγειρων το μέτωπόν του, εθεώρει τά αντικείμενα δια νόδς άφηρημένου και κατεβάλλετο άμέσως επανερχό- μενος εις την πικρίαν του άλλους του και εις τας άπαισίους της ψυχής του προλήψεις.

Οὔτω λοιπόν φθάντες εις την όδόν του Ασπερος,

εισήλθον εν τη οικία του άργυραμοιβου, όστις μό- νος διεπραγματεύετο τά του έμπορίου του. Αμα δε ο αγαθος οὔτος άνθρωπος ειθε τον ξενον, κα- τελήφθη από αιφνιδίαν χαρην και δεξιούμενος αυ- τον, — Καλῶς ώρισες, Κύριε ίππότα! τῷ ειπεν Ιταλιστή.

Ηγειρον ο ξένος την κεφαλήν, θαυμάζων διά τον φιλικόν τρόπον του Ρούβενσ, ου δεν ανε- γνώριζε.

— Δεν με γνωρίζεις; εζηκολούθει ο άργυραμοιβός. Εις σε επιτρέπεται τουτο, άλλ' εγώ ημην άχα- ριστος εάν σ' ελπισαόνουν. Ενθυμήθητι ότι το 1665 άνθρωπος τις εκινδύνευε εν ώρα νυκτός εις Φερρόραν, περικυκλωθείς υπό τριών δολοφόνων, και έπιπτε θυμα της θηριωδίας των εν γενναϊός τις ίππότης δεν έστρεπεν εις φυγήν τους ληστές. Και δεν ηροκει τουτο, άλλ' παραλαβών εις την οικίαν του τον επικινδύνως πληγωμένον, περιποιηθή αυ- τον μετά γενναϊότητος και δεν τῷ επέτρεψε να απέλθη εις την κατοικίαν του η μετά την εντελή άνάρρωσίν του. Όχι, όχι, κύριε ίππότα! δώδεκα έτων ημέραι δεν δύνανται να σου άλλοιώσωσι τους χαρακτήρας, ώστε να λησμονήσω τον κύριον Τορκ- εάτον Τάσσον, τον γενναϊον της ζωής μου σω- τῆρα.

Οὔτος δε λαβών την εκ νέου προταθείσαν χει- ρα, την εθλιψε μετά περιπαθείας, ενώ η Κορνη- λία εβλεπε τον αδελφον μετά συγκινήσεως.

— Έννοείται λοιπόν, ειπε πάλιν ο Ρούβενσ, ότι πρέπει να ξενισθῆς εις την οικίαν μου; η α- ποποίησις θέλει με εγγίσει κατὰκαρδα. Ειπέ μοι λοιπόν, εις τί ξενοδοχείον πρέπει να ζητήσω τά πράγματά σου... ω θα ιδῆτε την χαρην της συζύγου μου, διότι σε γνωρίζει, κύριε ίπ- πότα, σε γνωρίζει, πρό πολλου.

Πολλάκις εγώ τη διηγούμην τους κινδύνους μου και την γενναϊότητα δι' ης με έσωσε, αυτη δε πάντοτε έπεφώνει: αξιωσον με, Θεοτόκε, να γνω- ρίσω προσωπικῶς τον γενναϊον ίππότην! Και ι- δου εισηκούσθησαν αι ευχάι της. Προσφέρων δε εις την Κορνηλίαν τον βραχιόνά του και δρῆτων τον βραχίονα του Τάσσου, ωδήγησεν αυτούς εις ευ- ρυτάτην αίθουσαν κοινωνούσαν μετά των γραφείων δια μικρῶς τινος δρυίνης θυρίδος, πολυτελῶς εμι- λευμένης.

— Μαρία, ειπεν εις την σύζυγον, σοι παρου- σιάζω τον Κύριον Τάσσον, τον της Φερρόρας.

Η δε κυρία Ρούβενσ, περιποιημένη εξ τέκνα της κατὰ την στιγμήν εκείνην και το εβδομον ήδη εγκυμονούσα, απηλλάγη ηδέως πως των περι αυτην αγγέλων, προς ους ανεγίνωσκεν εύσεθη τινα προσευχήν και επλησίασεν εις τους ξένους.

— Κύριε ίππότα, τῷ ειπε, πρό πολλου νυχο- μην να αξιωθῶ της προσωπικῆς γνωριμίας σου και διτῶς μακαρίζω ηδη εμαυτην, δοξάζουσα τον ύψιστον όστις ου μόνον σε, άλλ' και την κυρίαν αδελφην σου απέστειλεν εις την οικίαν μου, να!

την αδελφήν σου, διότι την αναγνωρίζω από την θαυμασίαν των χαρακτήρων υμών ομοιότητα.

— Δεν ηπατήθης, κυρία μου, απέκριθη η Κορ- νηλία, εγώ ειμαι αδελφή του και ευγνωμονῶ δια την προς αυτον αγαθοσύνην σου.

— Ω τουτο είναι καθήκόν μου ιερόν και άπυ- ραίτητον! Δεν άμφισβήλω ότι ο σύζυγός μου προ- έλαβε να σας αναγγείλη ότι εισθε από τουδε υποχρεωτικοί φίλοι της οικίας ταύτης, όπου θέ- λομεν σας κρατήσει ικανάς, ικανωτάτας ημέρας, δεν είναι αλήθεια; μη ελπίζετε δε να μας διαφύγη- τε τοσουτόν εύκόλως, διότι από πολλών έτων η- χόρμεθα να σας ξενίσωμεν διά πολυν καιρόν εις τον οίκόν μας.

Και δεξιούμενη την Κορνηλίαν, παρεκίνει τον Τάσσον να καθίση επί εδρας τινός λίαν πολυτε- λους και αναπαυτικωτάτης.

Έπρεπε λοιπόν αναγκάως να δεχθῶσι την οὔτω περιπαθῶς προσφερομένην φιλοξενίαν. Τότε δε η οικοδέσποινα έστειλε να ζητήση τά πράγματά των εις το ξενοδοχείον των Τριών Βασιλέων και ω- δήγησε τους ξένους εις δύο των περικυκλωθέντων της οικίας θαλάμων. Τους άφησε μετά τουτο εις την επιμέλειαν του συζύγου και απηλθεν ένα δι- ατάξει, ου μόνον τά περι περιποιησεως αυτών, άλλ' και την ετοιμασίαν δείπνου αξίου, ώστε οι Ιταλοί να γνωρίσωσι μέχρι τίνος φθάνει η περι την οικουρίαν ικανότης του ώρειου της Φλανδρίας φύλου. Και τοι δε τῷ εννάτω μηνι της εγκυμο- σύνης διατελοῦσα, έπετήρησε μετ' επιστασίας τας προπαρασκευας του δείπνου και ειργάσθη μάλι- στα ιδίαις χειράι τη επικουρία της Βλανδίνης, της πρεσβυτέρας των κορασιων, ητις καιτοι έ- πιαετής ητοίμασε μίαν τυρόπιπταν, ενώ η μήτηρ επήνευε βλέπουσα την αξιολόγον επιτηδειότητά της.

Ο δε Ιωάννης Ρούβενσ περιήρχετο μετά των ξένων εις τά επισημότερα μέρη της πόλεως, δει- κνύων αυτοίς πᾶν ό,τι εξαίσιον και θαυμαστόν, και δεν παρέλειπε την Μητρόπολιν, ητις σταυ- ροειδῶς εκτισμένη κατείχε μεν τετρακοσιών ποδῶν μήκος και εκατόν όγδοήκοντα πλάτος, εστηρίζετο δε επί εκατόν όλων στηλών, αίτινες είχαν τεσσα- ράκοντα ποδῶν περιφέρειαν, ουδ' ελησμόνησε τους ναους των αγίων Γηρόνος και Κυνιδέρτου, άλλ- λα πανταχόσε περιεβλῶν, επέστρεψε μετά των φίλων, ότε η τράπεζα ητον ηδη ητοιμασμένη, όπου η οικοδέσποινα τους υπεδέχθη μετά μειδι- άματος έρασμιού.

Άλλά κατὰ τον εσπερινόν δείπνον, όστις έιπε- το των χαρμοσύνων ώρων της ημέρας, η οικοδέ- σποινα εκάλεσε τά τέκνα, άτινα εγονάτισαν πρό του πατρός ένα τά εύλογήση. Ο άργυραμοιβός τότε αποκαλυφθείς, έψαυσε δια της παλάμης την κεφαλήν εκάστου τέκνου και απηγγείλεν υπέρ αυτών βραχειάν τινα άλλ' θερμήν δέησιν προς τον ύψιστον. Οι δε παίδες, ασπασθέντες την επι- σης δευμένην μητέρα, απηλθον σπουδαίοι και

εὐθυμοὶ ἵνα ἀναπαυθῶσιν εἰς τὴν κλίνην των, ὑπὸ
θεραπευτικῶν συνοδουμένων.

Ὁ Τάσος ἐφώνησε.

— Μακκαρίζω τὴν εὐδαιμονίαν σου, κύριε
Ρούβενσ!

— Φθάνει νὰ θέλῃς, ἀπεκρίθη ὁ ἀργυραμοιβός,
φθάσει νὰ αγαπήσῃς καὶ ἔπειτα νὰ νυμφευθῇς κα-
λὴν τινα γυναῖκα, ὡς ἐγὼ τὴν σύζυγόν μου, καὶ
ἔχεις τὴν αὐτὴν εὐδαιμονίαν.

Πικρὸν μειδίασας ὁ ποιητὴς δὲν ἀπεκρίθη ἢ
διὰ νεύματος ἀπογνώσεως.

— Ὁ ἔχων ἀδελφὴν ὡς τὴν κυρίαν Κορνηλίαν
δὲν ἔχει ἀναγκὴν γυναικὸς ὅπως εὐδαιμονήσῃ, ὑ-
πέλαθεν ἡ Μαρία, ἐνόησασα ὅτι ὁ σύζυγος τῆς
ἀνεξέχουσε μυστηριώδεις τι τραῦμα εἰς τὴν καρδί-
αν τοῦ Τάσου.

— Ἐπίστειτον ὅτι διακρίβετε εἰς Ἀνδέρσ, εἶπεν
ὁ Τάσος, θέλων οὕτω νὰ διασκεδάσῃ ἀπαίσιόν
τινα σκέψιν, ἥτις ἐφαρμάκωνε τὴν ψυχὴν του.

— Ὁ οἶκός μου καταγεται ἀπὸ τὴν Στυρίαν,
ἀνήκουσαν ἤδη εἰς τὸ Αὐστριακὸν Κράτος, καθὼς
γνωρίζεις, ἀπεκρίθη ὁ Ρούβενσ. Ὁ πατὴρ μου Βαρ-
υλομαῖος Ρούβενσ, ὑπάλληλος ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ
Αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ πέμπτου, ἐφθασεν εἰς
Φλανδρίαν μετ' αὐτοῦ, ὅστις ἰδρύσας ἤδη εἰς Βα-
σιλεύουσιν τὰς Βρυξέλλας, ἤρχετο τὸ 1520 ὅ-
πως στεφθῆ Αὐτοκράτωρ. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ πατὴρ
μου γνωρίσας εὐγενὴ τινα νεάνίδα, τὴν Ἄννην Ἀ-
ρενο-Σπίριγ, ἠγάπησε καὶ ἐνυμφεύθη αὐτὴν, ζη-
τήσας δὲ ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ Αὐτοκράτορος
καὶ παραιτήσας τὴν αὐλικὴν ὑπηρεσίαν ἀποκα-
τέστη εἰς Ἀνδέρσ, ὅπου μετὰ ἓνα χρόνον ἐγεν-
νήθη ἐγὼ.

Ὁ πατὴρ μου αὐτὸς ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τῆς
ἀγωγῆς μου καὶ ἅμα φθάσαντα εἰς τὴν ἡλικίαν
εἰκοσι τεσσάρων ἐτῶν με ἀπέστειλεν εἰς τὴν
Ἰταλίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν μου. Ἐξ
ἔτη διετέλεσα εἰς διάφορα Πανεπιστήμια καὶ ἔ-
τυχον τοῦ διπλώματος τῆς νομικῆς καὶ τῆς ἐκ-
κλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μετὰ τοῦτο δια-
βαίνων τὴν Ἰταλίαν ἔτυχον ἐν Φερράρας, ὅπου ἡ ἀν-
δρία σου ἔσωσέ με ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἐπανήλθον
δὲ εἰς τὴν Ἀνδέρσ, εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων μου
ἐν ἀναρρώσει ἐτι διατελών, καὶ ὁ πατὴρ μου
τὴν αὐτὴν τῆς ἐλεύσεως ἡμέραν, με ὠδήγησεν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ φίλου του Πιπελιγ, ὅπου εἶδον
ζυγνὴν τινα καὶ ἐρασμὴν κόρην. — Πῶς σοὶ φαί-
νεται ἡ νεάνις; με ῥώτησεν ὁ πατὴρ. — Αἰτι-
αρχακτός, ἀπεκρίθη ἀπορῶν διὰ τὴν ἐρώτησιν. —

Ἄγάπα τὴν λοιπὴν, ὑπέλαβε, καὶ φρόντιζε νὰ κερ-
δήσῃς τὴν ἀγάπην της, διότι ἐγὼ τε καὶ ὁ πατὴρ
αὐτῆς ποθοῦμεν νὰ σὲ ἐνώσωμεν διὰ τῶν ἀγίων
συνδέσμων τοῦ γάμου.
Ἡ νεάνις ἔπελεσε τότε ἐρυθριῶσα καὶ τετραρα-
γμένη νὰ κρυφθῇ, ὑπισθὲν τῆς μητρὸς της. Μετὰ
δὲ παρέλευσιν ἐνός ἔτους ἐτελείτο ἐν τῷ ναῶ τοῦ
ἀγίου Ἰακώβου ὁ γάμος μου μετὰ τῆς Μαρίας
Πιπελιγ.

Καὶ σχεδὸν κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, τῇ πλειοψη-
φίᾳ τῶν προκρίτων τῆς πόλεως, ὠνομάσθη σύμ-
βουλος ἐν τῇ Γερουσίᾳ τῆς Ἀνδέρσ. Ἀλλ' αἱ κάτω
Κωραὶ διαταράσσοντο ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονο-
κλαστῶν, οἵτινες παρέδιδον τὸν τόπον ασεβῶς εἰς
σίδηρον καὶ εἰς πῦρ, τὸ δὲ Ἀνδέρσ μάλιστα ἦτο
μᾶλλον τῶν λοιπῶν τῆς Φλανδρίας πόλεων τὸ ἀ-
ξιοδάκρυτον θέατρον πάσης αὐτῶν λεηλασίας καὶ
στάσεως. Καὶ ἡ μὲν σύζυγός μου ἐπλησίαζεν εἰς
τὸν πρῶτον τοκετὸν, ἡ δὲ μικρὰ μου περιουσία ἐ-
κινδύνευε ἐν μέσῳ τῶν ταραχῶν καὶ τῆς θηριωδί-
ας ληστῶν, διαρπαζόντων τὸ προστυχόν ἐν ὄνο-
ματι τῆς θρησκείας· διὸ ἀπεφάσισα νὰ ἀναχωρήσω
ἀπὸ τὴν Ἀνδέρσ, ὅπου πρὸ ἐξαετίας ἔζων, καὶ νὰ
μετοικήσω χάριν ασφαλείας εἰς τὴν Κολωνίαν, μα-
κρὰν τῆς φθοροποιῆς διαιρέσεως, ἥτις ὠπλίζε τοὺς
ἀδελφούς κατὰ τῶν ἀδελφῶν των. Τότε οὐ ἔκτε-
λέσας τὴν ἀπόφασίν μου μετήλθον τὸ ἐπάγγελμα
τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, ὅπως ἐπανορθώσω μικρὸν τὴν
περιουσίαν μου καὶ ἔλαβον εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς κα-
τὰ τὸ κρεουργεῖον εἰς Ἀνδέρσ κειμένης οἰκίας μου,
τὸν οἶκον τοῦτον εἰς τὸν δρόμον τοῦ Ἀστέρος. Δο-
ξάζω δὲ τὸν Θεὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰ
πάντα μοὶ ἀπέβαινον κατ' εὐχὴν, καὶ περιουσία καὶ
τέκνα, διότι οὐ μόνον ἤμην καὶ εἶμαι τυχερός εἰς
πᾶσαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ
Ἰψίστου ὑλόγησε τὸν οἶκόν μου δι' ἐξ τέκνων καὶ
ἑβδομον προσδοκῶ ἤδη ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.
Εὐδαίμων λοιπὸν μετὰ τῆς συζύγου μου, ἥτις εἶναι
ἀγαθὴ καὶ γλυκεία καὶ ἀνατρέφει χριστιανικῶς
τὰ τέκνα της κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἰσράς ἡμῶν
θρησκείας, δεκαετίαν ἤδη διάγω ἐνταῦθα μακάριον
βίον καὶ εὐχαριστῶ τὸν Παντοδύναμον κατὰ πᾶσαν
στιγμὴν, ὅτι ἠδύνησε νὰ μοὶ χαρίσῃ ζωὴν ἀμέρι-
μον καὶ ὀλίαν. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ ἱστορία μου, κύ-
ριε ἱππότα, ἰδοὺ διὰ τί, θαρρῶν ὅτι ἤμην εἰς
Ἀνδέρσ, με εὐρίσκεις κατοικοῦντα εἰς τὴν Κο-
λωνίαν.

— Φεῦ! ἀπεκρίθη ὁ Τάσος· ἡ ζωὴ μου δὲν
ζυμοιάζει τὴν ζωὴν σου! Ἐνῶ διάγεις ἐν ἀναπαύσει
ἡμέρας ἀπονήτους καὶ εὐτυχῆς, ἐγὼ εἶμαι τὸ παι-
γνιον ταρχῆς καὶ ἀνεμοζάλης καὶ φαίνεται μὲν
ὁ βίός μου λαμπρός καὶ διακεκριμένος, ἀλλ' ἡ
ὑπαρξίς μου εἶναι κατηραμένη καὶ μεστὴ ἀπογνώ-
σεως καὶ πικρίας. Ἄρου εἶδον τὸ φῶς τῆς ζωῆς
ἀγνοῶ τί ἐστὶν ἀνάπαυσις, ἀγνοῶ τί ἐστὶν εἰ-
ρήνη.

Ὁ πατὴρ μου Βερνάρδος Τάσος, ἐν τῇ μητρι-
κῇ γαστέρι ὄρφανευθεὶς, ἀνετρέφη τῇ ἐπιμελείᾳ
τοῦ θεοῦ του ἐπισκόπου Ρικκανάτου, ὅστις τὸν υἱο-
θέτησε μὲν, ἀλλὰ τὸν κατέλιπεν ἑπταετῆ, ἀπὸ
χείρας κακούργων δολοφονηθεὶς. Τὸ δὲ ὄρφανὸν
παιδίον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Πατα-
βίου, ὅπου ἔζησε σχεδὸν δι' ἑλέους, καὶ ὑπηρετήσας
ἐπομένως παρὰ τῷ Κύρηντι Ραγγώνη, διωρίσθη
εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Δουκίσης Φερράρης, τῆς Βασι-
λίσσης τῆς Γαλλίας. Ἠκολούθησε τὸν ἡγεμόνα Σα-
λέρονου περιηγούμενον, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Ἰταλίαν

καὶ καλῆς τυχῶν ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Φερράρῳ Σα-
βρινῳ, ἐνυμφεύθη εὐγενὴ τινα Νεαπολίτιδα, ἦν
ἠγάπα, τὴν Πορκίαν Ρώσσο. Ἐννεὰ μηνῶν ἔπειτα
ἦλθον ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον, ἡ δὲ ἀδελφή μου μετὰ
τὸ ἀκόλουθον ἔτος. Ἀλλ' οἶμοι! ἡ συμφορὰ καὶ ἡ
πενία ἐθάβον μετ' οὐ πολὺ τὴν οἰκογένειάν μας!

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρονου κηρυχθεὶς κατὰ Κα-
ρόλου τοῦ πέμπτου, ἠττήθη μετ' ὀλίγον καὶ ὁ πα-
τὴρ μου, δυστυχῆσας κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ προσ-
τάτου αὐτοῦ, ἀπέθανεν εἰς Ὀστίλην, μόνις λιπῶν
εἰς τὴν μητέρα μου καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν τὰ πρὸς
ζωάρχειαν ἀπολύτως ἀναγκαία. Ἐγὼ ἠκολούθησα
τὸν πατέρα εἰς τὴν ἑξορίαν του· αὐτὸς μόνος ἦτο
ὁ διδάσκαλός μου, ἅμα δὲ ἐτελείωσεν ἡ ἀνατροφὴ
μου, ἔπεμψέ με, ὀλίγον πρὶν ἀποθάνῃ, παρὰ τινι
τῶν ἐν Παταβίῳ διακεκριμένων νομικῶν ἵνα σπου-
δάσω τὴν Νομολογίαν, ἀλλ' ἐγὼ, ἀντὶ ν' ἀκολου-
θήσω τὸ πατρικὸν στάδιον, ἀμέσως μετὰ τὸν
θάνατόν του, ἀπεχαιρέτησα τὸν καθηγητὴν μου καὶ
ἠσχολήθη εἰς σύθεσιν ποιήματος καλουμένου ὁ
'Ρολάνδος. Τὸ δοκίμιον τοῦτο τοῦ μαθητοῦ ἐτυ-
χε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, πολλῆς ἐπιδοκιμασίας,
διότι με ἐρρίφεν εἰς τὸ ποιητικὸν στάδιον καὶ ἐ-
νέχουσε διὰ παντός εἰς τὴν ὑπαρξί μου τὴν πικρίαν
τῆς εἰμαρμένης. Ὀνειρευόμην τότε τὴν σύνθεσιν
ἐποποιέας καὶ ἔλαβον ὡς θέμα τὴν ἀπελευθέρωσιν
τοῦ ἀγίου Τάφου ὑπὸ τῶν σταυροφόρων, τεμάχια
δὲ τινα τοῦ Γοδέφροϋ (1) ἦσαν παραίτια τοῦ νὰ
κληθῶ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Φερράρης παρὰ τοῦ
Δουκὸς Ἀλφόνσου, ὅστις ἐπόθει νὰ ἐξιμνήσω διὰ
στίχων μου τὴν ἔλευσιν τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, τῆς
ἀρχιδουκίσης Βάρβης.

Μεθῶν ἐκ χαρῆς καὶ ὑπερηφανίας ἔδραμον ἐγὼ
εἰς τὴν αὐλὴν, ἔνθα τυχῶν ὑποδεξιώσεως λίαν εὐ-
μενοῦς καὶ περιποιητικῆς, ἐκαλούμην εἰς ἀπά-
σας τὰς θαυμασίας ἐσορτὰς, αἵτινες ἐτελούντο ἀφθό-
νωσ καὶ μετὰ πομπῶν ἀπαραιτημάτων· ἀ-
παντες δὲ οἱ ἐν τέλει, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγ-
μα τοῦ ἡγεμόνος, ἐτίμησαν τὸν νεωστὶ ἐλθόντα
ποιητὴν καὶ πρὸ πάντων ἡ Δουκίσσα Βάρβη καὶ ὁ
Καρδιναλῖος Ἔστ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Ἐλεονώρα.

Καὶ ἅμα προφέρων τὸ ὄνομα τῆς Ἐλεονώρας,
ὁ Τάσος ὠχρίασε καὶ συγκίνησας κραταῖα ἐξη-
σθένησεν αἰφνιδίως τὴν φωνὴν του, ἐνῶ δὲ ἡ Κορ-
νηλία ἀνέβλεψε πρὸς αὐτὸν ἀνασυχούσα, ἀνακύψας
ἐξηκολούθησε τὸν λόγον.

— Ἦγειρα τὸ μνημεῖον τοῦ πατρὸς μου, δούς
ἐνέχυρον τῆς δαπάνης, εἰς τοικιστὴν τινα Ἰουδαῖον
ὡς καὶ τοὺς τάπητας τοῦ δωματίου μου αὐτοὺς
καὶ δεχθεὶς ἀσμένως τὴν πρότασιν τοῦ Καρδινα-
λίου Ἔστ, ἀποδημῶντος εἰς Γαλίαν, ἀπεχαιρέ-
τησα τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν μητέρα καὶ παρηκολού-

(1) Οὕτως ὠνόμασε τὸ πρῶτον τὸ ἀθάνατον
ποιήματ' αὐτοῦ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἱερουσαλὴμ
τοῦ ἀριστουργήματος τούτου ἔχομεν ἀστείαν με-
τάφρασιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τὴν μετάφρασιν τοῦ
μακαρίτου Γουζέλη.
Z.

θησα τὸν νέον προστάτην μου. Ἡ Γαλλία δὲν ἤ-
ρεσεν εἰς τὸ πνεῦμα μου, διότι οἱ ἄνθρωποι τοῦ
τόπου ἐκείνου, ἄστατοι ὡς τὸ κλίμα των, μοὶ
ἐφάνησαν οἱ μὲν μεσημβρινοὶ ἀδύνατοι, πνευμα-
τώδεις καὶ φοφοδεεῖς, οἱ δὲ ἀρκῶτοι ῥωμαλέοι
μὲν καὶ φιλοπόλεμοι ἀλλ' εὐθῆεις. Μόνον τὸ εὐ-
κρατον κλίμα παράγει ἐν γένει ἄνδρας πρὸς οὐ-
τὴ φύσις ἐπιδαφιλεῖ διπλοῦν προτέρημα, τὴν σί-
νεσιν καὶ τὸ μένος. Ἡ ἀστασία ὅμως τῶν Γάλ-
λων ὀφείλεται εἰς τὸ ἐμετάβλητον τοῦ κλίματος
αὐτῶν· καὶ δὲν τοῖς ἀποδίδω ἐγὼ, ἀλλ' ἡ ἱστορία
τὸ ἐλάττωμα τοῦτο. Κατὰ τὰς ἐμὰς παρατηρή-
σεις αἱ Γαλλίδες ὑπερετεροῦσι τὰς γυναικάς τῆς
Ἰταλίας κατὰ τὴν στυλιπρότητα τῆς χορείας καὶ τὴν
ἀβρότητα τῶν χαρακτήρων. Οἱ δὲ ἄνδρες δὲν ἔ-
χουσι μὲν μεγάλον ἀνάστηρα ὡς οἱ τῆς ἐποχῆς τοῦ
Καίσαρος, ἀλλ' εὐσώμους ἐπλασεν αὐτοὺς ἡ φύσις,
ἐν ἐξαίρεσιν τοὺς εὐγενεῖς, ὧν οἱ ἰσχυροὶ πόδες
δὲν ἀναλογουσι πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμα καὶ τοῦτο,
φαίνεται, διότι ἐπιπποὶ ἐξέρχονται συνήθως εἰς
τὸν περίπατον. Εὐδρον δὲ τὰς ἐξοχὰς προτιμότερας
τῶν πόλεων, κικῶς ἐν γένει οἰκοδομημένων, διότι
οἱ μὲν οἶκοι, ξύλινοι κατὰ πλείστον μέρος, δὲν
ἔχουσι τεκτονικὴν τινα καλλονὴν, αἱ δὲ κλίμα-
κες αἱ ἐλικοειδεῖς συνθλίβουσι τοὺς ἀναβαίνοντας,
φέρουσαι πρὸς δωματῖα ἀτέχνως διηρημένα καὶ
σκοτεινά. Τοῦτο δ' εὐδρον θαυμάσιον ἀληθῶς, τὰς
ἐκκλησίας, ὧν τὸ πλῆθος καὶ ἡ πολυτέλεια καὶ τὸ
μεγαλεῖον ἐπιμαρτυροῦσι τὴν παλαιὰν τοῦ ἔθνους
εὐσεβείαν. Δὲν φαίνεται ὅμως τὸ σθένος ἀναμάρ-
τητον ἐντελῶς, διότι, καθ' ὃ εἰκάσω, οἱ οἰκοδομή-
σαντες προσετίμησαν τὴν στερεότητα μᾶλλον ἢ
τὴν καλλονὴν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἐκκλησίαι βάρβα-
ρον μὲν ἔχουσι τὸ σχῆμα, οὐδαμοῦ δὲ ἀρέσκειται
ὁ οφθαλμὸς ἀπαντῶν δειγμὰ τι τέχνης περικαλ-
λῆς, ἐξαίρεσι τῶν ὑέλων, οἵτινες εἰσὶ θαυμαστοὶ
διὰ τε τὸ κάλλος τῶν ζωγραφημάτων καὶ διὰ τὴν
ζωηρότητα τῶν χρωματῶν· φαίνεται ὅτι οἱ Γάλ-
λοι ἐπιμελοῦνται τῆς διακοσμησεως τῶν ναῶν τοῦ
Ἰψίστου, ὅσον οἱ Ἰταλοὶ προσέχουσι εἰς τὰ ποι-
κίλματα ἐνός ποτηρίου, χρησιμεύοντος εἰς οἰνο-
ποίησιν. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον οἱ ἄνθρωποι τρέφου-
σι τὰ τέκνα των διὰ τοῦ γάλακτος τῶν ἀγελάδων·
δὲν ἦτον προτιμότερον νὰ τὰ τρέφωσιν, ὡς οἱ ἀρ-
χαιοὶ τὸν Ἀχιλλεῖα, διὰ τοῦ μυστοῦ τοῦ λέοντος;
ἢ ἀναμφιβόλως τὸ εἶδος τῆς τροφῆς ἐνεργεῖ θαυ-
μασίως ἐπὶ τῶν σωματικῶν καὶ τῶν διανοητικῶν
δυνάμεων τῶν παίδων, ἡ δὲ ἀγελάς εἶναι τοσοῦ-
τον ἀκαρδὸς καὶ ταπεινὴ, ὅσον ὁ λέων γενναῖόςφυ-
χος καὶ ἀνεξάρτητος. Καὶ κατ' ἀλήθειαν ὅταν ἀ-
ναγκαιῶς ἀποπέμψωμεν τὴν πάσχουσαν ἢ τὴν κα-
κοῆθη τροφήν, διὰ τὴν νὰ μὴ ἐνοήσωμεν ὅτι δὲν
πρέπει ἐπίσης νὰ τρέφωσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ ζῶων;
Οἱ εὐγενεῖς τῆς Γαλλίας ζῶσιν εἰς τὰ ὑποστατικά
των περικυκλούμενοι ὑπὸ πλήθους δούλων καὶ ὑ-
πηκόων, καὶ αὐθάδεις κατακτώντες διὰ τοῦτο καὶ
δεσποτικοὶ. Οὐδαμοῦ δὲ καταγίνονται εἰς τὰ γράμ-
ματα καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἀφίνοντες ταῦτα εἰς

τὰς τὰς ἐξ ὑποδεστέρας, καὶ δὲν ἀρκεῖ ὅτι τὰ περιφρονῶσιν, ἀλλὰ δὲν ὑπολήπτονται ποσῶς τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ ἰδοὺ πόθεν πηγάζει ἡ παρακμὴ τῆς περὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐκμαθήσεως (*).

Ἡμὴν αὐτόπτης τῶν σφαγῶν τῆς Saint-Barthélemy καὶ σπεύδων ἐπέστρεψα εἰς τὴν Ἰταλίαν, πτωχότερος ἢ πρὶν καὶ δυσχεραίνων κατὰ τοῦ καρδινάλιου ἔσται.

Καὶ πρῶτον μὲν ἀπῆλθον εἰς τὴν Ρώμην, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Φερόραν, ὅπου ὁ ἡγεμὼν Ἀλφόνσος μὲ ὑπεδέχθη μετ' εὐμενείας σχεδὸν ἀδελφικῆς καὶ ἔζησα πλησίον τῆς συζύγου καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ τὰς πρῶτας καὶ μόναις σιγμάς τῆς εὐτυχίας μου. Ἀμφότεροι δὲ αὐταὶ ἠρέσκοντο ἀκούουσαι τὴν ἀπαγγελίαν τῶν στίχων μου καὶ ἐγὼ ἠγράφον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς στιχουργῶν διὰ τὴν ἐπιούσαν. Τοιοῦτοτρόπως τὸ ποίημά μου ὁ Ροδεφρῆς προσηυξύνετο καὶ μετωνομάσθη ἐπὶ τέλους ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔγραψα τὸν Ἀμύνταν ὅστις ἐδιδάχθη ἐπὶ σκηνῆς ἐν τῇ Αὐλῇ, καὶ ἡ δούκισσα τοῦ Οὐρβίνου παρεκάλεσε τὸν ἡγεμόνα Ἀλφόνσον ἵνα τῇ πέμψῃ τὸ ποίημα μετὰ τοῦ ποιητοῦ. . . . . Ἐν μέσῳ τοσοῦτων ἐπιτυχιῶν, ἀφιερωμένος εἰς τε τὴν διασκευὴν τοῦ ποιήματός μου καὶ εἰς ἄλλην τιὰν ἰδέαν πολλῶν κραταιότεραν, ἐπέρανα τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν παρέδωκα εἰς τὴν τυπογραφίαν.

— Ναί, διέκοψε τὸν λόγον τοῦ ἡ Κορνηλία, καὶ πᾶσα ἡ γῆ τῆς Ἰταλίας συνεκινήθη κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ποιήματος, πάντες δὲ ἐπανελάμβανον μετὰ θαυμασμοῦ τὸ ὄνομα τοῦ Τορκιάτου Τάσσου καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς ἀπεστήθισε τοὺς στίχους του, οἱ δὲ κωπηλάται τοὺς ἐψάλλον καὶ τοὺς ψάλλουσιν ἔτι.

— Καὶ εἰς τί ἐχρησίμευσεν ἡ δόξα μου ; καὶ τί μοι μέλει διὰ τοὺς θριάμβους μου ; ὑπέλαβε μετὰ πικρίας ὁ Τάσος. Τί ἄρα ἐκέρδησα ; συμφοράς ! καταισχύνῃ ! ἐπίστευσα ὅτι ὁ κορυφαῖος ποιητὴς τοῦ αἰῶνός του ἠδύνατο νὰ ἀγαπᾷ παρὰ τὸν θρόνον μικροῦ τῆς Ἰταλίας ἡγεμόνος . . . Ὡ πλάνη, πλάνη ! . . . συμφορά ! . . . συμφορά ! . .

— Ἀδελφε, ἀδελφε μου, σιώπησον ! σιώπησον διὰ τ' ὄνομα τοῦ θεοῦ ! ἐξεφώνησεν ἡ Κορνηλία ἐνκαυχλιζομένη τὸν Τάσον καὶ ζητοῦσα νὰ φράξῃ τὸ στόμα του.

— Μὴ, ἀδελφή μου, φοβεῖσαι, τὸ μυστήριόν μου θ' ἀποθήνῃ ἐδῶ . . . δὲν τὸ ἀποκαλύπτω. Ἄφες με μόνον νὰ εἶπω ὅτι ὁ Τάσος ἐρρίφθη εἰς τὴν εἰρετικὴν, ἐρρίφθη καὶ ἀπέθαλε διὰ πολὺν χρόνον τὴν θέαν τοῦ οὐρανοῦ σαπφείρου καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀλλὰ μίαν τῶν νυκτῶν διεῖρηξα τὰς σιδηρὰς κιγκλίδας τοῦ δεσμωτηρίου μου, —

(*) Τὴν περίεργον ταύτην περὶ τῆς Γαλλίας κρίσιν τοῦ ποιητοῦ, μετεφράσαμεν αὐτολεξεῖ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν του. Σ. Σ.

ἡ χάρις τοῦ ὑψίστου μοι ἐνεφύσησε βελικῶς τὴν δύναμιν καὶ τὸ θάρρος, διότι ἐλέησε τὰ ἀνήκουσα παθήματά μου — καὶ ἡμίγυμνος εὐρέθη ἐκτὸς τῆς εἰρετικῆς μου, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καθημαγμένους, στερούμενος δὲ χρημάτων καὶ μέσων καὶ ὁδηγοῦ, λιμώτων περιεπλανήθην τοιοῦτοτρόπως καὶ κατώρθωσα νὰ φθάσω εἰς τῆς ἀδελφῆς μου κρύπτων ἐμαυτὸν εἰς φορέματα ποιμενικὰ. Ὁ δ' ἄγγελός μου οὗτος ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀφωσιωμένος, ἔσπευσε νὰ μὲ παρakoλουθήσῃ προθύμως εἰς τὴν Γαλλιάν. Ἀλλὰ μάτην ἠλπίζον νὰ διαφύγω ἐκεῖ τοὺς διώκτας μου, οἱ κίνδυνοι μὲ παρakoλούθουν καὶ σπεύσας προσέδραμον εἰς τὰς Κάτω Χώρας . . Ἰδοὺ διὰ τί κάθημαι ζενίζομενος εἰς τὴν τράπεζάν σου, πάσχων, παράφρων ἴσως. . . Παράφρων, ναί ! διότι ἔρχονται στιγμῆ, καθ' ἃς ἀμφιβάλλω ἂν ἦμαι κύριος τῶν φρενῶν μου, καθ' ἃς ἐρωτῶ μετ' ἀνησυχίας ἐμαυτὸν, ἐὰν ἐσθέσθη ἐν ἐμοὶ ὡς ἐστὶ λυχνία τῆς διανοίας ! Παράφρων ! ὁ Τάσος παράφρων ! . . . ἐλέησόν με, Θεὸ παντοκράτωρ ! διότι ὁ θάνατος εἶναι μυριάκις τῆς ἰδέας ταύτης προτιμότερος !

Καὶ ἔκρυψε ἐν ταῖς παλάμικις τοὺς δεδακρυσμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ μέτωπον τὸ πεφλογισμένον.

Ἀνήσυχος ἐν τούτῳ καὶ τεταραγμένη, ὠχρὰ δὲ ὡς ἡ Θεοτόκος ἐνώπιον τοῦ ἐσταυρωμένου, ἐφαίνετο ἡ Κορνηλία ὡσεὶ φοβουμένη ἀπίσιον τινα κρίσιν τῆς ἀσθενείας καὶ παρακαλοῦσα τὸν ἀδελφόν, τὸν παρκίνει ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν θάλαμόν του.

— Σὲ ἠνώχλησεν ὁ κόπος τῆς ὁδοιπορίας καὶ εἶναι καλὸν ἵνα ζητήσας τὴν ἄδειαν τοῦ Κυρίου Ρουβενσὸ ἀπέλθῃς εἰς τὴν κλίνην σου.

Ἠγειρεν ὁ Τάσος τὸ μέτωπον καὶ ἤτέν σεν εἰς αὐτὴν μετὰ ἤθους ἀφηρημέου καὶ μετὰ τούτου, παρακολουθῶν τὴν Κορνηλίαν ὡς βρέφος εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ ὑπακούων, κατέλιπε τὸς οἰκοδεσπότα θλιβομένους διὰ τὸ πάθημά του.

— Ὡ τὸν δυστυχεῖ νεανίαν ! ἐψέλισεν ἡ Μαρία, ἅμα τῶν ζένων μακρυνθέντων.

— Ἰδοὺ πῶς κατήνησεν ὁ μεγαλοφύσετος τῆς ἐποχῆς ἄνθρωπος ! Ἴδού δι' ὁποίων βασανωκαὶ παθημάτων κερδίζεται ἡ δόξα ! Μακάριοι οἱ ἄγνωστοί ἡμεῖς ! Ἄς παρακαλέσωμεν, Μαρία, τὸν μεγαλοδύναμον νὰ μὴ βάλῃ ποτὲ τὸ ἀτυχεῖς αὐτοῦ στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν φιλητάτων μας.

— Ἄμην ! ἐπεφώνησεν ἡ κυρία Ρουβενσὸ ἔπειθ' ἠσθάνετο ἐκαστὴν ἀπηυθνημένην διὰ τε τὰς περὶ τῶν ζένων φροντίδας καὶ διὰ τὴν πενήμιον σκληρὴν ἥτις προ μικροῦ ἠνεφύθη πρὸ αὐτῆς, ἀπεσῆθη εἰς τὰ δωματῖά της, ἀποχαιρετήσασα τὸν σύζυγον μετὰ περιπαθείας.

(ἀκολουθεῖ.)

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

Α.

Ἡ ἐπίσκεψις.

Ὁ ἰατρός Παδόζος, περιτετυλιγμένος διὰ μετὰξίνης θαλαμίου ἐσθήτης, ἀφῆκε τὸν κοιτῶνα μετέβη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, καὶ καθὼς συνείθιζεν, ἤρχισεν ἀπολαμβάνων τὸ ἐπιούσιον ἐκείνο καὶ γήϊνον μάννα τῶν πεπολιτισμένων τόπων, τὸ καλούμενον ἐφημερίς, ὅτε τῷ ἀνήγγειλον τὸν κόμητα Μωγγράν.

Ὁ εὐγενὴς οὗτος ἦν ἰσχυρὸς, ὑψηλοῦ ἀναστήματος, συμμετρου, καὶ τοὺς ἀριστοκρατικωτέρους τρόπους ἐπιτηδεύομενος. Αἱ λευκαὶ τρίχες τῆς κεφαλῆς του, τὰ βροχῆα καὶ ἥρεμα κινήματά του, τὸ κανονικὸν καὶ ἐκφραστικὸν τοῦ προσώπου του, ἔνθα ἐπέλαμπε βλέμμα σπουδαῖον μὲν ἀλλ' εὐμενῶς προσελκῶν τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην πάντων. Ἀφιερῶσας ἱκανὸν τῆς παρουσίας του μέρος εἰς πράξεις ἀγαθοεργῶν, τὰς ὁποίας ἐφρόντιζε νὰ ὑποκρύπτῃ ἔζη ἐν μέσῳ σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως καὶ συμπαιθείας.

Μεταξὺ τοῦ κόμητος καὶ τοῦ ἰατροῦ, μεγίστη ὑπῆρχε διαφορὰ, ἢ μάλλον ὁ εἰς τὸν ὁ ἀντίπους τοῦ ἑτέρου. Τῷ ὄντι, ὁ ἰατρός ἦν παχὺς, βραχὺς τὸ ἀνάστημα, φυσιογνωμίας κοινῆς, οὐδὲν ἦττον ὅμως καθ' ὅλα ἀξιότιμος, καὶ ἀπολαύων ὑπολήψεως γενικῆς. Ὡστε μεταξὺ τούτων, μία μόνη ὑπῆρχεν ὁμοιότης, ἡ τῆς ἡλικίας, διότι ἦσαν σύγχρονοι καὶ οἱ δύο, καὶ ὁ μὲν κόμητος διέτρεχε ἤδη τὸ ἐξῆκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὁ δὲ ἰατρός ἔδεικεν τὸ ἐξῆκοστὸν τρίτον.

Ὁ Κ. Μωγγράν ἐξηπλώθη ἐπὶ τίνος θρονοῦ καὶ ἡ συνδιάλεξις ἤρχισεν ἀμέσως.

— Ἀγαπητέ μου ἰατρέ, ἐωθινοῦ, καθὼς βλέπεις ἔρχομαι ! μόλις εἶναι ἐξόδημα ἡ ὥρα καὶ πολιορκῶ τὴν θύραν σου.

— Ὁ λόγος τῆς ἐπισκέψεώς σου εἶνε λοιπὸν σπουδαῖος, κύριε Κόμη ;

— Εἰπέ μάλλον βικστικὸς. Ἄν ἡ ἀνυπομονησία ἦναι σημεῖον νεότητος, δὲν ἤρχομαι ταχύτερος εἰκοσαετοῦς νεανίου. Σὺ ὁ θεραπεύσας με ἀπὸ πολλὰς σοβαρὰς ἀσθενείας, παρέβλεψες δικαίως ταύτην διότι εἶναι ἀνίατος.

— Περὶ τίνος λοιπὸν πρόκειται, κύριε Κόμη; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός, προσήλων ἐπ' αὐτῷ τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μαύρους καὶ ζωηροὺς ἅμα ὀφθαλμοὺς του.

— Αἱ στιγμῆ σου εἶναι πολύτιμοι, ἰατρέ, ἔρχομαι λοιπὸν ἄνευ προομιῶν εἰς τὴν ὑπόθεσιν. . . Ἐπεθύμουν νὰ μάθω, προσέθετο ὁ Κ. Μωγγράν, τονίζων μετ' ἐμφάσεως ἐκάστην συλλαβὴν, πόσον κακρὸν ἔχω νὰ ζήσω.

Ὁ ἰατρός δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστειλῇ τὸν θαυμασμόν του.

— Ἡ ἐρώτησίς μου σὲ ἐκπλήττει, ἐπανέλαβεν ἀτάραχος ὁ κόμη.

— Ὁμολογῶ, κύριε Κόμη, ὅτι δὲν περιέμενον τοιαύτην ἐρώτησιν, ἀλλὰ συγχώρησόν μοι νὰ παρατηρήσω, ὅτι εἶναι δυσχερὴς δὲν εἶμαι μάγος ὡς γνωρίζεις, πλὴν καὶ τούτου ὑποθεθέντος, ἠδύναμην νὰ σοὶ ἀποκριθῶ εἰς τὴν ἐρώτησίν σου, ὅσον στοικῶς καὶ ἂν ἦται ;

— Στωϊκὸς, διέκοψεν ὁ Κ. Μωγγράν, ὄχι, φίλε ἰατρέ, παντάπασι, εὐπίστος, μάλιστα. Ναι, πιστεύω τὸν θάνατον ἀρχῆν καὶ οὐχὶ τέλος, τούτου δ' ἔνεκα δὲν τὸν φοβοῦμαι.

Ὁ Κόμητος προέφερε τὰς λέξεις ταύτας μετὰ σταθερότητος ἀπλῆς καὶ ἀξιοπροσῆκου δεικνύων οὕτω πόσον ἡ ἰδέα του ἦτο περιεσκεμμένη καὶ ἀκλόνητος. Δὲν ἠδύνατο δὲ τις νὰ τὴν ἐκλάβῃ ὡς ἀστεισμὴν, διότι ἦτο πεποιθήσις, βελικότης.

— Μὴ ἀμφιβάλλε ποσῶς, ἐξηκολούθησε λέγων ὁμίλει ἀπόβωζ, ἰατρέ.

— Ὅ,τι ζητεῖς εἶναι σοβαρὸν, κύριε Κόμη, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός ἀνανεύων. Ἀνθρώπιον τὸ πιστῶσαι (fugare humanum est.) Καὶ ἂν ἀπατηθῶ, ἂν ἀποφανθῶ ἐσφαλμένη ἀπόφασιν !

— Μετρίοφρων εἶσαι, ἰατρέ μου, αὐστηρῶς μετρίοφρων ! Σοφὸς ὡς σὺ δὲν ἀπατάται ποτὲ, ἢ, ἂν ἀπατηθῇ, ἐλαφρὰ ἢ ἀπάτη του. Δὲν σοὶ ζητῶ γραπτῆν ἀπόφασιν ὅτι εἶπῃς μένει μεταξὺ ἡμῶν, ὅθεν δὲν δύναται νὰ σε ἐχθέσῃ. Ἄφες λοιπὸν νὰ σοὶ ἐπαναλάβω τὴν ἐρώτησιν καὶ θέλε νὰ ἀποκριθῆς ἐλευθέρως ὡς ἂν περὶ ξένης ὑποθέσεως. Πόσα ἔτη, πόσους μῆνας, ἢ πόσας ἑβδομάδας ὑποθέτεις ὅτι ἔχω ἀκόμη νὰ ζήσω ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ ; Τὴν ἀλήθειαν, γυμνήν, τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲν, οὐδὲν ἄλλο ζητῶ νὰ μοὶ εἴπῃς.

Ὁ ἰατρός ἐδίσταζε, καὶ νεύων κάτω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐταράσσετο ἐπὶ τοῦ θρονοῦ του, ἐβίχε καὶ ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἔχανε τὴν σταθερότητά του δὲν ἐτόλμα οὐτε νὰ ἀποφύψῃ, οὐτε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν τοῦ Κόμητος.

Ἐπεκράτησε δ' οὕτω μακρὰ σιωπῆ, ἣν ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Μωγγράν ἀπεφάσισε νὰ διαλύσῃ.

— Ἐπαίνω σου τὴν ἐχεμύθειαν, ἀγαπητέ ἰατρέ μου εἶπε, κλίνων πρὸς αὐτὸν ἀλλ' ἐπιμένω νὰ νικήσω αὐτήν. Ἴσως θέλεις διστάσει ὀλιγώτερον ὅταν μάθῃς τὸν λόγον τῆς αἰτίσεώς μου.

— Κύριε Κόμη, ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός πλησιάζων τὸ θρονίον του πρὸς τὸ τοῦ Κ. Μωγγράν, προλαμβάνει τὴν ἐπιθυμίαν μου. Ἐκτὸς ἂν συμφέρον πολὺ ἰσχυρὸν, πολὺ σπουδαῖον, σὲ κινῆ, μὲ εἶνε ἀδύνατον.

— Ἀγαπητέ ἰατρέ, ἤρξατο λέγων ὁ Κ. Μωγγράν, δὲν ἄνυσας βέβαια ὅτι εἶμαι πλούσιος, πλουσιώτατος. Δάση ἀπέραντα, οἰκίαι, πεδιάδες ὀλόκληροι, βαθμοὶ καὶ ἀξιώματα, ταῦτα πάντα κατέχω καὶ ἐν πλεῖσμονῇ. Ἀλλὰ μοὶ λείπουν κληρονόμοι.

— Πῶς, κύριε Κόμη, οὕτε ἕνα ἀνεψιὸν, οὐτ' ἓνα ἀνεψιάνα ! Τοιοῦτους ἔχει πάντα τε καθεῖς.

— Κληρονόμοι τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ, προσέθετε

ὁ Κ. Μωγγράν· οἱ μόνοι μου συγγενεῖς εἶναι δύο ἀδελφοὶ τρίτου βαθμοῦ, πρὸς τοὺς ὁποίους αἰσθάνομαι εἰδὸς τι ἀπερχθείας. Φαντάσθητι δύο ἐκκοιπιεταεῖς νέους, ἐρυθροὺς, ἐγωῦσις, περυσιωμένους, δύο ἀσώτους, δύο νευρὸσπαστα ἐστολισμένα με ὄνομα ἄνθρωπου. Ἡ παρουσία μου εἰς τοιαύτας χεῖρας! Πρὸς τί ἤθελε γρησιμεύσεις; εἰς ἀπάνας μωρὰς καὶ ἀσώτους, εἰς ὄργια καὶ δεῖπνα ἐξ ὧν οἱ πτωχοὶ δὲν θέλουν κοινωνεῖν οὔτε κἀν τῶν ψυχῶν. Ὁ λογισμὸς οὗτος με παρηκολούθει, μ' ἐτάραττε, καὶ εἰς τὸν κόσμον ἐζήτησεν τινά, εἰς δὲ νὰ καταλιεῖσω μετὰ θάνατον, ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, τὴν νομὴν τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἡ Θεοὺς Πρόνοια με κατέστησε κύριον.

— Ἐρευνα ἐπίπονος! παρετήρησεν ὁ ἰατρός.

— Ἐπιπονωτάτη, τῆ ἀληθεία, ἰατρε μου. Ἐν τοῦτοις ἐπέμεινα καὶ ἐπέτυχον. Πᾶν ὅ,τι ἤλπιζα, περισσότερον ἄφ' ὅ,τι ἤλπιζα, τὸ εὖρον. Ἐκείνο δὲ τὸ ὅποιον με εἴλαυσε, πιστεύσον με, ἀγαπητὲ ἰατρε μου, δὲν εἶναι τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα, τὰ ἐξωτερικὰ θέληματα τοῦ ἀτόμου τούτου.

— Εἶναι γυνὴ λοιπόν; παρετήρησεν ὁ Κ. Παβόζος με ἔμφασι ἐρωτηματικὴν.

— Ναί, ἰατρε, νέα τριακοντοῦτις περίπου, ὄρφανὴ καὶ ἄπροικος. Ἡ ἀφελὴς καὶ εὐγενὴς συμπεριφορὰ της, ἡ κομψότης τοῦ σώματος, ἡ μαύρη καὶ ὠραία κόμη της, οἱ πνευματώδεις καὶ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ της, ἐπενήργησαν ἐν ἐμοί, τὸ ὁμολογῶ. Ἀλλὰ καὶ δυσειδὴς καὶ ἀχαρὶς ἂν ἦτο, οὐχ ἦττον ἠθέλην ἐλκύσει τὴν συμπάθειάν μου. Διότι, σοὶ τὸ εἶπον, ἰατρε, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μ' ἔκαμε ν' ἀποφασίσω, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον με ἔσυρε πρὸς αὐτὴν, εἶναι ἡ ἀξιέραστος ἀγαθότης τῆς ψυχῆς της, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἰδεῶν της, ἡ φιλέρημος διαθέσις της, ὁ λεπτὸς νοῦς της.

Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει τῆς παιδαγωγοῦ εἰς ἣν τὴν κατήντησεν ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων, θέσις τραχεῖα, εἰς ἣν εἶναι τὸσον εὐκόλον νὰ χάσῃ τις τὴν ἰσορροπίαν, ἀνέπτυξεν καὶ ἀναπτύσσει καθ' ἐκάστην ἐπιτηδειότητα θαυμαστήν.

— Εἶσαι ἐρωτευμένος, Κύριε κόμη; ἠρώτησεν ὁ Κ. Παβόζος.

— Ἰατρε, ἐπανελάβην εὐθύμως ὁ Κ. Μωγγράν, συγχώρησέ μοι τὴν παρατήρησιν, ὅτι μ' ἀποτεινεις ἐρώτησιν ὀλίγον ἀπρεπῆ· θέλω σοὶ ἀποκριθῆ μελλοντοῦτο ἀμέσως. Δὲν εἶμαι ἐρωτευμένος κατὰ τὴν νεανικὴν ἔνοιαν τῆς λέξεως· αἰσθάνομαι δὲ πρὸς αὐτὴν κλίσιν τινὰ, καὶ τρυφερότητα διαρκῆ. Οὕτως ἐφαντάσθη νὰ τὴν καταστήσω οὐ μόνον κληρονόμον μου, ἀλλὰ καὶ σύζυγόν μου.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας μειδιάμα διέστειλε τὰ ἔρρυθμιμένα χεῖλη τοῦ Κ. Παβόζου.

— Ἐχω μεγάλην οἴησιν, δὲν ἔχει οὕτως, ἰατρε; ἐξηκολούθησε λέγων. Νὰ νυμφευθῶ εἰς τὴν ἡλικίαν μου! Νὰ νυμφευθῶ γυναῖκα εὖειδῆ καὶ κατὰ τριάκοντα ἔτη νεωτέραν μου! Ὁ κόσμος θέλει γελᾶσαι καὶ με χλευάσει. Ἀλλὰ τὰ βέλη του οὐδέλω μ' ἀνησυχοῦν, ἀρκεῖ νὰ ἔχω ἥσυχον τὴν συνεί-

δησιν. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἐπικαλοῦμαι τὴν συνδρομὴν σου. Ἄν ὁ θάνατός μου ἦναι ἐγγύς, ὡς ἔχω λόγους νὰ τὸ πιστεύσω, πᾶς λογισμὸς, πᾶσα περιγὰμου πρότασις μοὶ ἐφαίνετο θρασεῖα, ἐνοχὸς μάλιστ'. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀτόμου τούτου τοῦ ἐντελοῦς υπέστη τοσαύτας δοκιμασίας, ὥστε πικρῶς ἐμεμφόμεν ἔμαυτὸν ἂν ἐπὶ μὴ ἴσταν τὸν ἀριθμὸν των.

— Κύριε κόμη, ἐψιθύρησεν ὁ Κ. Παβόζος, ἡ πράξις σου δεῖκνύει τὴν εὐθύτητα καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς σου.

— Ὅρφανῆ, εἶναι ἀρκετὸν τοῦτο, ἐπανελάβην ὁ Κ. Μωγγράν, ἀλλὰ χήρα μόλις νυμφευθεῖσα . . . δὲν εἶναι καλόν.

Ὁ κόμης ἐσίγησε καὶ ἠτένισεν ἐπὶ στιγμὴν εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις στηρίζων τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐφαίνετο βαθέως σκεπτόμενος.

— Καὶ ἤδη, ἀγαπητὲ μου ἰατρε, ἐξηκολούθησε μετὰ διακοπὴν δευτερολέπτων τινῶν, συγκατανεῖει νὰ μοὶ παρέξη; τὴν ζητούμενην χάριν;

— Προθυμώτατα, κύριε κόμη, διότι γνωρίζω μάλιστα τὴν νεανίδα. . .

— Ἀληθές;

— Ἀληθέστατον.

— Μ' ἐκπλήττεις, ἰατρε . . .

— Ἄν καὶ δὲν μ' εἶπες τὸ ὄνομά της, γνωρίζω ὅτι περὶ αὐτῆς πρόκειται. Κατὰ τὴν περιγραφὴν σου, κἀδύνατος ἡ ἀμφιβολία. Δὲν πρόκειται ἢ περὶ τῆς Κ. Κορνηλίας. Εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου, πάσης συμπαιθείας.

— Εὐχαριστοῦμαι, ἰατρε μου, ἀκοῦν σε οὕτω λαλοῦντα. Ἀλλὰ διὰ τί δὲν σὲ ἀπῆντησά ποτε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δυπαῖν;

— Ἄλλοτε, κύριε κόμη, ἤμεθα σχετικοί· ἀλλὰ τὸσον με ἐνοχλοῦν, τὸσον μοὶ ἐρεθίζουσιν τὰ νεῦρα, ὥστε ἔπαυσα ἐπισκεπτόμενος αὐτοῦς. . . Καὶ σὺ αὐτὸς, κύριε κόμη, ἂν ἐλείπων ἡ Κ. Κορνηλία. . .

— Δὲν ἤθελα ποτε πατήσαι τὸν πόδα.

— Ὁ ἰατρός ἠγέσθη, ἤρπασε τὴν χεῖρα τοῦ κόμης καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἠτένισεν εἰς αὐτὸν χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν. Τὰ βλέμματά του ἐμέτρουν πανταχόθεν τὸν Κ. Μωγγράν· ἠρεῦναν τὸ σῶμα, τὸ χρῶμα, ἐκάστην ῥυτίδα τοῦ προσώπου, ὅπως μαντεύσῃ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐξέτασις αὐτῆ ἐἶχε τι ἐπίσημον καὶ πένθιμον, ἀλλ' ὁ Κ. Μωγγράν τὴν υπέστη χωρὶς ἐλαχίστης συγκινήσεως.

— Ἀφῆσας δὲ τὴν χεῖρα τοῦ κόμης, ὁ ἰατρός εἶπε σοβαρῶς.

— Ὄφειλω καὶ χάριν σοὺ καὶ χάριν τῆς κυρίας Κορνηλίας τίποτε νὰ μὴ κρούσω, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀλήθειαν. Ἡ ἀσθένεια τοῦ ἥπατος ἣτις σὲ προσέβαλεν εὕρισται ἤδη εἰς ἀκαταλόγιστον πρόοδον.

— Ἀμφίβαλλον περὶ τούτου, εἶπε ψυχρῶς ὁ Κ. Μωγγράν.

— Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, κύριε κόμη. . .

Ἡ φωνὴ τοῦ ἰατροῦ ἔστρεψε, κατηφές δὲ ἦτο τὸ πρόσωπόν του.

— Τελείωσα, ἰατρε, σὲ βεβαιῶ ὅτι ὁ θάνατός δὲν με φοβίζει διόλου.

— Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐπανελάβην ἐναγωνίως ὁ ἰατρός, δὲν ἔχεις νὰ ζήσης πλέον τῶν ἔξι μηνῶν.

Ὁ Κ. Παβόζος ἔπεσε καταβεβλημένος ἐπὶ τοῦ θρανίου τοῦ καὶ στεναγμῶς ὀδυνηρὸς ἐξῆλθε τοῦ στόματος του. Ὁ δὲ Κ. Μωγγράν διέμεινεν ἀπαθής. Ἡ ἠθικὴ θέσις των ἠλλάξε, διότι ὁ μὲν εἶχεν ὑφὸς καταδικῶν, ὁ δὲ δικαστοῦ.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ μου ἰατρε, εἶπεν ὁ Μωγγράν σφίγγων ζωνρῶς τὰς χεῖράς του. Ἐξ ἔξι μηνῶν εἶναι περισσότερον τοῦ ἀναγκαιοῦντός μοι ἵνα καταστήσω ἐπὶ εὐτυχῆς τινος ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, καὶ ἵνα προετοιμασθῶ πρὸς τὴν ἐσχάτην ὁδοπορίαν.

— Δὲν εἶμαι ὅμως βέβαιος, κύριε κόμη.

— Τὸ ἔγγραφο τοῦ γάμου πρέπει ν' ἀντικαταστήσῃ ἤδη, ἰατρε, διαθήκη τακτικὴ. Τρέχω εἰς τοῦ συμβολαιογράφου μου. Καλὴν ἐντάμωσιν, ἰατρε, καὶ πάλιν σὲ εὐχαριστῶ.

Ἦρας τινὰς μετὰ τὸν διάλογον τοῦτον ὁ Κ. κόμης τοῦ Μωγγράν καθίσθη, διὰ πράξεως συμβολαιογραφικῆς τελείας καὶ τακτικῆς, τὴν Κ. Κορνηλίαν καθολικὴν αὐτοῦ κληρονόμον, ὁ δὲ ἰατρός διευθύνετο σπεύδων πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου οἶκον, κατοικοῦμενον ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Δαπαῖν, παρ' ἣ ἡ Κορνηλία διετέλει ὡς παιδαγωγός.

B'. Ἡ οἰκογένεια Δαπαῖν.

Ἡ ἀνατροφή μιᾶς νέας, ἔστω καὶ εὐγενοῦς καὶ περισπούδαστου, ἔχει πολυαριθμοὺς τὰς δυσχερείας καὶ ἀπαιτεῖ ἐπιμόνους φροντίδας. Ἀλλὰ πόση ἀπόγνωσιν καὶ πόσας δυσχερεσίας δὲν γεννᾷ συνάφεια καθημερινὴ μετὰ φύσεως ξηρᾶς, ἀτάκτου, δυστρόπου, ἐφ' ἧς οὔτε ἡ αὐστηρότης, οὔτε ἡ γλυκύτης ἔχουσι καμμίαν ἐπιρροήν, καὶ ἣτις κλίνεται πρὸς τὴν πονηρίαν ὡς τὸ ἠλιότροπιον πρὸς τὸν ἥλιον!

Ἡ ἐργασία αὐτὴ εἶναι ὁδοπορία ἄνευ ἀναπαύσεως ἔρημος, ἄνευ ὁδοῦ.

Τοιαύτῃ ἦν ἡ ἀχαρὶς τύχη τῆς Κορνηλίας, ἣτις τὴν υπέμενεν ἀγογγύστως καὶ μεθ' ὑπομονῆς ἀξιειπαίου. Ἡ δὲ μακροθυμία αὐτῆς ἠῤῥαξε μετὰ τῶν ιδιοτροπιῶν τῆς νέας Ἰδῆς Δυπαῖν, ἣτις μ' ὅλα τὰ δέκα ὀκτώ ἔτη της, καὶ ἴσως ἔνεκα τῶν δέκα ὀκτῶ ἔτῶν της, προσεκάτο καθ' ἐκάστην νέας, ἀφορήτους ιδιοτροπίας.

Πλουτήσας ἐν τοῖς δημοσίοις πράγμασιν, ὁ πατήρ αὐτῆς δὲν διενόητο ἄλλο, ἢ πῶς νὰ σκεπάσῃ καὶ ρίψῃ εἰς τὴν λήθη τὴν πηγὴν τοῦ πλοῦτου του, καὶ πῶς νὰ τὸν διακνήξῃ πομπωδέστερον καὶ ἐπιδεικτικώτερον. Ἡ ἐπίδειξις ἦν ὁ μόνος σκοπὸς, τὸ ὄνειρον τῆς υπαρέσεώς του. Ἡ ἐπιφανὴς σοφία τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἡ ταραχῶδης ἀγωγὴ των, ἡ διακόσμησις τῶν δωματίων, ἡ διασκεύησις καὶ ὁ στολισμὸς των, ἀπεκάλυπτον, ἐκ πρώτης ὄψεως, τὸ ἀκαίρον καὶ τὰς ἐλλείψεις τῶν κυρίων.

(Ἐυτέρπη: Τόμος ΣΤ', φυλ. 19)

Ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐγκαταστάσεως πομπῶδους καὶ πολυκρότου, ὁ Κ. Δυπαῖν, πάντοτε τὴν λάμψιν ἐπιζητῶν καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀπελάμβανεν ἤδη αὐτῶν, μέχρις οὗ δυνήθη νὰ περιβάλῃ διὰ τίτλου τινὸς εὐγενείας τὴν οἰκογένειάν του.

Ἡ ἐλλείψις εὐγενείας, ἡ στέρησις τίτλου τινὸς ἐβασανίζον αἰωνίως τὸν νοῦν του, ταῦτα δ' ὀμοίως ἐβασανίζον κρυφίως καὶ τὴν κυρίαν Δυπαῖν.

Ἄνοητοτέρα καὶ μάλλον ἀκρόχολος τοῦ συζύγου κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς δυσθυμίας της, κατήντα νὰ μέμφεται αὐτὸν, καὶ τοῦτο, ὅτι διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐκέράθησε τὰ εἰσοδήματά του, ἐρυθριάσα, ἡ μωρὰ, ἐκ κενοδοξίας, διὰ τὴν πηγὴν τῆς κενοδοξίας της! Ἐντεῦθεν λόγοι δριμύεις, ἀντεγκλήσεις τῶν ὀποίων τὴν ὀρυμητικὴν εὐφυίαν οὐδόλως περιέστειλεν ἡ παρουσία τῆς Κορνηλίας, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὀποίων ἡ Κ. Ἰδᾶ εὐπρεστεῖτο ἐνίοτε νὰ παρεμβάλλῃ τὴν ὀξεῖαν φωνὴν της, καὶ τὸ ἀξιόλογον ὑποκείμενόν της.

Αἱ δὲ σκηναὶ αὗται, τὰς ὁποίας ἡ τεταπεινωμένη ἀλαζονία μόνη ἐγένετο, ἀνενοῦντο κατὰ λόγον τῶν ἐξουδενισμῶν αὐτῆς· ἐνίοτε μάλιστα ἐφθάνον εἰς βαθμὸν βίαιας πικρίας τοιοῦτον, ὥστε ἡ Κορνηλία, τεθορυβημένη καὶ ἀνυπομονοῦσα νὰ δώσῃ τέλος εἰς αὐτὰς, ἠναγκάζετο νὰ προσφύγῃ εἰς τὸν υἱὸν, τὸν Κ. Μάξιμον Δυπαῖν. Οὐδέποτε δ' ἐμείνεν ἀτελεσφόρητος ἡ παρέμβασίς του, διότι δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος, δι' ἐνὸς νεύματος, ἐφθνήσκει τοὺς ἀντιμαχομένους, διότι τὸ βλέμμα, τὸ νεῦμα ἐκεῖνο ἐθάρρει ὅτι ἔλεγον. — Σὺ μὲν, πάτερ, διεχειρίζεσθαι τὸν πῆχυν, σὺ δὲ μητέρα μου ὡς χθὲς ἐκάθησο δίπλα τῆς τραπέζης τοῦ ἐργαστηρίου καὶ συνέλεγε χρήματα· ἀν' ἐξακολουθήητε νὰ ἐρίζετε, θὰ καταγγείλω πανταχοῦ τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Καίτοι δὲ σπουδαστῆς ἐν τῇ ἐσχάτῃ κλάσει τῆς νομικῆς, καὶ μόλις εἰκοσαετής, ὁ Μάξιμος δὲν ἦτο ὀκνηρὸς, οὔτε θορυβοποιὸς, οὔτε κοῦφος, οὔτε ζηλωτῆς τῆς πολιτείας. Ἠκολούθει ἐπιμόνως τὴν ὁδόν του, οὐδέποτε ἐύριξε τοὺς καθηγητάς του, καὶ διῆγε βίον ἄμεμπτον.

Εἰς ποῖον δὲ, εἰς τὴν φυσικὴν ἀράγε σοβαρότητα τοῦ χαρακτῆρος του, ἢ εἰς τὴν μακρὰν αὐτοῦ ἐν Γερμανίᾳ διατριβὴν, ἴσως τὴν παραδειγματικὴν ταύτην καὶ ἀξίειπαῖνον διαγωγὴν; ἀμφότερα συνήργησαν εἰς τοῦτο βεβαιῶς.

Καὶ ὅμως τὸ μυστήριον τῆς φρονήσεώς του δὲν περιορίζεται ἐως ἐδῶ. Διαθέσεις σκεπτικαί, ἐπιρροαὶ ἀτμοσφαιρικαί δὲν ἐξήρουν νὰ τὸν προφυλάξωσιν ἀπὸ τῆς τριπλοῦν θέλητρον τῆς ἡλικίας, τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ παραδείγματος.

Ἄλλ' ὁ Μάξιμος εἶχε μίαν κλίσην. Ἀπέναντι δὲ τοῦ πάθους τούτου τοῦ ἀληθοῦς καὶ ἐντίμου ἡμβλύετο, ὡς ἐπὶ ἀσπίδος τινὸς, πᾶσα τάσις πρὸς παρεκτροπὴν, πᾶσα διαφορὰ τὸσον εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ καρδία θριαμβεύει πολλὰκις ἐκεῖ ὅπου καὶ αἱ μονιμώτεροι ὄρχαι ναυαγοῦσι.

Γ. Γερραίων τι ἔργον.

Ὁ κύριος, ἡ κυρία καὶ ἡ νέα Δυπαῖν εἶχον ἀναχωρήσει εἰς Ὠτέλιον, ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς ἑορτήν τινα. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἦσαν κεκαλυμμένοι ὑπὸ τριχάπτων καὶ ἀδαμάντων. Ὁ ἀμαξήλατος καὶ ὁ ὑπηρέτης εἶχον ἐνδυσθῆ τὰς ἐπισήμους στολὰς των. Ἡ ἀμαξὶς πλυθεῖσα καὶ βεντικωθεῖσα ἀπὸ πρωῆας, ἀπήστραπτεν εἰς τὸν ἥλιον, εἰς δὲ τὰ μέτωπα τῶν ἵππων ἔλαμπον τιμαλφεῖς λίθοι· ἡ συνοδία ἐν ἐνὶ λόγῳ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ἀπὸ τοὺς διαβάτας ὡς ἀνήκουσα εἰς πρέσβυν.

Ἡ τριάς τῶν Δυπαῖν ἐκαμάρονε καὶ ἠκτινοβόλει.

Μείνασα μόνη, ἡ Κορνηλία, ἄριστος μουσικός, ἤτις, ἔχουσα διπλοῦν προτέρημα, τὴν φωνὴν καὶ τὸ κύμβαλον, καθίστα τὴν ἀρχικὴν διασκεδασίαν τῶν οἰκείων συναναστροφῶν, ἤνοιξε τὸ κύμβαλόν της καὶ ἔκρουεν ἄσμά τι.

Αἴφνης τῆς θύρας δις κρουθείσης, ἡ ἀρμονία διεκόπη.

— Εἶναι συγχωρημένον; ἠρώτησε δειλὴ τις φωνή.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίνατο ἡ παιδαγωγός.

Ὁ Μάξιμος εἰσήλθε, κρατῶν χάρτην τινά.

Ὁ νέος σπουδαστὴς ἦν ὠχρότερος τοῦ συνήθους, καὶ ἡ ἐκφραστικὴ αὐτὴ ὠχρότης ἐδίδεν εἰς τὴν ανοικτὴν καὶ γλυκεῖαν φυσιογνωμίαν του θέλητρον ἄφατον. Ὁ μαῦρος κύκλος, ὅστις περιέβαλλε καὶ λαμπροτέρην καθίστη τὴν στιλπνότητα τῶν γλαυκῶν ὀφθαλμῶν του, τὸ κεκλιμένον μέτωπόν του, τὸ καταβεβλημένον ἠθός του, τὰ μόλις χρωματισμένα χεῖλη του, ἡ ἀταξία τῆς μακρᾶς ξανθῆς κόμης του κατεδείκνυον ὅτι εἶχε διέλθει νύκτα τετραρχμένην καὶ ἄπυνον.

Ἡ Κορνηλία ἔφοιξε σχεδὸν διὰ τὴν ἀναστάτων καὶ τὴν τραχὴν ταύτην τῶν χαρακτήρων του.

— Μήπως πάσχεις; τῷ εἶπε μετὰ συμπαιθείας.

— Ὅχι περισσότερο ἢ γῆρας, ἀπεκρίθη θλιβερώς· ἠγρύπνησα, ἰδοὺ τὸ πᾶν.

— Καὶ διατὶ ν' ἀγρυπνήσης οὕτω;

— Ὅπως ἐργασθῶ.

— Καὶ διατὶ νὰ μὴ ἐργάζεσαι τὴν ἡμέραν;

— Διότι ἡ καρδία εἶναι πτηνὴν τὸ ὅποιον ὁ θόρυθος καὶ τὸ φῶς ἐξαγριῖνον, καὶ διότι δὲν ψάλλει ἢ ἐν τῷ σκότει καὶ ἐν τῇ σιωπῇ.

— Ἔστιχόργησες ἴσως, ἠρώτησεν ἡ Κορνηλία μετὰ τόνον φωνῆς οἰονεὶ λέγοντα· ἐπεθύμουν νὰ ἀκούσω τοὺς στίχους σου!

— Ὀλίγους τινάς, ἀπήντησεν ὁ Μάξιμος, καὶ ἡ μόνη ἀξία των συνίσταται εἰς τὴν εἰλικρινείαν καὶ ἀλήθειαν.

— Ποιητὴς καὶ νὰ φανερώνη ὅ,τι αισθάνεται! ἐψιθύρισεν ἡ παιδαγωγός.

— Καὶ νὰ αισθάνεται ὅ,τι λέγει, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ νεανίας.

— Τοῦτο εἶναι σπάνιον φαινόμενον, παρετήρησε μειδιώτα ἡ Κορνηλία.

— Ὡ! μὴ ἀδίκαι τοὺς ποιητάς, κυρία, εἶπεν ὁ Μάξιμος μετὰ φωνὴν συγκινήσεως. Ἡ ἀδικία, ἡ περιφρόνησις, αἱ ὕβρεις τῶν ἀνθρώπων δὲν τοὺς πτοοῦσιν, οὔτε τοὺς πειράζουσιν. Ἀλλ' ὅταν παραγνωρίζωνται ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, ὧ τότε ἀποθνήσκουσιν! Μὴ κλείετε τὸν οὐρανὸν εἰς τοὺς ἐξορίστους τῆς γῆς. . . Κυρία, ἐξηκολούθησε λέγων μετὰ βραχείαν σιωπὴν, ἔχω μίαν χάριν νὰ σε ζητήσω.

— Χάριν; καὶ ποῖαν;

— Εὐτυχῆ ἤθελον λογίσει ἑμαυτὸν ἂν ἐτόνιζες τὴν ποίησίν μου.

— Ὁ ἀπασχίσω.

— Καὶ εἶναι μὲν στίχοι τραχεῖς καὶ ἀνάξιοι σοῦ, ἀλλ' εἶσαι σειρὴν τοσοῦτον ἐπιτηδεῖα!

— Οἱ στίχοι σου, κύριε Μάξιμε; εἶπεν ἡ παιδαγωγός, ἀνυπόμονος εἶμαι νὰ τοὺς ἀκούσω.

Ὁ νεανίας ἐκάθησε παρὰ τῇ Κορνηλίᾳ καὶ ἀνέγνωσε ἐν εἶδει ἄσματος, ἐξομολόγημά τι ἐρωτικόν.

— Ἀξιόλογον καὶ εὐστροφώτατον ἄσμα, ἀνέκραξεν ἡ Κορνηλία ἅμα ὁ σπουδαστὴς ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν στίχων του. Ἀλλ' εἶναι μοι γνωστὸν τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον σοὶ ἐμπνέει τοσοῦτον εὐγενεὶς καὶ ὠραία στροφάς; ἠρώτησε μετὰ τινος περιεργίας.

Ὁ νεανίας ἐταπεινώσε τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐκ τῶν στεναγμῶν τοῦ Μάξιμου, ἐκ τῶν ἐνδειξεων τῆς λύπης αὐτοῦ, ἐκ τοῦ βεδισμένου καὶ τρυφεροῦ τρόπου του, καὶ πρὸ πάντων ἐκ τῆς σιωπῆς του, ἡ Κορνηλία ἐμάντευσε τὰ πάντα.

Ἄλλη γυνή, ὡς τοσαῦται ὑπάρχουσιν, ἤθελεν ἀφήσει ν' αὐξήσῃ, χωρὶς νὰ συγκινηθῇ διὰ τὴν πρᾶξιν της; ταύτην, τὸ σιωπηλὸν τοῦτο αἶσθημα, ἤθελεν ἀναπνεῦσαι ἀδισταχῶς τὸ πρῶτον τοῦτο ἄρωμα παρθένου ψυχῆς. Ἀλλ' ἡ παιδαγωγός ἐπέφρασε κατὰ τρόπον ὅλων διαφόρον.

Τὸ σεμνὸν τοῦτο καὶ λεπτὸν ἄνδρ' ἄπῃ πάθος, πάθος νέου εὐφυοῦς, ποιητοῦ, τὴν συνεχίνει. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, ἦν εὐγνώμων καὶ υπερήφανος διὰ τοῦτο. Ἀλλ' ὅσον ἐξετίμα τὸν ἀδελφὸν τῆς μητρὸς της, τοσοῦτον μᾶλλον ἀνεγνώριζε τὴν εὐγένειαν καὶ λεπτότητα τοῦ χαρακτήρος του, τοσοῦτον μᾶλλον ἐμέμφοτο ἑαυτὴν ἂν δὲν τὸν ἐφώτιζεν, τοσοῦτον μᾶλλον ἔσπευδε νὰ ἐκρίζωσῃ ἀπὸ τῆν νέαν ἐκείνην καρδίαν αἶσθημα ἀποκλειστικὸν τὸ ὅποιον οὐτ' ἠδύνατο οὐτ' ὄφειλε νὰ συμμεριθῆ. Ἀλλ' ὅπως ἀποινήσῃ τὴν γλυκεῖαν καὶ εὐαρεστον ταύτην λατρείαν, ὅπως ἀποκρούσῃ τὸ ἀφελές αἶσθημα τὸ ὅποιον τῇ προσεφέρετο, ἀπητείτο δύναμις ψυχῆς ἀσυνήθης. Καὶ πολλαὶ μὲν ἴσως ἑνάρετοι γυναῖκες δὲν ἤθελον τὸ κατορθώσαι, ἀλλ' ἡ Κορνηλία ἦν ἀληθὴς χριστιανή, καὶ τὸ νὰ ἰδῇ ἑαυτὴν ἀντικείμενον λατρείας ἀνανταποδότου, ἐθάβρει αἰσχροκέρδειαν ἀξιοκατάκριτον μὲν παρ' ἀνθρώποις, καταδικάσιμον δὲ παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ τοιγαυθα καὶ καθεκράστην πραγματοποιουμένην.

Σταθερῶς ἀπεφάσισε νὰ προκαλέσῃ λοιπὸν ἐξήγησιν ἐντελεῖ, τὴν ὁποίαν ἔκρινεν ἄφρευκτον πρὸς καθ-

εῦχσιν τοῦ Μάξιμου, καὶ πεπεισμένη ὅτι ἰατροῦ δραστηρία καὶ ἀμεσος ἤθελεν ἐπιφέρει μὴν θεραπείαν τελείαν, δὲν ἄφησε νὰ παρέλθῃ εἰς μάτην ἡ παρουσίαζομένη εἰς αὐτὴν εὐκαιρία.

Ἀλλ' ὁ σπουδαστὴς ἐπέμενε σιωπῶν. Ἀνένεωσε λοιπὸν ἐκεῖ ἡ τὴν ἐρώτησίν της ὑπὸ μορφὴν εὐθυτέραν καὶ ἀναγκαστικὴν.

— Κύριε Μάξιμε, ἐπανέλαβε, πρὸς τίνα ἀπειθῆσαι τοὺς στίχους ἐκεῖνοιο;

Ἀπέναντι προσβολῆς τόσο ἀπροσδοκήτου, ὁ νεανίας κατεπαράχθη ἐπὶ στιγμὴν, ὠχρίασε, ἠρυθρίασε καὶ πολλαῖς ἐπανηλειμμένως ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του. Εἶτα δὲ μετὰ βιαίαν προσπάθειαν ἐφέλισε μετὰ φωνὴν ὑποτρέμουσαν.

— Πρὸς τίνα ἄλλην, Κορνηλία, ἢ πρὸς σε;

— Κύριε Μάξιμε, εἶσαι βέβαιος περὶ τούτου;

Ὁ Μάξιμος οὐδὲν ἀπεκρίθη. Ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν του ἔλαμψεν αἴφνης καὶ δύο δάκρυα κατέρρευσαν ἐκ τῶν παρειῶν του.

Ἀμφιβολία δὲν ἦτο πλέον.

— Τέκνον, δυστυχῆς τέκνον! ἐψιθύρισεν ἡ παιδαγωγός μετ' ἀγαθότητος. Σ' εὐχαριστῶ καὶ σε κλαίω.

— Μὲ κλαίεις δι' ὅ,τι θεωρῶ πηγὴν τῆς ζωῆς μου; καὶ διατὶ;

— Σκέπτεσαι ἐπὶ τῶν κωλυμάτων, ὅσα μᾶς διαχωρίζουσι;

— Ὅ τὰ ἐξελείφω.

— Μάξιμε, ἀρνείσαι. . .

— Ποτέ! διέκοψεν οὕτως ὀρυπτικῶς.

— Ποτέ καὶ πάντοτε εἶναι δύο λέξεις, ἀς ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔπρεπε νὰ μεταχειρίζεται. Εἶμαι τριακοντούτης ἐγώ, σὺ δὲ μόλις εἰκοσαετής· εἶσαι πλούσιος μὲν σὺ, πτωχὴ δὲ ἐγώ.

Ὁ Μάξιμος ἔνευσεν ἐκφραστικῶς.

— Βαθέως λυποῦμαι διότι σε θλίβω, ἐξηκολούθησεν ἡ Κορνηλία μετὰ συγκινήσεως, διότι σπαράττω καρδίαν, τῆς ὁποίας γνωρίζω τὴν εὐθύτητα. Ἀλλ' ἂν συγκατένευον εἰς τὴν ἀνάρμοστον ταύτην ἔνωσην, οἱ συγγενεὶς σου. . .

— Μετὰ ἐν ἔτος δὲν εἶμαι πλέον ἀνήλιξ.

— Ὅ τὰ εἶσαι καὶ μετὰ ἐν ἔτος ὅ,τι καὶ σήμερον εἶσαι, υἱὸς ὑπὸχρους. Καὶ ἄλλως, νομίζεις ὅτι ἤθελα ἀποφασίσαι νὰ εἰσέλθω μετ' ἐκείνην εἰς τὴν οἰογένειάν σου; Ὅποιον σκάνδαλον! . . .

— Ἀλήθειαν λέγεις, ἐψιθύρισεν ὁ Μάξιμος καταβεβλημένος συγχώρησόν με!

— Φίλε μου, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ Κορνηλία μετὰ ὕψος ἀκαμπτῶν, καὶ τείνουσα τὴν χεῖρα πρὸς τὸν νέον σπουδαστὴν, ὅστις τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη του· ἔχε θάρρος, ἔσο φρόνιμος, ἔσο ἀνὴρ! Ἀδελφῆ, πρωτότοκος ἀδελφῆ, πλήρης τρυφερότητας, φροντίδος, ἰδοὺ τί δύναμαι, τί θέλω νὰ ἦμαι διὰ σε, καὶ οὐδὲν πλέον· δίωξον τὴν χίμαιράν σου

ταύτην, ἥτις σήμερον σε τράσσει! Θάρρει εἰς τὴν φιλίαν μου, τὴν ἀφοσίωσίν μου, καὶ μὴ ζήτη, μὴ ἐπιθύμει πλεονέκρον ἀπ' ἐμεῖ!

Ὁ Μάξιμος εἶχεν ἀπομάξει τὰ δάκρυά του, παρετάδεις δὲ ἐρύθημα ἐχρωμάτιζε τὰς παρειὰς του.

— Ὅ ἀπεριμείνω, θὰ ἐλπίζω ὅσον θὰ ἦται ἐλευθερία, ἐψιθύρισεν ὑποκόφως. Ὑγίαине!

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὄρμα ἐξῶ τοῦ θαλάμου, ὁ ἰατρὸς Παβόζος ἐφάνη εἰς τὴν ἀντίθετον θύραν.

Δ. Ἀνταμοιβή.

Ἐκπλαγεῖσα διὰ τοὺς λόγους τοῦ Μάξιμου, οὕτως ἀποφασιστικῶς καὶ μετὰ σπουδαιότητος ἀπαγγελθέντα, ἡ Κορνηλία, ἔχουσα ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν θύραν ὅθεν ἐξῆλθεν αὐτός, δὲν παρετήρησε τὸν ἰατρὸν ὅστις προσπαθῶν ν' ἀναλάβῃ καὶ σπογγίζων τὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου του κατάρροντα ἰδρώτα, οὐδόλως παρετήρησε τὴν συγκίνησιν τῆς παιδαγωγοῦ.

Ἐβιάσθη ἴσως, διελογίζετο αὕτη καλλίτερον ἴσως τὸν προπαρεσκευάζον χωρὶς νὰ τὸν ὠθήσῃ οὕτως, ἀλλὰ ν' ἀποδείξω τὸ ἀβάσιμον βαθμηδὴν τῶν ἐλπίδων του. Μήπως τὸ πάθος του ἦτο στιγμιαῖον; μήπως κολακευθεῖσα ἠπατήθη ὡς ἴσως καὶ αὐτὸς ἀπατάται; Καὶ ὅμως ἐτέλεσα τὸ χρέος μου καὶ ὑπήκουσα εἰς τὴν συνείδησίν μου. Ὁ τρόπος μου ἦν ἀπότομος, τοῦτο μὲ λυπεῖ, μὲ θλίβει, ἀλλ' ὄφειλον νὰ τὸν φωτίσω.

Ἐνῶ δὲ αἱ σκέψεις αὐταὶ καὶ παρόμοιαι ἄλλαι εἰλίσσοντο εἰς τὸ πνεῦμα τῆς παιδαγωγοῦ, ὁ Κ. Παβόζος εἶχε θέσει τὸ ρινόμακτρον εἰς τὸν κόλπον του, διώρρωσε τὸν λαίμοδετον, ἐτίναξε τὴν κόνιν τοῦ φορέματός του καὶ ἐλείωσε διὰ τῆς χειρὸς τὸν χνοῦν τοῦ πύλου του.

Βλέπων δὲ ὅτι ἡ παιδαγωγός οὐδόλως προσείχεν εἰς αὐτὸν, ἀλλ' ἔμενον ἀκίνητος, προσχώρησε τρία βήματα πρὸς τὰ πρόσω, καὶ κλίνων πρὸς τὸ οὖς τῆς.

— Ἡ Κυρία Κορνηλία θέλει νὰ μὲ ἀκροασθῆ ἐπὶ στιγμὴν; ἠρώτησε μειδιῶν καὶ μετὰ φωνὴν ἔσον ἐνεστι γλυκεῖαν.

Ἡ παιδαγωγός, ὡς αἰφνιδίως ἀφύπνισθη, ἔσπευξε ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν. Ἀπὸ τοῦ Μάξιμου εἰς τὸν Κ. Παβόζον ἡ μετὰβασίς ἦν αἰφνιδία καὶ ἀπροσδόκητος, μετὰ τῶν δύο προσώπων ὑπῆρχεν ὅλη ἡ ἀπόστασις, ἥτις διαχωρίζει τὸ ἰδανικὸν ἀπό τῆς πραγματικότητος. Συνῆλθεν ὅμως πάραυτα, καὶ ἔνευσεν εὐγενῶς εἰς τὸν γέροντα νὰ καθήσῃ ἀντικεῖν τῆς.

— Συγχώρησόν με, ἰατρεῖ, τῷ εἶπεν, εἶχον ἄλλαχού τὸν νοῦν μου καὶ δὲν παρετήρησα τὴν ἐξοχώτητά σου.

— Κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Παβόζος καθήσας, ἐπιτρέψόν μοι νὰ ἔλθω, ἀνευ προσιμίων, εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἥτις μὲ φέρει ἐδῶ.

— Μὲ ὑποχρεῖς, ἐξοχώτατε!

— Οἱ ἀσθενεῖς μου μὲ περιμένουν, καὶ εἴθε ἡδύναμη νὰ τοὺς θεραπεύσω ὅλους, ἢ τοῦλάχιστον νὰ παρατείνω τὴν ὑπορξίν των!

— Ιατρέ, παρά τὴν συνήθειάν σου, μυστηριώδες ἔχεις τὸ ἦθος, παρατήρησεν ἡ Κορνηλία.

— Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐδέχθην σήμερον τὸ πρῶτὴν μίαν ἐπίσκεψιν . . .

— Ὁ Κ. Παβόζος δὲν ἀπῆρτισε τὴν φράσιν του, ἀλλ' ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανόν.

— Ἀσθενής τις, τὸν ὁποῖον ἀνέστησες, εἶπεν ἡ παιδαγωγός, ἤρχετο νὰ σοὶ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του.

— Ἀπ' ἐναντίας, ὑπέλαβε στενάξας ὁ ἱατρός.

— Ὅμιλεις αἰνιγματωδῶς, ἱατρέ, καὶ πολὺ μὲ φοβίζεις.

— Τ' ἀνάπαλι, πρέπει νὰ χαίρης. Ἡ Θεία Πρόνοια εἶναι δικαία.

— Ἐξηγήσου, ἱατρέ, σὲ παρακαλῶ.

— Γνωρίζεις τὸν Κ. Μωγράν, κυρία;

— Βεβαίως!

— Τὸν βλέπεις; . . .

— Συχνάκις, ἱατρέ ἔρχεται τακτικά δις τῆς ἐβδομάδος. Καὶ αἱ συχαί αὐτοῦ ἐπισκέψεις ἐγέννησαν εἰς τὸν Κ. Δυπαῖν ιδέας τινάς . . .

— Ὅποίας φύσεως; διέκοψεν ὁ Κ. Παβόζος.

— Ὁ Κ. Μωγράν δὲν εἶναι ἄγαμος, ἱατρέ;

— Ἀλλ' ἡ Κ. Ἰδα δὲν εἶναι δεκαοκταετής;

— Τίτλος κόμητος ὀμαλύνει πολλὰ προσκόμματα, ἀπεκρίθη ἡ παιδαγωγός.

— Καὶ πιστεύεις ὅτι μόνον ὁ Δυπαῖν ἔχει αὐτὴν τὴν ιδέαν;

— Ἡ γυνὴ του ὄφειλε νὰ τὴν συμμερισθῇ. Ἡ δὲ μαθήτριά σου;

— Ἡ μαθήτριά μου, ἱατρέ; φεῦ! ἀρκεῖ νὰ γίνῃ κόμησσα!

— Ἀλλὰ δὲν θὰ γίνῃ.

— Ὅμιλεις ὡς ἀπὸ τρίποδος, ἱατρέ μου.

— Ἀκριβῶς οὕτως! Ἡ Κ. Ἰδα Δυπαῖν ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ κόμησσα τοῦ Μωγράν. Πρέπει οἱ ἀνθρώποι οὔτοι νὰ ἦναι μωροὶ ἐάν φαντάζονται . . .

— Ἀλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Κ. Μωγράν. Πῶς σοὶ φαίνεται;

— Πρὸς τί αἰ ἐρωτήσεις αὐταὶ; ἀγαπητὲ κύριε Παβόζε;

— Ὅτ' τὸ μάθησ' ἀμέσως, κυρία.

— Λοιπὸν, μοὶ φαίνεται ἀξιαγάπητος, πεπατευμένος, ἀνὴρ διακεκριμένος. Ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του ἐπικαθῆται ἔκφρασις ἀγαθότητος, εὐλικρινείας, ὥστε σὲ παρακινεῖ νὰ τῷ εἰπῆς ἅμα τὸν ἴδῃς, κύριε, θέλεις νὰ ἦσαι φίλος μου;

— Ὡστε, κυρία μου, σοὶ ἀρέσκει.

— Εἶναι εἰς τῶν πνευματωδεστερῶν, κατ' ἐμὲ, καὶ ἀγαθότερων ἀνδρῶν, καὶ ἡ συναναστροφή του αἰετοῦ μοὶ εἶναι πολὺτιμος καὶ εὐάρεστος.

— Τόσον χειρότερα! ἐπιθύρυσεν ὁ Παβόζος.

— Τόσον χειρότερα, λέγεις! ἱατρέ, καὶ διατί τάχα;

— τί σημαίνει τὸ αἰνίγμα τοῦτο; Δὲν σ' ἐνωῶ διόλου.

— Ὅποιον δυστύχημα! ἀνέκραξεν αἰφνῆς ὁ Κ. Παβόζος, ὡς ἂν πρὸς ἐκυτόν ἀποτεινόμενος, ὁποῖον ἐυστύχημα, ὅτι ἔχει νὰ ζήσῃ τόσον ὀλίγον!

— Ὅλιγον! ἐπανάλαβεν ἡ Κορνηλία. Ἀλλὰ τίς ἔχει νὰ ζήσῃ ὀλίγον, ἱατρέ; ἀποκρίθητι, σὲ ἱκετεύω.

— Τίς; ἀπεκρίθη ὁ Κ. Παβόζος, ὁ κόμης Μωγράν, κυρία. Ἡ δυστυχὴς παιδαγωγός συνῆψε τὰς χεῖρας, καὶ κατέστη λευκὴ ὡς τὸ ῥινόμακτρον τῆς.

— Τὸν ἀγαπᾶς λοιπὸν, κυρία, ἠρώτησεν ὁ Κ. Παβόζος στενάξας.

— Ὡς πατέρα! ἰφέλισεν ἡ παιδαγωγός.

— Καὶ εἶναι δίκαιον τοῦτο, κυρία μου, διότι καὶ ἐκεῖνος σὲ ἀγαπᾷ ἐξίσου.

— Διηγήθη δὲ τότε ὁ Κ. Παβόζος εἰς τὴν Κορνηλίαν, χωρὶς νὰ παραλείψῃ τὴν ἐλαχίστην λεπτομέρειαν, τὴν ἐξομολόγησιν τὴν ὁποῖαν εἶχε κάμει εἰς αὐτὸν ὁ κόμης τὴν προΐταν. Καὶ ἐντεῦθεν ἡ θλιψὴ τῆς παιδαγωγοῦ ἠϋξήσε.

— Τὸν φίλον λοιπὸν ἐκείνον τὸν τόσον σταθερὸν, τὸν εὐεργετικὸν καὶ μεγαλόψυχον φίλον, ἐμελλε λοιπὸν νὰ τὸν ἀπολέσῃ ἐντὸς ὀλίγου; Καὶ τὴν τόσον σπανίαν ταύτην φιλίαν καὶ κλίσιν τὴν ἐμάνθανε πότε; καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλε νὰ τὴν στερηθῇ, καὶ μόλις εὐρούσα τὸν δεύτερον αὐτὸν πατέρα, τὸν ἔχανεν ἤδη.

— Κυρία, εἶπε τελειῶν τὸν λόγον του ὁ ἱατρός, ἐσυλλογίσθην ὅτι ἡ γενναιοψυχία τοῦ κόμητος εἶναι ἀξία εὐχαριστήσεώς τινος τοῦλάχιστον, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον νὰ σοὶ διακοινώσω τοὺς σκοπούς του. Ἄν πράττω ἀδιακρισίαν, ἐλπίζω ὅτι θέλεις μὲ βοηθήσει: νὰ ἐπιτύχω συγχωρήσεως, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Κ. Μωγράν δὲν θέλει σοὶ ἀρνηθῆ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλὰ σὲ ἀφίνω, κυρία, πρὸς τὸ παρὸν ὑγίαινε. Μετ' ὀλίγον θέλεις μὲ ἰδεῖ πάλιν.

— Ὁ Κ. Παβόζος ἔσφιγγε φιλοστοργῶς τὴν χεῖρα τὴν ὁποῖαν ἡ περίλυπος παιδαγωγός ἔτεινε πρὸς αὐτὸν καὶ ἐξῆλθε βραδέως.

— Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἱατροῦ, ἡ Κορνηλία ἔσπευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάλαμόν της.

— Ἄν καὶ αἱ διακοινώσεις τοῦ Κ. Παβόζου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξαλείψωσι τοῦ πνεύματός της τὰς τελευταίας τοῦ Μαξίμου λέξεις, τὰς ἐκάλυψαν ὅμως ἐπὶ στιγμὴν! Αἱ λέξεις αὐταὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν μνήμην της μετὰ τινὰς στιγμὰς, καὶ τῇ ἐφάνησαν περικλείουσαι μῆνυμα καὶ βούλησιν Θεῖαν.

— Ἄλλως τε ἡ ἀφιλοκέρδεια εἶναι μεταδοτικὴ ὡς δὲ γῆμισμὸς, ἔθεν ἡ Κορνηλία μὴ δυναμένη νὰ μείνῃ ὀπίσω τοῦ Κ. Μωγράν κατὰ τὴν γενναιοψυχίαν, συνέλαβε πάραυτα τὴν ἀπόφασίν της.

— Καὶ κύψασα πρὸς τὸ γραφεῖόν της ἤρχισε νὰ γράφῃ. Ἡ δὲ γραφὴ ἀλίσθησιν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐλαφρὰ ὡς πτέρυξ πτηνοῦ ἐπὶ λίμνης. Πρόδηλον δὲ ἦτο ὅτι ἡ καρδία ὑπηγόρευε, καὶ ἡ χεὶρ μόλις ἐπῆρχε εἰς τὴν αὐτόματον ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων της.

— Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ παιδαγωγός ἐχάρατε τὴν τελευταίαν γραμμὴν, ἡ ἐξωτερικὴ θύρα ἠνεώχθη μετὰ κρότου καὶ τροχοῦ ἁμάξης ἀντήχησαν ὑπὸ τὸν θόλον.

— Στιγμὰς τινὰς μετὰ τοῦτο, ἡ Κ. Δυπαῖν καὶ ἡ

θυγάτηρ αὐτῆς εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμον τῆς παιδαγωγοῦ. Δὲν εἶχον τὴν ὑπομονὴν νὰ ἐκβάλωσι τοὺς πύλους καὶ τὰ ἐπανοφορία τῶν, καὶ ἐφάνησαν εἰς ἄκρον εὐδιάθετοι.

— Φιλτάτη, εἶπεν ἡ Κ. Ἰδα εὐθύμως, αὔριον ἀναχωροῦμεν εἰς Vichy.

— Ναί, φιλτάτη μου κυρία Κορνηλία, προσέθηκεν ἡ Κ. Δυπαῖν, αὔριον κατὰ τὴν τρίτην ὥραν ἀκριβῶς. Λάβε τὸν κόπον λοιπὸν νὰ ἐτοιμασθῆς, διότι θὰ ἔλθῃς μαζί μας.

— Τὸ πιστεύω, ἀνέκραξεν ἡ Κ. Ἰδα καὶ δύναμαι τάχα νὰ περάσω ἄνευ τῆς φίλης! Πρὸ πάντων ἔσο ἀκριβῆς. Ἡ ταχυδρομικὴ ἁμάξα θὰ ἦναι ἐτοιμὴ εἰς τὰς δύο καὶ τρία τέταρτα.

— Ἡ Κορνηλία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν τοιαύτην φιλίαν. Αἰ κολακεῖαι πρὸ πάντων τῆς μητρίας τῆς τῇ ἔφερον μυρίας ὑποψίας. Ὅποιόν τι συμβῆν ἔκτακτον παρεκκίνει τὴν Κ. Ἰδαν νὰ τὴν ἀποκαλέσῃ φίλην της;

— Ὁ Κ. Δυπαῖν μήπως ἀσθενεῖ; ἠρώτησε.

— Ἐξ ἐναντίας, ἔσπευσε ν' ἀποκριθῇ ἡ Κ. Δυπαῖν ὁ σύζυγός μου, ἡ κόρη μου καὶ ἐγὼ, χαίρομεν ἄκραν υγίαιν. Ἄλλη αἰτία πλέον εὐάρεστος προσκαλεῖ τὴν αἰφνιδίαν ταύτην ἀναχώρησιν, ἥτις ἀτομικῶς μὲ στενοχωρεῖ καὶ ἀντίκειται εἰς τοὺς σκοπούς μου. Ἀλλ' ἡ μήτηρ δὲν πρέπει νὰ ἐμπορεύεται τὴν εὐτυχίαν τῆς θυγατρὸς της.

— Ὅτ' ἐνταμώσωμεν ἐκεῖ τινὰ, ἐπιθύρυσεν ἡ Κ. Ἰδα.

— Ὅστις δύναται ἀξιόλογα νὰ γίνῃ γαμβρὸς, προσέθετο σιγὰ ἡ Κ. Δυπαῖν.

— Ἡ Κ. Ἰδα ἠθέλησε νὰ ἐρυθρίασῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσε καὶ ἐβρίθη εἰς τὸν τράχηλον τῆς παιδαγωγοῦ.

— Καὶ μάλιστα ἔχομεν τὰς ἐλπίδας μας κυρίως ἐπὶ σὲ, πολὺτιμος κυρία Κορνηλία, εἶπεν ἡ Κ. Δυπαῖν.

— Ἡ ἐπίκλησις φίλη καὶ τὸ φίλημα ἐξήγησαν τέλος τὰ πάντα. Εἶχον ἀνάγκη τῆς παιδαγωγοῦ, καὶ παρ' αὐτῆς περιέμενον ἐκδούλευσιν σπουδαίαν βεβαίως.

— Καὶ εἰς τί τάχα δύναμαι νὰ σὰς ἦμαι ὠφέλιμος; εἶπεν.

— Ἡ φιλία σου μὰς εἶναι γνωστὴ, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ Κ. Δυπαῖν, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Κ. κόμητος τοῦ Μωγράν ἐπιρροή σου ὅχι ὀλιγότερον. Μὲ ὀλίγη ἐπιτηδεύοντα, εὐκόλως θὰ κατορθώσῃς νὰ τὸν παρακηλήσῃς εἰς ἀπόφασιν ἥτις θὰ συμπληρώσῃ ὅλας μου τὰς εὐχὰς.

— Αὐτὸ τὸ ὁποῖον μὲ ζητεῖς, κυρία μου. . .

— Ἡ εὐγνωμοσύνη μας δὲν θέλει σοὶ εἶσθαι ἄκαρπος, παρατήρησεν ἡ Κ. Δυπαῖν μὲ τόνον φωνῆς μεταλλικόν, οὕτως εἶπεν.

— Αὐτὸ τὸ ὁποῖον μὲ ζητεῖς εἶναι ἀδύνατον, ἐτραύλισεν ἡ Κορνηλία.

— Ἐνταῦθα ὁ Κ. Δυπαῖν εἰσῆλθε.

— Ἀκούεις, Δυπαῖν, ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ ἀπεγνωσμένη καὶ στραφεῖσα πρὸς τὸν σύζυγόν της Ἀρνέικται. Δὲν θέλει νὰ γίνῃς πενθερὸς κόμητος.

— Ἀρνέικται! ἐκραύγασεν ὁ ἐκατόμμυριοδρχος παραξυνθείς. Δὲν θὰ τολμήσῃ.

— Μάλιστα! πάτερ μου, τολμᾶ.

— Ἀχαριστία! ἐπανάλαβεν ἡ Κυρία Δυπαῖν.

— Ὡ ἀγνωμοσύνη! εἶπεν ἀποφθεγματικῶς ὁ Κ. Δυπαῖν.

— Εἶναι τρομερὸν τοῦτο, ἐπαναστατικόν! ἐκραύγασεν ἡ Κ. Ἰδα, φέρουσα τὸ λευκὸν ῥινόμακτρον εἰς τοὺς στεγνοὺς ὀφθαλμούς της.

— Ὅτε δὲ ἡ καταγίγῃς κατηνάσθη ὀλίγον, ἡ Κορνηλία ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν, ἣν εἶχε γράψῃ.

— Ἡ ἀρνησίς μου σὰς ἐκπλήττει, εἶπεν ἀταράχως, ἐκ τῶν λέξεων τούτων τὰς ὁποίας ἀπευθύνει εἰς τὸν Κ. κόμητα τοῦ Μωγράν, θὰ γνωρίσετε τὸν λόγον τῆς ἀρνήσεώς μου.

— Ἡ ὀργὴ στιγματωδῶς διεδέχθη τὴν περιέργειαν.

— Καθίστατε, ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. Δυπαῖν, ἡ κυρία του καὶ ἡ θυγάτηρ μηχανικῶς πως ὑπήκουσαν.

— Προσέξατε ἐπὶ ὀλίγας τινὰς στιγμὰς. Ἐκλινον αὐτοὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἡ Κορνηλία ἀνέγνω.

« Κύριε κόμη,

» Ἰπάρχουν αἰσθήματα τοσοῦτον βαθέως ἐβρί-
 » ζωμένα, ὥστε ἀδύνατον νὰ τὰ ἐκφράσῃ τις. Τοι-
 » αῦτα εἶναι τὰ ἰδικὰ μου. Μὲ καθίστας, μ' εἶ-
 » πεν ὁ Κ. Παβόζος, καθολικὴν σου κληρονόμον
 » καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐφθασεν ἡ γενναιοψυχία
 » καὶ ἡ αὐταπάρνησίς σου, ὥστε ἀπαγορεύεις νὰ
 » συνδέσω τὴν ὑπαρξίν μου μετὰ τῆς ἐδικῆς σου.
 » θέλεις νὰ μοὶ δώσῃς ἀποδείξεις ὑστερογενεῖς φι-
 » λίας καὶ ὑπολήψεως, αἱ ὁποῖα μὲ καθιστῶσι ὑπε-
 » ρῆφανον καὶ μὲ ταπεινόνουν.
 » Ἀλλὰ δὲν ἔχω, κύριε κόμη, κἀνὲν δικαίωμα,
 » κἀνένα τίτλον εἰς τὴν γενναιοφροσύνην σου. Ἄν
 » παραδεχόμην τὴν θέλησίν σου, θὰ ἔπραττον εἰ-
 » ὄς τι διαρπαγῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως,
 » ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τὴν Κορνηλίαν, τοῦτο δύ-
 » ναται νὰ πράξῃ ἡ Κ. Μωγράν. Ἄν ἔχῃς στα-
 » θερὸν σκοπὸν νὰ γίνω κληρονόμος σου, λάβε με
 » πρῶτον σύντροφόν σου. Ἡ προσφορά τῆς χειρὸς
 » μου φαίνεται μοὶ τὸ ἀναγκαῖον προοίμιον τοῦ
 » δώρου τῆς περιουσίας σου. Οὐδὲ θέλω δεχθῆ τοῦ-
 » το, ἂν δὲν δεχθῆς τὸν ὄρον.

Κορνηλία»

— Ἡ ἀνάγνωσις κατετάρξε προφανῶς τοὺς ἄκρα-
 » τὰς τῆς παιδαγωγοῦ. Εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πρώην
 » ἐμπόρου αὕτη μετεμορφώθη αἰφνῆς· οὐδ' ἦν πλέον
 » ἡ δεξιὴ ὀφθαλμῶν, ἡ ἄνευ προστασίας, ἄνευ περιου-
 » τῆς τὴν ὁποῖαν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ κατὰ
 » τὸ δοκοῦν αὐτῷ.
 » Ἐφαντάζετο ἡδὴ βλέπων παράσημα κομη-
 » τῆς καὶ τὸ μέτωπον τῆς Κορνηλίας τῷ ἐφάνητο
 » περιστρεφόμενον ὑπὸ στέμματος φωτεινοῦ.
 » Ἐφέλισεν ἀγοραίας τινὰς λέξεις καὶ ἀδεξίως ἀ-
 » πεσώθη, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς γυναικὸς καὶ
 » τῆς θυγατρὸς του, ὧν τὰ χεῖλη διεστέλλοντο ὑ-

πὸ μειδιᾶντος ἄν και διεγράφετό ἐπ' αὐτῶν ἢ ἀποτυχία, ἢ ἀγανάκτησις και ὁ φθόνος.

Ε. Μετὰ ἐν ἔτος.

Ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα, ὁ κόμης και ἡ κόμησσα Μωργραν διέβαινον περὶ δείλην, ὑπὸ τοῦ Κ. Παβόζου συνοδευόμενοι, θαυμάσιόν τι ὑποστατικὸν ὄπερ ἐκέκνητο λεύγας τινὰς μακρὰν τῶν Παρισίων.

Οἱ τρεῖς δὲ οὗτοι περιεπάτουθ βραδέως συνομιλοῦντες ἢ τερόπομενοι ἐν τῇ γραφικῇ δύσει τοῦ ἡλίου, ἤτις ἐχρῶσσε τὰ χλωρα τῶν δένδρων φυλλώματα. Ἡ κόμησσα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς εἶχε χάρισει βρέφος δροσερὸν και εὔτραφές, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συζύγου τῆς, και παρεδίδοτο ἄλοκληρος εἰς τὴν χαρμύσνον ταύτην θῆαν τῆς φύσεως. Ἡ φυσιογνωμία τῆς ἦτο φαιδρᾶ.

— Οὐραία ἡ τριαύτη ζωῆ, ἐψιθύρισε μετ' ἐκφράσεως ἀφάτου χαράς.

Ὁ κόμης τὴν εὐχαρίστησε διὰ νεύματος.

— Γνωρίζεις, κυρία, εἶπεν ὁ πονηρὸς ἰατρός, ὅστις ἐβιάζετο πλησίον αὐτῆς, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου τὸ ὄνομα τοῦ Δυκαίν θά κατασταθῆ ἑνδοξόν;

— Τῆ ἀληθεία, ἰατρὸς;

— Ὁ Κ. Μάξιμος διακρίνεται ἐν Ἀλγερίᾳ.

— Τοῦτο δὲν μ' ἐκπλήττει, παρατήρησεν ὁ Κ. Μωργραν.

— Μὲ πεντήκοντα ἵπποις, ἐπανέλαθεν ὁ Κ. Παβόζος, ἔστρεψεν εἰς φυγὴν πολλὰς ἑκατοσταίαι; Ἀράβων. Τούτου ἕνεκα τῷ ἀπένειμαν παράσημον.

— Ἄ! τόσον καλλίτερον, ἀνέκραζεν ἡ Κ. Μωργραν μετ' προφανῆ εὐχαρίστησιν.

— Εἶναι ἀξιόλογος νέος, εἶπεν ὁ κόμης.

— Τὴν σταυροφορίαν ἀνείγγελλε, σήμερον τὸ πρωτῆ, ὁ μινύτωρ, ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. Παβόζος. Ὑπολογαγὸς τοῦ ἱππικοῦ και ἱππότης τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς χωρὶς νὰ ἦναι ἀκόμη εἰκοσαετής! εἶνε ὠραῖον πρᾶγμα!

— Ἐλπίζω ὅτι μετ' ὀλίγον θά γίνῃ λοχαγός, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Μωργραν.

— Λοχαγὸς ἢ νεκρὸς, παρετήρησεν ὁ Κ. Παβόζος.

— Ἰατρὲ, ἀνέκραζεν ἡ Κ. Μωργραν, δὲν πιστεύω πλέον τὰς προρρήσεις σου. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους φονεύεις, εἶναι πολὺ καλά. Ὁποῖον τρόμον δὲν μ' ἐπροξένησες! προσέθηκε γελῶσα. Ὁ σύζυγός μου κ' ἐγὼ, ὑπῆρχαμεν θύματα σου, και ὅμως αἰσθανόμεθα πρὸς σὲ ἀτελεῆτητον εὐγνωμοσύνην.

— Βέβαιον εἶναι, ἐπανάλαθεν ὁ Κ. Μωργραν ὅτι ἐθεώρησα ἑμαυτὸν ὡς νεκρὸν. Και ἄλλοι εὐφρόστεροι ἠθέλον ἀπατηθῆ. Ὁποῖοι ἐλεύθεροι τρόποι, κινήσεις, φυσιογνωμία, στεναγμοί, τίποτε δὲν ἐλείπε. Ἀγαπητέ μου κύριε Παβόζε, εἶσαι ὄχι μόνον μέγας ἰατρός, ἀλλὰ και μέγας δραματικὸς.

— Ἐρωτῶ ἑμαυτὸν ἤδη, κύριε κόμης, πῶς ἐτόλμησα τοιαύτην δοκιμασίαν.

— Μὰς ὑπώπτευσες, ἰατρὲ, εἶπερ ἡ Κ. Μωργραν ὑπομειδιῶσα και τοῦτο εἶναι ἑστὶν ἡ δυσάρεστον διὰ σέ.

— Τί τὰ θέλεις, κυρία μου; ἡμεῖς οἱ ἰατροὶ εἴμεθα ἄνθρωποι σκεπτικοί, δύσπιστοι. ἔχουμεν ἀνάγκη νὰ ἴδωμεν και νὰ ψύσωμεν ὅπως πιστεύσωμεν. Μ' ὄλας τὰς χάριτας τὰς ὁποίας χρῆστώ και εἰς τὸν Κ. Μωργραν και εἰς σέ, κυρία μου, ἀμφίβαλλον ἔτι. Ἐνωσις τόσον ἀσυμβίβαστος ἀπῆτει ἀρετὰς ἐκτάκτους, και τὴν ὁποίαν φοβούμενος μὴ τραπῆ εἰς δρᾶμα, ἐπαίξα ὡς κωμῶδιν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.) H. F.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ

Συνέχεια και τέλος, ὄρα φυλ. 18

Μικρὰ δικαιοσύνη. — Ἐπίσημοι ἐοικαί.

Ἡμέρας τινὰς μετέπειτα, τὸ πλῆθος ἀφῆσε τὰς ὄχθας τοῦ Ἀὸν και ἔσπευσε νὰ στρατοπεδευθῆ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Κούμα εἰς ὀλίγον χρόνον, τὰς σκηνὰς ἀπάσας διέλυσαν και ἐφόρτωσαν ἐπὶ τῶν καμήλων. Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν, τὰς ἔστησαν εἰς χλοερὰν και πρασίνην πεδιάδα.

Ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης εἶναι ὁ πρίγκιψ αὐτὸς μετὰ τῶν σαργάτων του. Κατὰ τὴν εἰς τοὺς λαοὺς τούτους διαμονήν τῶν, ὁ πρίγκιψ και οἱ σύντροφοὶ του εὔρον εὐκαιρίαν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς ἐπίσημον συνεδρίαν, προεδρεύοντος τοῦ *vice-mhan* εἰς τὴν καλύβην τῆς δικαιοσύνης.

Ὅτε δ' ὁ πρίγκιψ ἐνεθρονίσθη εἰς ταύτην, οἱ σαργάται, οἵτινες εἰσῆρχοντο, τὸν ἐπλησίασαν ἀλληλοδιαδόχως, ἐκαμψαν τὸ δεξιὸν γόνυ κλίνοντες πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὰ σώματά των και ἐψαυσαν μετὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα τὸν ἀριστερὸν βραχίονα τοῦ πρίγκιπος, τοῦτο δὲ παρ' αὐτοῖς δηλοὶ σέβας και χαριετισμὸν. ὁ πρίγκιψ ἠγγίξεν ὡσαύτως τὴν χεῖρα τοῦ σαργάτου, ὅστις ἀπεμακρύνετο μετὰ τοῦτο ὀπισθοδρομῶν και ἐκάθητο.

Οἱ πρίγκιπες τῶν Καλμουίκων και Μογγόλων ἔχουν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων τὸ ἰδικίτερον τοῦτο συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουσι *Σάργα*, (ἐκ τοῦ Σάρ, ὄπερ σημαίνει διοίκησιν), ὄπερ ἐν τούτοις δὲν δύναται νὰ ἐναντιωθῆ εἰς τὴν ἰσχύν των, διότι ὁ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσλαμβάνῃ τὰ μέλη κατὰ θέλησιν. Τὰ καθήκοντα τῶν σαργάτων, τῶν μελῶν δηλ. τοῦ συμβουλίου, εἶναι ἡ ἐνισχύθησις, ὡς σήμερον, περὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ λαοῦ, μετὰ τὸ πρόεδρου. Ἡ *Σάργα* σύγκαιται ἀπὸ ὀκτώ μελῶν. Κατὰ τὸ ἔτος 1764, ὅτε ὁ Οὐβαχας ὠνόμασε διάδοχόν του τὸν Δονδοὺκ Δάχι, ὁ διοικητὴς Ρώσσοις ἔκρινε καλὸν νὰ παρεμβάλῃ ἐμπόδια εἰς τὴν ἰσχύν τοῦ πρίγκιπος τούτου, κανονίζων, ὅτι οἱ Σαργάται θά ἦναι προκεκολλημένοι εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ὑ-

ποθέσεων τῶν ξένων, και ὅπως τοὺς ὑποβάλλῃ περισσότερο εἰς τὰ συμφέροντα τῶν Ρώσσω, τοῖς ἐπαρὰχωρήσεν ἐτήσιον μισθοδοσίαν ἑκατὸν ρουβλίων.

Ὅταν οἱ Καλμουικοὶ ὑποχρεῶνται νὰ ὀρκισθῶσι, κρεμοῦν εἰς τὴν καλύβην τῆς δικαιοσύνης εἰκόνα παριστώσαν συνθήκας τὸν θεὸν τοῦ χρόνου (*Οτιμχ-βανι*).

Τὸ ἔθιμον ἀπαιτεῖ ὥστε ὁ ἐνάγων, τοῦ ὁποίου τὸ δίκαιον προσέβαλεν ὁ ἀδικήσας, ὑποχρεῖται τὸν ἐναγόμενον νὰ ἐπιφορτίσῃ ἕτερον νὰ ὀρκισθῆ ἀντ' αὐτοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι κακῆ, ἀν λογισθῶμεν τὰς βάσεις τῆς θρησκείας τῶν Καλμουίκων.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ψευδῶν ὄρκων, ὁ νόμος τῶν Μογγόλων διατάττει τὸν ἀδικούμενον νὰ ἐνισχύσῃ τὸ πάθημά του δι' ὄρκου, χωρὶς νὰ ἐπιτρέπηται εἰς τὸν ἀδικούντα νὰ δικαιολογηθῆ. Ἐν τούτοις τὸ ἔθιμον τοῦτο δὲν εἶναι ἐξηρημένον εἰς διαφόρους καταχρήσεις. Εἰς τοὺς Καλμουίκους ὁ ὄρκος προκαλεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τὰς περὶ χρημάτων διενέξεις των, ὁ δὲ τύπος ἐξαρτάται ἐκ τοῦ μεγέθους τοῦ χρέους. Αἱ μικραὶ ἀδικίαι δὲν προκαλοῦν μεγάλας συζητήσεις. Ἡ τελετὴ τοῦ ὄρκου, τὴν ὁποίαν εἶδον οἱ ὀδοιπόροι, ἐγένετο δι' ἐξ ρούβλια. Διάφοροι ἱερεῖς και λαϊκοὶ ἐκάθητο εἰς δύο σειρὰς ἐντὸς τῆς μικρᾶς καλύβης, ὀλίγον μακρύτερα ἐκαστὸς ζηρὰ κόπρος, ὅπως ἐκ ταύτης ἀνάψωσι τὸν φανὸν, ὅταν ἡ τελετὴ ἀρχίσῃ. Οἱ κατήγοροι και οἱ κατηγορούμενοι ἦσαν εἰσέτι εἰς τὴν σάργα τοῦ πρίγκιπος, ἐνθα προσεπάθουν νὰ διαλύσωσι τὴν ὑπόθεσιν ἄνευ τοῦ ὄρκου.

Τέλος οἱ κατήγοροι και οἱ κατηγορούμενοι ἐφάνησαν ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ πολυἀριθμον συνοδίων. Ἡ διενέξις των ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ἐμφάνσεως τῆς εἰκόνας. Τέλος, ὁ μέλλων νὰ ὀρκισθῆ ἐβρίθθη τρεῖς ἐπὶ τῆς γῆς προσέφρων ἐμπροσθεν τοῦ *Οτιμχ-βανι* λέξεις τινὰς, ἃς δὲν ἠδυνήθησαν οἱ Γάλλοι νὰ καταλάβωσιν, ἔπειτα προσχώρησε πρὸς τὴν ἱερὰν εἰκόνα και τὴν ἠγγίσε διὰ τοῦ μετώπου του, ἡ εἰκὼν μετὰ ταῦτα ἐκινήθη, ἡ δὲ συνάθροισις διελύθη.

Αἱ τρεῖς μεγάλαι ἑορταὶ τῶν Καλμουίκων εἶναι, ἡ *Οὔροος* ἡ ὁποία ἐορτάζεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους, και τὴν ὁποίαν οἱ Εὐρωπαῖοι μας δὲν εἶδον ἢ *Σαγαάμ*, ἡ λευκὴ ἑορτὴ ἡ ἐορταζομένη κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τῆς ἀνοιξέως, και ἡ *Σουλέλα*, ἡ τοῦ ἑορτῆ τῶν λύχνων, κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἐθινοπώρου. Αἱ δύο δὲ τελευταῖαι ἑορταὶ εἶναι ἐκτακται.

Ἡμέρας τινὰς πρὶν ἀρχίσῃ ἡ *Σαγαάμ*, τὰ ὄργανα τοῦ Κουρούλ. ἤδη καταστάνα ὑποφερτὰ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν πέντε φίλων, ἤχησαν αἱ καλύβαι τὰς προσευχῆς, ἐθερμάνθησαν δὲ ἀφθόνου πυρᾶς, διότι οἱ ἱερεῖς ἦσαν και ἠναγκασμένοι νὰ ἴστανται ἄνευ κεκρυφάων και χειρῶν εἰς τὸ ἀνυπόφορον ἐκείνο ψῦχος. Αἱ καλύβαι εὐτρεπίσθησαν ἐνδοθεν διὰ παραπτασμάτων ἐκ μεταξῆς, οἱ δὲ ἑσμοὶ ἐκα-

λύθησαν ἀπὸ ἱερὰ ποτήρια, εἰς τὰ πλάγια τῶν ὀπίων παρετέθησαν πυραμιδοειδῶς πλακοῦντες, πλήρεις βουτύρου, τὸν βωμὸν τέλος ἐκάλυψαν πολυτελεῖς τάπητες.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν προσευχῶν νεκρικὴ σιωπὴ ἐβασίλευεν εἰς τὰς καλύβας τῶν Καλμουίκων, διότι ὁ σαργατσιάρχης, ἡ σύζυγός του, οἱ εὐλαβεῖς ἄπαντες ἔστρεξαν εἰς τὸ Κουρούλ.

Ἄδοντες και παίζοντες ἐώρτασαν οἱ ἱερεῖς τὴν τελευταίαν ἡμέραν, τὴν ἀφιερωμένην εἰς τὴν προσευχὴν, τὴν δ' ἐπομένην πρωτὰν ἐμπροσθεν ἑκάστης Κουρούλ ὑψώθη χιὼν. Τότε ἐπὶ ταύτης ἐστησαν εἰκόνα τινὰ τοῦ *Δαχκὸδαμούνη* στεγαζομένην ἀπὸ ἀλεξιθερόχιον, ὅπως δυνήθῃ ὁ Βουρχάιν νὰ δεχθῆ τὰς πρώτας ἡλιακὰς ἀκτίνας, εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς εἰκόνας ἦσαν ἱερὰ ποτήρια και κατὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ Ἥλιου τρεῖς τῶν ἐπιφανέστερων ἱερέων τοῦ Κουρούλ, φέροντες εἶδη κυμβάλων, ἐκάθησαν ἐπὶ ταπήτων ἐκ πύλου, ἐνθ' ἄλλοι, ὄρθιοι και καθήμενοι, ἐσχημάτισαν ἡμικύκλιον. Φύλλα χαρτίου ἐφ' ὧν ἦσαν λέξεις γεγραμμένα, ἦσαν ἐπὶ τῶν γονάτων των. Κατὰ δὲ τὸ διάστημα τῆς ψαλμωδίας, πλήρη Καλμουίκων ἐπλησίαζον εἰς τὴν εἰκόνα, ἐγονυπέτουν πρὸ αὐτῆς, ἔπειτα ἐφέροντο ἐν πομπῇ περὶ τὰς καλύβας, και τέλος ἤρχοντο νὰ τοποθετηθῶσι φύρδην μίγδην περὶ τὴν τελετὴν. Τὸ ψῦχος κατὰ τὴν ἐθωρινὴν ἐκείνην ὥραν ἦτο δριμύτατον, και ἐν τούτοις οἱ ἱερεῖς οἱ ἐπιτελοῦντες τὴν τελετὴν ἦσαν γυμνοί, μετὰ κόμην ἐν χρῶ κεκαρμένην, χωρὶς νὰ φοβῶνται τὸ ψῦχος.

Ἀμα ἡ προσευχὴ ἐτελείωσεν, οἱ ἱερεῖς και πλῆθος λαϊκῶν μετέβησαν εἰς τὴν μεγάλην καλύβην τῆς ἐνώσεως, εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς ὁποίας ἡ εἰκὼν τοῦ *Δαχκὸδαμούνη*, αἱ μορφαὶ τοῦ *baling* και τὰ ἱερὰ ποτήρια εἶχον μεταφερθῆ. Οἱ ἱερεῖς ἔψαλον σύντομον προσευχὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν αἰφιθιδίως ἀνεσηκώθησαν, προσπαθοῦντες ἕκαστος νὰ ἐγγίσῃ διὰ τοῦ μετώπου του τὰς εἰκόνας. Οἱ δὲ ἱερεῖς ὡς και ὁ λαὸς προσπελάζοντες ἀπεσύροντο, ἀπὸ ἀνέκραζον στενωρεῖως « *Mendou* »

Αἱ καταχθόνιοι κραυγαὶ τοῦ *Mendou* και αἱ συσφίξεις τῶν χειρῶν διήρκεσαν στιγμὰς τινὰς μετὰ τὰς ὁποίας οἱ ἱερεῖς ἐκάθησαν ἐπὶ τῶν ταπήτων, ἀπὸ ἐλαβον τὸ τέιον και τὴν βράκην ταυτοχρόνως διαιμοίρασαν και εἰς τὴν ἀμῆγηρην τεμάχια κρεμάτων πεπηγμένων, μετὰ δὲ τὸ πρόγευμα τοῦτο, ἡ συνάθροισις διελύθη.

Ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς τελετῆς ταύτης, μετέβαινον εἰς τὸν *Vice-mhan* ὅστις, καθήμενος μετὰ τῆς συζύγου του πλησίον τῆς ἐστίας, ἐδέχετο τὸν *ζαγαμικὸν ἀσπασμὸν* τῶν ἐισερχομένων. Μετὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην, κατὰ τὸ ἔθιμον, φέρουν εἰς τὴν ζώνην των πλακοῦντα, *ζάχαρνή*, Κορινθιακὰς *σαφίδας*, σῦκα και ἄλλους ξηροὺς καρπούς, ποιοῦντες ἀλλήλοις δῶρα ἐκ τούτων, καθ' ἓν καιρὸν διὰ παραπτασμάτων ἐκ μεταξῆς, οἱ δὲ ἑσμοὶ ἐκα-

στα τῶν Καλμουίκων, φέρουν μικρὸν σάκκον περιέχοντα τοὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους λαμβάνουσι καὶ δίδουσι.

Μετὰ τὴν ὑποδοχὴν ταύτην, ὁ Vice-mhan ἐπορεύθη μετὰ τῆς συζύγου του εἰς τὴν καλύβην τῆς μητρὸς του, καὶ ἀφοῦ προσέφερεν ἐκεῖ τὸν ζαγαμικὸν ἀσπασμὸν, μετέβη εἰς τὴν τοῦ ζάμα, ἔνθα τοὺς περιέμενον ἡ ῥακή καὶ ὁ ταταρικὸς οἶνος.

Ὁ prislaw καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι Καλμουίκοι ἐπρογευμάτισαν ἐκεῖ. Τὸ κρέας παρετέθη κατεψυγμένον, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν συμποτῶν καὶ τὸ δριμύ ψυχρὸς εἶχον ἐμποδίσαι τὴν θέρμανσίν του. Τὰ ποτὰ λοιπὸν ἐμελλον νὰ θερμάνωσι καὶ διαλύσωσιν εὐθυμοτάτους τοὺς συμπότας.

Οἱ Καλμουίκοι τόσον εὐλαβοῦνται τὰς ἱερὰς εἰκόνας, ὥστε μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ τὰς πλησιάζουσι, προσέχοντες μὴ τὰς ἐγγίσῃ ἢ χεῖρ των γυμνῇ ἐγκληματίας δὲ θεωρεῖται ὁ ἀναπεισσίας πλησίον των. Τὰς πλάττουν μόνον διὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς, μετὰ τὸ τέλος τῶν ὁποίων τὰς ρίπτουν εἰς τὰ κύματα. Οὕτω τὴν ἐσπέραν προεϋντῶν ἐν λιτανείᾳ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κούμα, διὰ νὰ ρίψωσιν ἐκεῖ τὰς εἰκόνας, ὅσαι ἐχορησίμευσαν εἰς τὴν ἐορτήν, τὴν ὁποίαν ἱερεῖς, λαῖκοι, γυναῖκες, παιδία, κοράσια ἐτελείωσαν τόσον μεθυσμένοι, ὥστε οἱ φρουροὶ τοῦ πρίγκιπος ἠναγκάσθησαν ἅπαντες νὰ ἐπαγορευθῶσι περὶ τὴν καλύβην του.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Ζαγαμὸν διαρκεῖ ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ὀγδοῆς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Καὶ τὴν μὲν πρῶτην ἡμέραν, τὴν ἐορταζομένην μετὰ μεγαλητέρας πομπῆς, τὴν ὀνομάζουσι μεγάλην ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ζαγαμὸν, τὴν δὲ δευτέραν ἐώρτασαν εἰς τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ πρίγκιπος, καὶ τὰς ἄλλας εἰς τὸ Κουρούλ.

Οἱ χοροὶ καὶ τὰ ἄσματα, τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἱσρατικὴν τελετήν, εἶναι ἀπηγορευμένα εἰς τοὺς ἱερεῖς· ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ Ζαγαμὸν, οἱ βάρχοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, διότι εἰς μὲν τὴν καλύβην τοῦ πρίγκιπος ἐχόρευσαν, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐτραγώδησαν· ἀλλὰ τῶν ἱερέων τὴν μέθην διεδέχθη αἰσθημα θρησκευτικόν, καὶ ὅτε κατὰ προστάγην ἔφερον τὰς εἰκόνας τοῦ Βουρζάν, οὗτοι εὐλαβῶς τὰς ἤγγισαν διὰ τοῦ μετώπου των.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Ζαγαμὸν ἐμελλον νὰ τὴν ἐορτάσωσιν εἰς τοῦ Λάμα· ἀλλ' οὗτος, εἴτε δι' εὐλάβειαν, εἴτε δι' οἰκονομίαν, τὴν ἀπέφυγε. Περὶ δὲ τῆς καταναλωθείσης ποσότητος τῶν ποτῶν ἀρκοῦμεθα λέγοντες, ὅτι ἕκαστον Κουρούλ ἤγορασεν ἓνα τόνον οἴνου καὶ ἓνα τόνον ῥακῆς.

Τέλος ἐπέβη καὶ ἡ ἐορτὴ τῶν λύχων, ἧτις εἶναι ἡ τελευταία πανήγυρις τοῦ ἔτους. Πολλὰς ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως ταύτης, αἱ καθημεριναὶ δεήσεις τοῦ Κουρούλ γίνονται μετὰ μεγίστης παρατάξεως χωρὶς ὁμῶς νὰ λείπῃ εἰς τὰς καλύβας ἐνθαγίνεται ἡ δέησις, ἡ ἐναρμόνιος μουσικὴ, ἔνω· κατὰ τὰς

ἄλλας, οἱ κάτοικοὶ των δέονται διὰ τοῦ οἴνου καὶ τῶν παιγνιοχαρτίων.

Ἡ ἐορτὴ αὕτη ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐορτάζεται, ἀναπτομένων δηλαδὴ τῶν λύχων (σοῦλλα πρὸ τοῦ Καλμουίκοι σημαίνει λύχνος). Διὰ ταύτης λοιπὸν ἐορτάζουσι οἱ Καλμουίκοι γενικῶς τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων των, ἢ δὲ διάταξις τῆς ἀληθῶς εἶναι μοναδική. Ὁ Καλμουίκος, ὃ γεννήθῃς τὴν παραμονὴν τῆς ἐορτῆς ταύτης, θεωρεῖται τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ὅτι εἶναι ἐνὸς ἔτους. Ἐπελθούσα ἡ ἐορτάσιμος ἡμέρα, ἕκαστος ἐνασχολεῖται εἰς τὴν διάταξιν τῆς ἐορτῆς, ἧτις ἀρχεται ἅμα σπινθηροβολήσωσιν οἱ ἀστέρες. Οἱ λύχνοι εἶναι κατασκευασμένοι ἀπὸ εἰδὸς τι πληθοῦ, πληροῦνται ἀπὸ πάχος εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἐμπήγεται στέλεχος γάρτου τινός, (καλούμενου ὑπὸ τῶν βοτανικῶν *stipa capillata*) περιτυλισσόμενον ὑπὸ βλαβασκίου, χρησιμεύοντος ὡς ἐναυσμα. Ἐκάστη Καλμουικὴ οἰκογένεια ἔχει κοινὸν τὸν λύχον, ὅστις ἔχει τὸσα ἐναύσματα, ὅσα ἔτη ἡλικίας μετροῦσιν οἱ οἰκεῖοι, οἱ δὲ λύχνοι οὗτοι τάττονται ἢ πλησίον ἢ κεχωρισμένοι ἀλλήλων.

Οἱ ἐπιφανέστεροι ὑφῶσι πρὸ τῆς καλύβης τῶν εἰδὸς βωμοῦ, ὃν καλοῦσι δὲν δὲρ, ὅστις συχνάκις εὐρίσκεται πλησίον τοῦ Κουρούλ. Κατὰ μὲν τὸ ὕψος εἶναι συνήθως ἴσος ἀνασττήματι ἀνθρώπου, κατασκευάζεται δὲ ἀπὸ κλάδους βοστρυχηθῶν πεπλεγμένους, καὶ λήγει εἰς τεμάχια ζύλων, κεκαλυμμένων ἀπὸ χλόην.

Πλησιάζουσι δὲ τῆς νυκτός, οἱ ἱερεῖς συναθροίζονται πλησίον τοῦ δὲν δὲρ κατὰ τὸ ἀνήκον εἰς αὐτοὺς Κουρούλ. Εἰς τὰ πλάγια ἕκαστου βωμοῦ μικρὰ ἐστία ἐσπινθηροβόλει, ἢν περικύκλουν οἱ ἱερεῖς περιέμενοντες νὰ ἀνάψωσιν τοὺς λύχνιας των, ὅταν ἐπέβη ἡ σειρά των. Τέλος ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ σύζυγός του ἐνεφανίσθησαν ἠγούμενοι τῆς πολυκρήμου λιτανείας, ἐνῶ ἡ εἰκὼν τοῦ Σουκουμά τρεῖς περὶ τὸν βωμὸν ἐν πομπῇ περιεφέρετο, καὶ τρεῖς οἱ παραυριστῶμενοι ἔκλινον τὸ γόνυ. Τὸ βάδισμά των ἠκολούθει τὸν ῥυθμὸν τῶν ὀργάνων, ὅστις διέκοπτε τὴν νεκρικὴν σιγὴν τὴν κατ' ἐκεῖνην τὴν νύκτα βασιλεύουσαν εἰς τὰ δάσος τοῦ Κούμα. Ἡ θέσις ἔνθα ἐγένετο ἡ λιτανεία, ἦτο ἐπικίνδυνος διὰ τὰς τάφους, τὰς ὅπας, καὶ τὰς πολλὰς αὐτῆς ἀνωμαλίας, ἀλλ' οἱ Καλμουίκοι ἔχουσιν, ἡμέρα μὲν τὸν ὄφθαλμὸν τοῦ ἱερακοῦ, κατὰ δὲ τὴν νύκτα, τὴν τοῦ αἰγωλοῦ, διὰ ἐξτελέσαν τὴν πορείαν χωρὶς τῆς ἐλαχίστης δυσκολίας. Ἡ λιτανεία περιῆλθε τὸ Κουρούλ καὶ μετὰ ταῦτα ἕκαστος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν καλύβην του ὅπως ἐορτάσῃ ἐν χορῶ καὶ τυμπάνοις.

Ἀνάμνησις τῶν Παρισίων.

Ἐννέα μῆνες καὶ ἐπέκεινα εἶχον παρέλθει ἀφοῦ οἱ φίλοι ἀφήσαντες τοὺς Παρισίους, ἐπεσεφέθησαν τοὺς Καλμουίκους καὶ ἀμυδρῶς ἐγνώρισαν τὰ τῶσιν ποιῆσαι καὶ παράδοξα τῶν Καλμουίκων ἦθι.

χωρὶς νὰ ἐννοήσωσι καὶ τὸν χρόνον τὸν διαδάντα μὲ τοσαύτην ταχύτητα.

Ὁ εἰς, εὐτυχέστερος τῶν πέντε φίλων κατὰ τὸ ταξίδιον τοῦτο, ἦτον ὁ Πρόσπερος. Καθ' ἐκάστην ἀφιέρου τινὰς τῶν ὠρῶν του εἰς τὴν πλαστικὴν, τινὰς δὲ εἰς τὴν ἐρμολογικὴν διὰ τῶν βαναύσων μὲν ἀλλ' ἀρεστῶν εἰς αὐτὸν ἐργαλείων, ποιῶν εὐφυῶς πῶς τὰ μικρὰ ἔργα του. Ἠμέραν τινὰ ἀπεικονίσας Καλμουίκον, ἐδέχθη εὐχὰς καὶ εὐχαριστήσεις ὑπὸ παντός τοῦ Καλμουικικοῦ πλήθους.

« Τίς ποτὲ θὰ μοὶ ἐλεγεν, ἐπανελάμβανε πολυλάκις, ὅτι οἱ Καλμουίκοι, ὁ ἄγιος σχεδὸν λαός, οὕτινος τὴν ὑπαρξίν ἠγνούσιν, θὰ μὲ διδάξῃ τὰς πρώτας γνώσεις τῆς ἐρμολογικῆς; Ἀνδρείοι Καλμουίκοι! ἀν ἡδυάμην νὰ κρίνω τὰ ἔργα μου, θὰ σὰς ἐνηγκαλιζόμην. »

Τέλος βλέποντες πλησιάζουσαν τὴν ἐποχὴν τῆς εἰς Γαλλίαν ἐπιστροφῆς των, οἱ πέντε περιπλανώμενοι σύντροφοι ἀνεμνήθησαν αὐτῆς, ἀν καὶ τοῖς ἔμενον πολλὰ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ νὰ σπουδάσωσι. Πρὸ πάντων ὁ Πρόσπερος, ὡς σημεῖον εὐγνωμοσύνης, ὑπεσχέθη νὰ ἐπανελθῇ ἐνταῦθα. Ὅτε διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Παύλου οἱ Γάλλοι ἀπεχαίρτησαν τὸν τάπον τοῦτον ὑπῆρξεν ἡμέρα λυπηρὰ δι' ὅλον σχεδὸν τὸ πλῆθος, διότι ἐδείχθησαν καλοὶ καὶ πιστοὶ πρὸς ὄλους. Ὁ γηραιὸς ὁ δεῖξας τὴν τέρχην του εἰς τὸν Πρόσπερον, αὐτὸς μάλιστα καταελπίθη ἀποχωριζόμενος τοῦ εὐφυοῦς μαθητοῦ του.

Ὁ πρίγκιψ Ποκιλῶφ περιεμένετο ἀπὸ ἀναριθμητούς φίλους εἰς τὴν γενέθλιον πόλιν του, τὴν νέαν τῆς Ρωσσίας πρωτεύουσιν· αἱ διαταγαὶ τῆς κυβερνήσεως του τὸν προσεκάλουσαν ἐκεῖ ἵνα δώσῃ λόγον τῆς ἀποστολῆς του· οἱ δὲ φίλοι του, μὴ θέλοντες νὰ τον ἐγκαταλείψωσι, τὸν συνώδυσαν εἰς Πετρούπολιν.

Εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν πόλιν τὸ πᾶν ἐφάνη θαυμαστὸν εἰς τοὺς τέσσαρας Γάλλους· ἡ πρόσφατος ἀνάμνησις τῶν Καλμουίκων ἀφ' ἐνός, καὶ ἡ ἐλπίς νὰ ἐπαναίδωσι τὸ Παρίσιον μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀφ' ἑτέρου, ἐποιοῦν τὰ πάντα ἀρεστὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμοῦς των. Κατέβυσαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ περιφθήμου φίλου των, ὃν ἡ κοινωνία τῆς πρωτεύουσος ὑπεδέχθη δι' ἐορτῶν κατὰ τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας διαρκουσῶν. Ὡς καλλιτέχναι μονομανεῖς, ὁ Ραφαὴλ καὶ Γιλβέρτης, ἐπεσεφέθησαν τὰ διασπαρμένα μνημεῖα εἰς τὰ τεσσαράκοντα καὶ δύο τεμάχια τῆς Πετροπόλεως, τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀκαδημίαν, τὴν ἀρόπολιν, τὰς τριάκοντα καὶ πέντε μεγίστας ἐκκλησίας, τὸ ὀρειχάλκινον ἐπιππὸν ἔργα τοῦ Πέτρου Α'. Ἰστάμε ὃν ἐπὶ βράχου καὶ ζυγίζον τρία ἑκατομμύρια ὀκάδων, μέγα ἐνθύμημα τῆς Αἰκατερίνης. Καὶ ὁ μὲν Ὀβιδίου τοῦς ἠκολούθει ὡς ἐγκαρτῆς καὶ κρίσεως καλῆς καὶ παιδείας, δίδων συμβουλὰς ὅτε μὲν ἀνωφελεῖς, ἐνόησε δὲ ὠφελίμους· ὁ δὲ Πρόσπερος θεώρει τὴν μὲν ζωὴν γλυκύτεραν, τὰς δὲ ἡμέρας βραχυτέρας, ἀφοῦ ἐμνήθη εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐρμολογικῆς, ἵνα (Εὐτέρας τῆς Τόμος ΣΤ'. φυλ. 19)

ὠφελῆται μανθάνων καὶ βλέπων. Ὁ ξεναγωγὸς ὁμῶς ἦτον ὁ ἀγαπητὸς καὶ πεπαιδευμένος Παῦλος, ὅστις ἐτίμα τὴν Πετρούπολιν του μὲ ἀξιοθαύμαστον χάριν.

Ἄπειροι ὑπῆρξαν αἱ διαβεβαιώσεις τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἐπιστροφῆς των, καὶ αἱ ἐλπίδες, αἵτινες τοὺς περιέμενον εἰς Παρισίους· ὁ μόνος δὲ σκοπὸς των ἦτο νὰ φθάσωσιν ὅσον τάχιστα, καὶ διὰ τοῦτο ποτῶς δὲν θὰ ἀναφέρω τὰ καθ' ὅσον συμβάντα. Τὸ Βερολίνον, τὴν Ἀνόβρην, τὸν Ῥήνον, τὰς Βρυξέλλας διέτρεξαν ῥίπτοντες βλέμματα, εὐθυμα καὶ θαυμάζοντες τὰς πόλεις ταύτας ἀνευ ἐνθουσιασμοῦ. Μετὰ τὰς Βρυξέλλας διέβησαν διὰ τῆς Αἰλλης, τοῦ Ἀράνου, τῶν Ἀμιενῶν, ὅπου τελευταῖον ἀπεφάσισαν νὰ διανυκτερεύσωσιν.

Ἐδῶ ὁ πρίγκιψ ἠθέλησε νὰ τελειώσῃ τὴν κωμωδίαν τὴν ὁποίαν μὲ τοὺς τέσσαρας φίλους ἐπαῖξε δι' ἐπιλόγου, καθόσον καὶ ἡ ἀρπαγὴ ἐκείνων ἐκ τῶν Παρισίων ἦτον ὁ πρόλογος· εἶχον καταλύσει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας, ὅπου ὁ Παῦλος διέταξε δεῖπνον μεγαλοπρεπέστατον, οἱ δὲ φίλοι του, οἵτινες μίαν νύκτα ἀπέχοντες τῆς ἐκπληρώσεως τῶν εὐχῶν των, τὸ ἐτίμησαν ἐπαξίως, διότι ἀγνοοῦντες ἔπιον μὲ ἐπιμονὴν ἀξιοθαύμαστον τοὺς κατασκευασθέντας, ὡς καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς 27 Φεβρουαρίου, χημικοὺς οἴνους. Ἡ αὕτη αἰτία ἐπέφερε τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, μετέφερον δηλαδὴ τοὺς τέσσαρας ὑπνώπωντας διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης τοῦ πρίγκιπος, ὅστις τὴν φορὰν ταύτην δὲν τοὺς ἐγκατέλειπε.

Ἀφύπνωσις.

Ἐν μιᾷ νυκτὶ φθάνει τις ἐξ Ἀμιενῶν εἰς Παρισίους· τὴν ἐπαύριον λοιπὸν τοῦ δεῖπνου, ἡ ταχυδρομικὴ ἀμαξία ἐσταμάτησεν ἐμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ρίβολι, ὅθεν εἶχεν ἀναχωρῆσαι πρὸ ἐνός ἔτους. Οἱ τέσσαρες φίλοι κατὰ τὸ διάστημα τῆς πορείας δὲν εἶχον ἐξυπνήσει, διὰ τοῦτο ὁ πρίγκιψ ἐζήτησε τὴν αἴθουσαν, ἔνθα ἐγένετο τὸ δεῖπνον καὶ ἐπιτυχῶν αὐτὴν ἔθεσεν εἰς τὴν αὐτὴν ὡς καὶ πρότερον θέσιν τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα πράγματα τῆς ἀλλοκότου ἐκείνης ἐσπέρας, ἔπειτα μετέφερον ἐκεῖ τοὺς συντρόφους του. Ἡ μετακομιδὴ ἀπήτησε καλὸν καιρὸν, πρὸς δὲ τὸ τέλος τῆς νυκτός οἱ ταξιδιωτῆται ἐξύπνησαν σχεδὸν ταυτόχροτως. Ὁ δὲ πρίγκιψ Ποκιλῶφ ἐσημείωσε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ὡς τὴν εὐτυχέστεραν τῆς ζωῆς του.

— Ἐμπρός, τέκνα μου, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἡ ἡμέρα προχωρεῖ, μετ' ὀλίγον θ' ἀναχωρήσω, ἐξυπνήσατε, κατὰ ὀλίγας στιγμὰς θὰ μείνωμεν ὁμοῦ.

Ὁ Ραφαὴλ ἠγέρθη, καὶ μὲ κλονούμενον βῆμα ἔσπευσεν νὰ παραμερήσῃ τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου, καὶ ἐπέστρεψε νὰ καθῆσθαι ὄλως ἐκπληγμένος· εἶχεν ἰδεῖ τὰ λιθοστρώματα ἅπαντα τῆς ὁδοῦ Ρίβολι, ρωτιζόμενα ὑπὸ τοῦ ἀέριου (gaz), φρουρῶν τινὰ συρίζοντα διὰ τῶν δακτύλων του. ἔπειτα τὰ δένδρα, καὶ δεξιόθεν τῆς σκιάδος τοῦ

Μασάν την πρώτην ήλιακην ακτίνα, διαδεχομένην τὰ άπαυγάσματα.

— Μά τον άγιον Νικόλαον, επανέλαθεν ο Ποκιλόφ, κοιμάσθε θαυμασιώτατα, αγαπητοί μου συμπόται! αν ενοείτε πρό όλίγου θά ήκούετε τους βόγγατμους παίζοντας ενεργητικωτέραν άρμονίαν παρά τό καταχθόνιον Βάλς του Ροβέρτου· την ιδαν ταύτην θά την δώσω εις τον Βερλιότον.

Ενάτη της πρωτας εσήμαινε και ο πρίγκιψ δεν ειχεν έτι νικήσει τους διαταγμούς των οτι ονειρευθήσαν, και οτι κατ' εκείνην την ώραν ειχον εξυμνήσει. Η φιλονεικία των άπήτει μάρτυρα. Εκάλεσαν λοιπόν τον ύπνρέτην και τον ήρώτησαν όλοι ποία ημέρα ήτον.

— Σήμερον ειπεν ο παις είναι 28 Φεβρουαρίου. Αλλά, σταθήτε, κύριοι, ιδού τρεις επιστολαί κατεσπευσμένοι, διότι οι άνθρωποι, οτινες τας έφερον εις τὰ δωμάτιά σας, ειχον διαταγήν να σας τας παραδώσωσιν όπου ήδύναντο να σας εύρωσι.

- Δός.
- Ας ιδωμεν.
- Δός μοι, λοιπόν!

Ο Ραφαήλ, ο Όβίδιος και ο Γιλβέρτης έρρίφθησαν επί τας επιστολάς και ταυτόχροώς τας ανέγνωσαν.

— Διάβολε, είξευρα καλώς, Παρίσιοι 28 Φεβρουαρίου 183... Εγγράσαμεν εν έτος, ω τουτο δεν είναι όνειρον.

Ο Ραφαήλ ανέγνωσε.
« Κ ύρι ε.

» Ο Κ. διευθυντής του Γαλλικού θεάτρου λαμβάνει την τιμήν να σας προειδοποιήση οτι ή κωμωδία, ή φιλόσοφος γυνή, της οποίας εις ος ή συγγραφεύς, μέλλει να παιχθή σήμερα. Σας περιμένει λοιπόν ο Κ. διευθυντής την στιγμήν ταύτην εις τό θέατρον, ίνα κανονίση μεθ' ήμών τινάς διατάξεις. »

« Ο Κ. διευθυντής σας παρακαλεί να εδραστηθητε κτλ. »

— Καλήν εντάμωσιν, Παύλε, δός μοι την χειρά σου, καλήν εντάμωσιν. Άχ! τίς χαρά!

Και ο Ραφαήλ εξήλθε πνευστιών, ενώ ο Όβίδιος ανέγιωσκε:

• Φίλτατέ μου γαμβρέ.

» Διά της τελευταίας σου εκ Πετρουπόλεως έπιστολής έμαθον οτι μέλλεις να φθάσης την 25 του μηνός τουτου· είμεθα εις την 28 και ά κόμη δεν σε είδον. Μετά μεγίστης εύχαριστήσεως σε είδοποιώ οτι ενίκησα τας δυσκολίας. » Τρέξς λοιπόν να έναγκαλισθής την μέλλουσαν σύζυγόν σου, και να μάς είπης την ήμέραν καθ' ήν επιθυμείς να γίνη ο γάμος.

« Σε άσπάζομαι κτλ. »

— Παύλε, υγίαινε!

Και ο Όβίδιος έτρεξς προς την κλίμακκ.

Ο Γιλβέρτης ανέγνωσε.

• Αδελφέ μου! Γιλβέρτη μου!

• Πρό μις ώρας σε περιμένω εις την οίκόν σου, που είσαι; Έλα λοιπόν, διότι φλέγομαι υπό της επιθυμίας να σε έναγκαλισθώ.

» Ο Έδμών σου.»

Λέξιν δεν ήδυνήθη ο ζωγράφος να είπη, έσπριγγε μόνον την χείρα του Ποκιλόφ, θραύων παρ' όλίγον αυτήν και άνέτρεψε δύο θρακία, μέχρις ου φθάσει επί την θύραν.

— Απέλθετε περιχαρείς μανιακοί, ειπεν ο πρίγκιψ, και μη καταφρονείτε ποτε την ζωήν. Και συ Πρόσπερ, δεν έχεις κανένα περιμένοντά σε εις Παρισίους;

— Ω! ναι, αγαπητέ μου Παύλε, απεκριθη ο νέος καλλιτέχνης· έδω με περιμένει ή εργασία, ή τέχνη του Φειδίου, ίσως ή δόξα.

(εκ του Γαλλικού) Ο. Α. Α.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Β Λ Ο Υ Μ Ε Μ Β Α Χ.

Κατά τό 1762, εν Γότθα, ενί των μεσογαίων εκείνων της Γερμανίας μερών, ένθα επικρατεί ή ήσυχία, ή σπουδή και ή άρετή, και υπό την επαγρύπνησιν μèn πατρός αγαθοῦ και σπουδαίου, διδάκτορος και καθηγητού του Πανεπιστημίου, έν ταις αγκάλαις δε μητρός φιλοστέργου μèn αλλή

αύστηρας, ηύξανε και άνετρέφετο δεκαετής τι παιδίον, ώραιον και φρόνιμον, πεποικισμένον διά της σταϊκής, εκείνης φιλοπραγμοσύνης ήτις χαρακτηρίζει τους λογίους και φιλοσόφους. Παίζον έκαμνε παρατηρήσεις σπουδαίας· είώπα όπως άκροασθή... Εξήτει να τῷ εξηγήσῃ τον μηχανισμόν των άθυρμάτων του, την ζωήν των εντόμων τὰ όποια εξώγει, την σύνθεσιν των άνθέων τὰ όποια εδρέπετο εν τῷ κήπῳ του, πῶς ο άρτος τον όποιον έτρωγε ηύξανε τό σώμά του κτλ. Ο δε πατήρ του, οστις προώριζεν αυτό εις καθηγητικήν έδραν, μετεχειρίζετο, όπως τό συνηθίση να σκέπτεται λογικῶς και να λαλή ορθῶς, αξιολογώτατην τινά μεθόδον· ποτε δεν τό άφινε ή να διακόψη ή να επαναλάβη την φράσιν του. Οθεν αν τό παιδίον την ηρχίσε κακῶς, ώφειλε να την τελειώση όσον ήδύνατο καλλίτερον, ύπερπηδήσαν την άμηχανίαν εις ήν αυτό τό ίδιον περιέπεσεν, εις τρόπον ώστε εσκέπτετο μèn καλῶς πριν όμιλήση, όμιλοῦν δε όμιλει εύγλωττως και ζωηρῶς, και τὰ δύο ταῦτα πλεονεκτήματα απέκτησε διά προσπαθείας φυσικής και άβιάστου.

Άλλ' ή μάλιστα καταγοητεύουσα τον Φριδερίκον σπουδή ήν ή της φυσικής του ανθρώπου ιστορίας, ή μόνη επιθυμία του, τό μόνον όνειροπόλημά του· οτε δε μόλις ήτο δεκαετής περιωρίζετο εις την κτήσιν... μαντεύσατε ποίαν! — Άλλά μη προτρέχουμεν των πραγμάτων.

Ημέραν τινά, έορτάσιμον της μητρός του, τόσον την έθελες και την καταγοήτευσε διά των έργων και της διαγωγής του, ώστε αυτη τον ενηγκαλίσθη λέγουσα. — Ζήτησέ με, Φριδερίκε, οτι πράγμα σοι άρέσκει, και άμέσως τό έχεις, αν έξαρτάται από την αγάπην μου.

Άλλά τό παιδίον εσκέφθη και έδίστασε ν' άποκριθῇ.

— Μήπως θέλεις συλλογήν άθυρμάτων της Νυρεμβέργης;

Άλλά τό παιδίον περιφρονητικῶς εκίνησε την κεφαλήν.

— Μήπως θέλεις σκύλλον τινά ή όνον ή ίππον ή τουφέκιον;

Άλλά και πάλιν τό παιδίον δεν απεκριθη.

— Η θέλεις ίσως είκοσιν ή τριάκοντα βιβλία της εκλογής σου, εκ του πρώτου βιβλιοπωλείου της Γόττης;

Τό παιδίον παρ' όλίγον απεκριθη, και διότι τό δῶρον τουτο ήν όχι όλίγον εύάρεστον. Άλλ' ή φυσιογνωμία του εξέφρασεν οτι ήθελεν άλλο καλλίτερον.

— Έλα δά, όμιλει ελευθέρως· ειπέ τι προτιμῶς, προσέθηκεν ο καθηγητής, οστις ήρθένα δι' ορθαίλους προσεκτικῶς τον υιον του.

— Λοιπόν, έτόλμησε να είπη ο Φριδερίκος· χωρίς να προκόψη τῶρα εις την φράσιν του, οτι ποθῶ εις τον κόσμον, είναι εις σκελετός ανθρώπου!

Εις τας λέξεις ταύτας, ή μèn μητηρ εκινήθη κίνημα εκπλήξεως και φοίκης σχεδόν, ο δε πατήρ

περιέβαλεν εις τον κόλπον του τον μέλλοντα άνάτομον...

— Σκελετόν ανθρώπινον! άνεκραξεν ή δυστυχής μητηρ· αλλά τα αδύνατα μοι ζητείς, τέκνον, δεν είναι αληθές; επανέλαβε προσβλέπουσα τον άνδρα...

— Αληθέστατον κατά δυστυχίαν, απεκριθη ο σφοδς άνήρ· από πολλου ζητώ δι' έμαυτον τοιοῦτον εύρημα, αλλ' αδύνατον να επιτύχῳ εις Γότθαν. Ο Φριδερίκος έμεινεν άφωνος και παραχαλισμένος ως αν του έλεγον οτι ο ήλιος έλειψεν από τό στερεωμα.

— Πῶς! εφώναξεν εν άπογνώσει, ουτε εις σκελετός δεν υπάρχει εις ταύτην την πόλιν!

— Πρός πώλησιν, όχι! προσέθηκε τεθλιμμένος, ως ο υιός, ο πατήρ. Άλλά παρηγορήσου, μικρέ μου καθηγητά, επανέλαβε, δίδων εις αυτον την χείρα, θέλω προσπαθήσει να σε παρηγορήσω ως δύναμαι, ως παρηγορῶ έμαυτον.

— Και χωριστά τὰ ώραία βιβλία, τὰ όποια θέλεις αποκτήσει, εν έλλείψει του σκελετού, ειπεν ή μητηρ, υπερήφανος και εύτυχής διότι ειχε τέκνον τοιοῦτον.

Και ο καθηγητής έφερε τον παιδα εις του Κ. Φράντζ, ιατροῦ και φίλου του. Τον εισήγαγεν εις τό σπουδαστήριον του έμπειρου τουτου όπκαδου του Ιπποκράτους, και, ύπανοίξας πράσινον παραπέτασμα, απεκάλυψε σκελετόν θαυμασίον και έντελή, τον μόνον υπάρχοντα εν Γότθῃ.

Ιδού, φίλε μου, τί δύναμαι να σοι προσφέρω· ο θησαυρός οῦτος από σήμερα σοι άνήκει, δύναται δε να τον βλέπης ένίοτε, αν ο Κ. Φράντζ τό επιτρέπη.

— Αναμφιβόλως, αναμφιβόλως, εφώνησεν ο ιατρός, θαυμαζών την πρώωρον φρόνησιν του παιδός, οστις έμεινεν εκστατικός ενώπιον του αντικειμένου των όνειρων και της φιλοδοξίας του.

Άλλ' ο παις, πλην τουτου, απέδειξε και πόσον ήδη προσχώρησε και πόσον έμελλε να έμβυθύνη εις την επιστήμην της ανατομίας.

Από της στιγμής δε ταύτης, καθ' εκάστην σχεδόν ο Φριδερίκος έπισκέπτετο τον Κ. Φράντζ, οστις ένόει οτι ο μαθητής δεν ήρχετο επισκεπτόμενος αυτον ή χάριν του σκελετού μόνον. Και τη αληθεία εις μόνον τον σκελετόν άφιέρου ο παις τας παρατηρήσεις, την προσοχήν, τας μικράς του φροντίδας. Μετ' όλίγον δε, εν' αποσφύγη την επιτήρησιν του ιατροῦ, ήλθεν ίσα ίσα άπόντος εκείνου, και προσποιούμενος οτι περιέμενε την επιστροφήν του εν τῷ σπουδαστηρίῳ, διέτρεψεν ώρας όλυκίλους έξευγών, ψηλαρών, σπουδάζων την οστεολογικήν μηχανήν, έπειτα δε, άφου ο σκελετός άνετυπήθη εις την φαντασίαν του, έβόλε πάλιν κατανοῦν ν' αποκτήσῃ και αυτός ένα όμοιον. Την έσπεραν λοιπόν εξέρχεται προς έρευναν εις τό δημόσιον κοιμητήριον, συλλέγει όσα όστῶ εύρίσκει παρεβριμμένα, και δι' αυτών των πολυτίμων υλικίων, κατά την φράσιν του, προσπαθεί να κα-

τασκευάση σκελετόν τινα τέλειον, ἀλλὰ βλέπων ὅτι δὲν τὸ κατώρθου, ἐπιχειρεῖ νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα δι' ὀστέων ζώων, καὶ διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ καρτερίας του κατασκευάζει οὕτως, ἐν τῷ κοιτῶνί του λαθραίως, ἐργαζόμενος πολλάκις τὴν νύκτα, σκελετόν τόσον ἐντελῆ, ὥστε ὑπὲρ τρία τις, ἰδοῦσα αὐτὸν ἡμέραν τινα, τὸν καταγγέλλει διὰ τῶν κραυγῶν της... Καὶ ἰδοὺ ἅπανα ἡ οἰκογένεια ἀναστατοῦται, ἡ συνοικία συνταράσσεται, ὁ καθηγητὴς αὐτὸς ἐκπλήττεται, ὁ δὲ σκελετὸς καταδικάζεται, δημεύεται καὶ κατακλείεται εἰς τὸ ἀνώγειον τῆς οἰκίας!

Μετ' ὀλίγα ἔτη, τὸ παιδίον αὐτὸ ἐγένετο ὁ περιόδοξος Βλουμεμβάχ, ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐνόητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰς τῶν μεγαλειτέρων τοῦ κόσμου ἀνατόμων, ὁ δὲ πρῶτος αὐτοῦ θησαυρὸς καθίσταται ὁ τύπος καὶ τὸ κέντρον τῆς πλουσιωτάτης συλλογῆς, ἢ τὸ ὄνομά του ἀπηθανάτισε.

Ὁ Βλουμεμβάχ ἰδὼν εἰς τὸ Λονδίνον τὸν Κέμβλον παριστῶντα ἐπὶ σκηνῆς τὸν Ὀτέλλον τῷ εἶπεν ὅτι τὰ μαῦρα χειρόκτια τὰ ὁποῖα ἐφόρει ἐματαίου ἐλους τοὺς ἀγῶνάς του, διότι οἱ μαῦροι ἔχουσι τὴν παλάμην λευκὴν ὡς ἡμεῖς.

Ὁ Βλουμεμβάχ ἐξερχόμενος τοῦ Κεραμικοῦ, ὅπου τὸν ὑπεδέχθη ὁ Ναπολεὼν ἐν πάσῃ τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐτοῦ δόξῃ καὶ παρουσίᾳ τῶν πρέσβειων ὅλης τῆς γῆς, ἔλεγεν ὅτι δὲν παρετήρησε τοσοῦτον τὸν νικητὴν τοῦ Ἰσπερλιτίου, ὅσον τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Περσίας καὶ τοῦ Μαρόκου, δύο ἔθνων, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ!

Γεννηθεὶς ἐν Γότθῃ, ἐν ἔτει 1752, ὁ Βλουμεμβάχ ἐδίδαξεν εἰς Γοτίγγην, περιηγήθη τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, ἀπέλιπε τὸν Κουβιέρον, ἐμόρφωσε τὸν Κ. Οὐμβόλδτιον, καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1840, ῥυθμίσας καὶ προπαρασκευάσας τὴν ἐπιστήμην ὡς ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Κέπλερος καὶ ὁ Νεύτων.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΔΗΑΝΗΤΗΡΙΑΣΕΩΣ.

Ἐραυζόμεθα ἐκ τοῦ ταχυδρόμου τῆς Εὐρώπης τὸ ἐξῆς ροικῶδες ἄμα καὶ κωμικὸν περιστατικόν. Γυνὴ τις ζυλοργουὶ ἐκ Margés, χωριδίου τῆς Δρώμης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρομάν, διῆγε βίον τόσον ἀτακτον καὶ ἐκδηδητημένον ὥστε ἔβαλε κατὰ νοῦν ἡ ἀπαλλαγθῆ τοῦ δυστυχοῦς συζύγου της, διότι ἡ παρουσία του ἠνόηλοι τὰς ἀκρατήτους ὀρέξεις της. Προσῆται λοιπὸν εἰς Ρομάν, εἰσέρχεται εἰς φαρμακείον τι καὶ ζητεῖ ἄρσενικὸν πρὸς ἐξολόθρευσιν τῶν κατηραμένων ποντικῶν, ὧν ἡ οἰκία της ἔγεμεν. Ἀλλ' ὁ φαρμακοποιὸς, ἄνθρωπος φρόνιμος, ἀρνεῖται, καὶ ἀποφαινεται ἐπὶ τέλους ὅτι δὲν δύναται νὰ δώσῃ τοιοῦτον φάρμακον εἰμὴ εἰς τὸν ἄνδρα καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ μαρτύρων. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ σύζυγος ἔρχεται εἰς τοῦ φαρμακοποιοῦ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, καὶ ἐρωτᾶται παρ' αὐτοῦ ἂν

αὐξάνονται καὶ κατευδῶνται εἰς τὴν οἰκίαν του οἱ ποντικοί.

— Δὲν εἶδα ποτὲ τοιοῦτους εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀπεκρίθη ὁ τίμιος ζυλοργός.

— Ἀλλ' ἡ σύζυγός σου ἤλθεν ἐδῶ ζητοῦσα ἄρσενικόν.

— Ἄ! τοῦ διαβόλου τὴν γυναῖκα! ἐφώνησεν ἑκείνος· νὰ μὲ φαρμακεύσῃ θέλει. Λοιπὸν, μήγυσέ τὴν νὰ ἔλθῃ πάλιν.

Καὶ συμφωνοῦν οἱ δύο, ὅτι ὁ μὲν φαρμακοποιὸς θέλει δώσῃ ἀβλαβῆ τινα οὐσίαν, ὁ δὲ σύζυγος θέλει γευθῆ τὸν ζωμὸν μεθ' οὗ θ' ἀναμιχθῆ ἡ οὐσία, γευθεὶς δὲ θέλει προσποιηθῆ ὅτι προσβάλλεται αἰφνης ὑπὸ ἐξυτάτης, θανατηφόρου νόσου, ἵνα δώσῃ μάθημα εἰς τὴν ἄπιστον σύζυγον.

Τὰ πάντα λοιπὸν ἐνεργοῦνται κατὰ τὴν συνενόησιν· ἡ γυνὴ ἐπανερχεται, λαμβάνει τὸ ὑποτιθέμενον δηλητήριον, ἐπιπάσσει τὴν κόριν εἰς τὸν ζωμὸν τοῦ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον αὐτὸς μὲν εὐρίσκει ἀπὸ καὶ κικόν, ἡ δὲ γυνὴ ἀποφεύγει νὰ δοκιμάσῃ, ἐνὶ λόγῳ συνέβη πᾶν ὅτι εἰς τοιαῦτα κακουργήματα συνήθως συμβαίνει. Πιὼν ἤδη τὸν ζωμὸν, ὁ ἀνὴρ εὐρίσκειται δυσδιάθετος, ἔπειτα πίπτει καὶ προσποιεῖται τὸν τεθνεῶτα, καὶ τὰ πάντα βαίνουσι κατ' εὐχὴν, ἀλλ' ἤδη ἐπέρχεται τὸ ἀστεῖον τοῦ δράματος.

Ἡ γυνὴ, διὰ νὰ τρέψῃ τὸν δηλητηριασμένον εἰς αὐτοχειρίαν καὶ ἀποφύγῃ οὕτω τὴν ἐπικειμέναν κατὰ τῆς κεφαλῆς της ποινήν, ζητεῖ πᾶρκατα σχοινίον νέον ἐπὶ τούτῳ προπαρασκευασμένον, σχηματίζει δι' αὐτοῦ βρόχον, τὸν ὁποῖον περᾶ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ὑποτιθεμένου νεκροῦ καὶ μετὰ ταῦτα ἀναβαίνει εἰς τὸ ἀνώγειον διὰ νὰ σύρῃ ἐντεῦθεν τὸ σχοινίον, τὸ ὁποῖον προσδένει εἰς δοκὸν τινα τῆς στέγης.

Ἐνῶ δὲ αὐτὴ ἀναβαίνει ἔτι, ὁ μακαρίτης ἐγείρεται, δένει τὸ περασμένον ἤδη εἰς τὸ λαιμὸν τοῦ σχοινίου εἰς τὸν πόδα τῆς ζυλοργικῆς του τραπέζης, καὶ περιμένει τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου. Φθάσασα ἐπάνω ἡ γυνὴ ἀρχίζει νὰ σύρῃ, ἀναμφιβόλως ὄλαις δυνάμεσι· ἀλλ' εὐρίσκουσα τὸν σύζυγον βαρύτερον νεκρὸν παρὰ ζῶντα, καταβαίνει διὰ νὰ ἴδῃ πόθεν ἡ ἔκτακτος αὐτῇ ἀντίστασις. Ἀλλὰ μόλις διαβαίνει τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, καὶ, διὰ χειρὸς πλήρους ζωῆς καὶ ἰσχύος, ὁ σύζυγος τῇ προστρίβει ἐφ' ἑκατέρας παρεῖας ἀνὰ δύο βροντὰρὰ γρονθοκοπήματα, ἱκανὰ ἀναμφιβόλως νὰ κινήσωσι δίκην δημοσθενικῆν. Μετὰ ταῦτα τὴν φέρει εἰς τὴν δημαρχίαν, ἥτις τὴν ἀποστέλλει εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Βελεγκίας.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΔΗΜΟΥΣΑΝ ΨΥΧΗΝ ΤΟΥ.

Τώρα ποῦ χαμοκέρασα μοσχουλοῦν στή φτέρη,
Ποῦ ἀνοίγει τάνθη ἢ μυγαλιά,
Ποῦ κρυφοσιμῖγουν τὰ πουλιά
Καὶ παίζουσι τέρι, τέρι·

Τώρα ποῦ ντύθηκεν ἡ γῆ νυφιάτικο στολίδι —
Ἄχ ναί! — καὶ ἡ θάλασσα χρυσοῦ
Λαμποκοπάει, ποῦ πᾶς ἐσὺ
Στὸ θλιβερὸ ταξεῖδι;

Χῦσαι, ψυχὴ, μιὰ δέσει στους οὐρανοὺς καὶ στάσου
Καὶ μὴ στὸ μαῦρο χῶμα, μὴ
Ἀφίνης τόμορφο κορμί
Καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιά σου!

Ψυχὴ! μὲ ἀφίνεις ἔρημον, ψυχὴ λαχταρισμένη!
Δέτε πῶς κλαίγω, πῶς πονῶ,
Ἀγγέλοι, ποῦ στὸν οὐρανὸ
Τὴν πάτε δειλιασμένη!

Κρατῆστε, ἀγγέλοι, τὰ φτερά, καὶ αὐτὴ νὰ σταμα-
τήσῃ
Σταῖς ὁμορφιαῖς τῶν λουλουδιῶν
Καὶ στὰ παιχνίδια τῶν παιδιῶν
Τὰ μάτια νὰ γυρίσῃ.

Ὅχι! παιχνίδια νὰ μὴ ἴδῃ ἐδῶ στὸν κόσμον κάτω,
Μήτε λουλούδια δροσερά!
Ν' ἀκούσῃ μόνον θλιβερά
Τραγοῦδια τοῦ θανάτου.

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

ΗΕΛΠΙΣ.

Ἐν ἀκροστιχίδι.

Ὅρα τὴν ἐν τῷ παρόντι φυλλαδίῳ μουσικῆν.

Ἐλα, φίλη τῆς ψυχῆς μου,
Ποῖν ἢ μοῖρα μᾶς φθονήσῃ,
Τὴν ζωὴν ὅπου θὰ σῶσῃ
Νὰ ὑμνήσωμεν μαζῇ.

Λυκαυγὲς εἶν' ἡ νεότης,
Καὶ ὁ ἔρωσ τὴν χρυσώνει,
Ἀλλ' ἐξαίφνης ξημερώνει,
Καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ.

Πικρὸν πένθος, ἐπλανώμην
Εἰς τὴν γῆν χωρὶς ἐλπίδα,
Πλὴν ἐν δάκρυόν σου εἶδα,
Κ' εἶδα τὴν ζωὴν εἰς σέ.

Ἴρις συμπαθὴς μ' ἐφάνης,
Φῶς γλυκὺ τοῦ παραδείσου,
Ὡχρὰ ἦτον ἡ μορφή σου,
Κ' οἱ πλεξίδες σου χρυσαῖ.

Σπάνια πλὴν διαμένει
Εἰς τὴν γῆν ἡ εὐτυχία,
Κ' εἶναι πλάνης εἰρωνεία
Τῆς ζωῆς μας ἡ κρητίς.

Ἄλλ' ἐγὼ ἂν ἀτενίσω
Ὡς ἀστὴρ ἐξαίφνης δύων,
« Γράψετε, θὰ πῶ δακρύων,
Κ' εἰς τὸ μνήμα μου Ἑλλίς. »

Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Η ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ :

Δυστυχῆ θνητέ ! ὡς φύλλον δένδρου, ἔρμαιον χει-
μώνων,
Ἐν τῷ μέσῳ μένεις δύο μυστηριωδῶν δαιμόνων,
Τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἀμφοτέρων αἰωνίαν
Τοῖς βροτοῖς ἐγγυωμένων ἀναλγῆ εὐδαιμονίαν·
Ἄψευδεις εἶν' ἐγγυήσεις ; ἐρωτήσατε τὸν χρόνον
Τῆς ἀναύτου Εἰμαρμένης τὸν θεράποντα τὸν μόνον.
Τι ὁ χρόνος οὗτος λέγει ;
Τοῦ θνητοῦ τὴν εὐπιστίαν, παρελθὼν καὶ μέλλον
ψέγει.

Μὲ τὰς πτέρυγας πλανῶμαι τῶν μουσῶν τὰς ἀθα-
νάτους,
Τὰς ἀθύσσους διαβαίνω τῶν αἰώνων τὰς ἀθάτους,
Ἐρωτῶ τὴν εὐτυχίαν μήπως εἶδετε, ὦ χρόνοι,
Τὰ παρήγορα πτερά της εἰς τὰ κράτη σας ν' ἀπλόνη;
Ἄλλὰ φεῦ ! πενθήρεις μόνον ὄδυρμοι, κλαυθμοὶ καὶ
γόοι
Ἐκ τοῦ χάους τῶν αἰώνων ἀποκρίνονται ἀθρόοι,
Καὶ βοῆ γεννᾶται μία,
Ἀρὰ μία φρικαλέα, ὡς τοῦ πόντου τρικυμία.

Εἰς τὰ δάση μήπως παίζῃ με τὰς αὔρας τῶν ζε-
φύρων,
Ῥόδων, μύρτων καὶ ναρκίσσων ἀναπνέουσα τὸ μύρον;
Οὐρανὸς ἐκεῖ γελοῖς, μειδιῶσα ἐκεῖ φύσις
Τοῦ ἀνθρώπου δὲν χλευάζει θλίψεις, πόνους καὶ πα-
θήσεις ;
Δὲν ἐμπαίζει τὴν σιγὴν τοῦ τὸ λαλοῦν ἀπαύστως
ῤεῦμα ;
Τοῦ βορῆ τοῦ ἀδεσμεύτου τὴν δουλείαν τοῦ τὸ
πνεῦμα ;

Τὰς δειλαίας του μερίμνας
Δὲν χλευάζει τὸ πτερόεν, τὸ συμπαίζον με τὰς λί-
μνας ;

Ὡ ! ἐκεῖ ἐν μέσῳ φύλλων τὸ πτηνὸν ἐγὼ τὸ ψάλλον,
Τὴν ῥοδόστολον προΐταν χαιρετῶ με στήθος πάλλον.
Τῶν δασῶν ἐγὼ ἡ αὔρα, τὸ νερὸν ἐγὼ τὸ ῤεόν,
Τῆς ζωῆς τὸ νᾶμα ραίνω εἰς τὰ ἔθνη τῶν ἀνθέων.
Ἄλλ' αὐτάς μου τὰς ἐκστάσεις ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰ-
ρήνης,

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν γοήτρων τῆς σιγῆς καὶ τῆς γαλήνης
Μοῦ σαλεύει φωνὴ μία,
Ὡς μακρόθεν φερομένη ποντολάλος τρικυμία.

» Θνητέ, λέγει, ὅπου φέρῃς τὸ ταλαίπωρόν σου
βῆμα,
Τῆς ἀγρύπνου προσοχῆς μου μένεις πάντοτε τὸ θῦμα.
Οὐδ' εἰς πτέρυγας ἀνέμων, οὐδ' εἰς χώρας ἀοράτους
Φεύγεις, δύστηνε, τοὺς ἔρους τοῦ ὀδυνηροῦ μου
κράτους !

Κ' εἰς τὰ δάση, κ' εἰς τοὺς βράχους, κ' εἰς τὰ σκότη,
κ' εἰς τὰ φῶτα
Κ' εἰς τὰ κράτη τῶν ἀέρων, κ' εἰς τῶν θαλασσῶν
τὰ νῶτα,

Εἰς τὸ μαῦρον ἕως χῶμα
Τῶν μνημάτων, σ' ἀνιχνεύει τὸ ἀνένδοτόν μου ὄμμα !
Τὴν σιγὴν τοῦ Ἄδου μόνην εἰς τὸ μνήμα τὸ ζοφῶ-
δες,
Τῆς μονάρχου δυστυχίας δέντραττουσιν οἱ πόδες.
Ὅταν ἐπλασε τὸ σύμπαν ὁ Μονάρχης τοῦ ἀπείρου,
« Εἰς τὴν ἄμαξαν τοῦ Χρόνου, ὁ Θεὸς με εἶπε, σύρου.
Πᾶν τὸ ἔργον τῆς χειρός μου ἀπείρόν σου ἔχε
θρόνον,
Καὶ πιστοὺς θεράποντάς σου τοὺς ὁμίλους τῶν αἰ-
ώνων.

Κ' ἡ γελοεσσά μου χλεῖν
Τοὺς τυφλοὺς θνητοὺς πολλακίς ἀπατᾷ καὶ γοητεύει.»
Ὡ ζωῆς λοιπὸν ἀπάτη ! εἰς τοῦ βίου τὴν πρῶταν
Βλέπει μόνον μειδιῶσαν ὁ θνητὸς τὴν εὐτυχίαν
Ὡς τὴν ῥόδον εἰς τὸ ῥόδον, ἀλλ' ἡ ῥόδος, ὄμοιο !
θνήσκει,
Πρὶν βιώσῃ, κ' ἡ ἡμέρα τεθνηκυῖαν τὴν εὐρίσκει.
Εἰς τοῦ βίου τὰς νεφέλας ἐπιφάνεται ὡς ἴρις,
Τὴν ὀποιάν τοῦ ἀνθρώπου ἡ ταλαίπωρος τριήρης
Σπεύδουσα δὲν συλλαμβάνει.
Φροῦδον ὄναρ εἶναι πᾶσα τῆς ζωῆς μας τερπνὴ πλάνη !

Καὶ λοιπὸν ὡς τὰ στρουθία, ἡ βορὰ ἡμεῖς τῶν πόνων
Καὶ τὸ παίγιον καὶ θῦμα τῆς μονάρχου τῶν αἰώνων,
Ἡ χαρὰ λοιπὸν τοῦ τάφου καὶ τοῦ σκότους εἶναι
κτῆμα
Κ' ἐν αὐτῷ τοῦ ὀδοιπόρου προσδοκᾷ τὸ πλᾶνον εἶμα;
Καὶ φυγὰς τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὸν οὐρανὸν ἰδρῆθη,
Ὅπου ἄρχει τῶν δακρύων καὶ τῶν θλίψεων ἡ λήθη;
Ὡ ! ἐκεῖ, ψυχὴ μου, πέτα,
Καὶ τοὺς πόνους καὶ τὰ πάθη τῶν βροτῶν ἀποχι-
ρέτα !

Ὡ κρυπτὲ εἰς πάντας Ἄδη ! εἰς πλάνητης κκοδοσί-
μων,
Φθινοπώρου φύλλον τρέμον εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀνέ-
μων,
Τὴν φρικώδη πύλην κρούει τῶν κρυπτῶν σου ἀνα-
κτόρων
Ἐνα μόνον τάφου πῆχυν παρὰ σοῦ ζητῶν ὡς δῶρον.
Δός μοι ἄσυλον, ὦ τάφε ! οἶος, οἶος καὶ ἀν ἦσαι,
Τὴν ἐνθύμησιν τοῦ κόσμου φθάνει μόνον νὰ στερεῖσαι.
Φθάνει μόνον νὰ καλύπτῃς τὸ σεπτὸν ἐκείνης χῶμα,
Τὴν ὀποιάν ἐστερέθη τὸ πολὺδακρὺ μου ὄμμα !
Σίρος. ΜΥΡΟΝ.

MEPOC B.

Αιθη.

Ἄνθη, σεῖς τοῦ αἰσθηματός μου
Ἀπαυγάσματα τερπνὰ,
Σεῖς, ἀγάπης ὑπερμέτρου
Τέκνα ἀθῶα, τέκνα ἀγαθὰ,

Σεῖς, ποῦ ὑμνεῖτε ὅ,τι προσφέρει
Ἡ καρδία μου τῆς μητρὸς,
Καὶ τὴν ἀπείρόν μου θλίψιν
Στὸν χαμὸν τῆς θυγατρὸς,

Περιέλθετε δραμαίως
Πανταχοῦ με στεναγμοὺς,
Καὶ ζητήσατε ἓνα τάφον,
Ὅστις κλείει τοὺς οὐρανοὺς.

Καὶ ὅταν εὑρητε τὸν τάφον,
Τότε με ἄσμα λυπηρὸν
Ὅλα εἰς στέφανον πλεχθήτε
Καὶ οὕτω μείνατε εἰς αὐτόν.

Φεῦ, τί ὄνειρον με θέλγει !
Ἐσὺ ἀγάπησες ἐμέ ;
Ἄ, χαρῆτε εἰς τὴν χαρὰν μου,
Ἡλιε, ἀστέρες, οὐρανέ !

Τοιούτους λόγους παῦσε, παῦσε,
Ἡ ψυχὴ μου μὴν ἐκθῆ,
Διότι τόσην εὐτυχίαν.
Νὰ ὑποφέρῃ ἀδυνατεῖ.

Ἄχ, ἀνέκφραστος ἠδύτης,
Ἄχ, θεῖα λόγια, ἐρωτικά !
Πάλιν λέγε τα πνέω
Ἡδονὴν γοητευτικά.

Λέγε τα, ν' ἀναγαλλιάσῃ
Ἡ ἀναμμένη μου ψυχὴ . . .
Παῦσε, τόσην εὐτυχίαν
Νὰ ὑποφέρῃ ἀδυνατεῖ.

Τίς καρδία νὰ αισθανθῆ, καὶ τί στόμα
Ἡμποροῦσε νὰ ἐκφράσῃ ποτὲ
Ποίας χαρὰς, ποίας ἠδύτητας κράζει
Τῆς ἀγάπης τὸ πρῶτιστον ναί !

Ὅση ἐλπίς ὅση δόξα ἐδῶ κάτω,
Στὰ ἐπουράνια ὅ,τι ὑπάρχει τερπνόν,
Ὁ καιρὸς, ἡ ἀνθρωπότης, ἡ φύσις,
Ἐσωκλείονται εἰς τὸν λόγον αὐτόν.

Ὡς τὰ κύματα τὸ ἓνα με τ' ἄλλο
Ἀγριωμένα με πάλιν πολλὴν
Συνοθοῦνται, πλὴν ὅλα τὰ σβύνει
Ἡ γαλήνη εἰς ὀλίγην στιγμὴν,

Οὕτω σβένει τὴν τύρβην τοῦ κόσμου
Σὺ, χρόνε ἄκαμπτε, χρόνε σκληρέ,
Ἄλλ' ὡς ἥλιος στὴν μνήμην μας λάμπει
Τῆς ἀγάπης, ἕως τὸν τάφον, τὸ ναί.

Σε, θεά, νὰ λησμο ἦσω
Ἡμπορῶ ποτὲ μου ἐγώ ;
Ἀἰσθημα σ' ἐμὲ νὰ ὑπάρχη
Καὶ μακρὰν σου ἤδη νὰ ζῶ ;

Πῶς ν' ἀνοίγουν οἱ ὀφθαλμοὶ μου
Καὶ ματαίως νὰ σὲ ζητοῦν ;
Πῶς τὰ ὄτα τὴν φωνὴν σου
Τὴν γλυκεῖαν νὰ μὴν ἀκοῦν ;

Ὅταν πλέον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου
Δὲν ἐξέβη τὴν αὐγὴν,
Καὶ οἱ ἀστέρες ἀπὸ Δύσειν
Τρέξουν εἰς Ἀνατολήν,

Καὶ με τ' ἀπείρον συνάμα
Τῆς ψυχῆς παύση ἡ ζωὴ.
Μόνον τότε θέλουν παῦσε:
Τῆς ἀγάπης μου οἱ παλμοί.

Διὰ τῆς ἀγάπης
Ζωὴν γνωρίζω,
Δι' αὐτῆς αἰσθάνομαι,
Δι' αὐτῆς ἐλπίζω,

Αὐτὴ εἶναι ὁ μόνος
Ὁ λογισμὸς μου,
Αὐτὴ εἶναι ὁ πλοῦτός μου,
Αὐτὴ τὸ φῶς μου.

Ἄν χωρὶς αἰσθημα
Στιγμὴν θὰ ζήσω,
Καὶ τὴν ἀγάπην μου
Ἄν λησμονήσω,

Ὁ κόσμος θέλω
Νὰ με μισήσῃ,
Καὶ ἐπάνω μου ἄκλαυτος
Τάφος νὰ κλείσῃ.

Κυριεῖται ὅλην τὴν νύκτα
Σιωπῆ, πάνδημος σιωπῆ,
Πλὴν ἡ φύσις ἵστας κιοδίας
Μὲ πᾶν μέσιν ὁμιλεῖ.

Ὅμιλεῖ με τὸν ἀέρα,
Ποῦ σιγὰ σιγὰ φυσᾷ,
Μὲ τὰ δένδρα ὅπου κινουῦνται,
Μὲ τ' ἀνήσυχτα νερά.

Μὲ τὰς πλήρεις μελωδίας
Ὅμιλεῖ καὶ τοῦ παντός,
Ὅμιλεῖ καὶ με τὸ σκότος,
Ὅμιλεῖ καὶ με τὸ φῶς.

Δι' ἐμὲ εἰς τόσην ὁμιλίαν
Μένει κρύα καὶ σιωπηλῆ,
Διότι ἡ φύσις ν' ἀναστήσῃ
Τοὺς νεκροὺς δὲν ἠμπορεῖ.

Ἐρμηρος, μεμονωμένος,
Πλάνης τρέχω ἐκεῖ κ' ἐδῶ,
Καί ποτέ ναῦρω κάμμιαν
Θεραπειάν δὲν ἤμπορῶ.

Κάθε ἡμέρα ὅπου προβαίνει,
Κάθε ἡμέρα ὅπου ἀπερνᾷ,
Τὰς πληγὰς μου περισσεύει,
Καὶ νέους πόνους μὲ ἐξυπνᾷ.

Κάθε δένδρον 'ποῦ ἀπαντήσω,
Κάθε λίθος ποῦ πατῶ,
'Οὐρανὸς 'ποῦ μὲ φωτίζει,
Αἱ πεδιάδες 'ποῦ θεωρῶ,

Μοῦ ἐνθυμίζουν πῶς ἐχάθη
Μὲ αὐτὴν πᾶσά μου χαρά,
Πῶς πικρῶς τῆς ἀτυχίας
Μὲ σκεπάζουν τὰ πτερά.

(ἐκ τοῦ Φοίνικος)

Ἡ ἐφημερίς τῆς Στοκίλμης ἀναφέρει τὸ ἐξῆς τραγικὸν περιστατικόν, συμβάν ἐσχάτως εἰς Σλαβονίαν.

Συνταγματάρχης τις οὐγγρικοῦ τινος τάγματος, σταθεμύοντος κατὰ τὴν ὀροθετικὴν γραμμὴν, διετάχθη παρὰ τοῦ διοικητοῦ νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν θανάτωσιν στρατιώτου τινός, καταδικασθέντος κατ' ἀπόφασιν τοῦ στρατοδικείου, ἔνεκεν ἀπειθείας.

Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ συνταγματάρχης ἐκίνει πρὸς τὸ ὠρισμένον μέρος ὁ διοικητὴς προσκαλέσας αὐτὸν, τῷ διεκοίνωσεν ὅτι ὁ καταδικὸς ἔτυχε βασιλικῆς χάριτος. Ἐν τούτοις, προσέθηκεν, ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη αὐστηροῦ παραδείγματος καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς, ἰδοῦ, λάβε τὸ ἔγγραφον τῆς χάριτος, ἔχε το μυστικόν, καὶ μὴ τὸ ἀναγνώσῃς εἰς τὸν καταδικὸν, μέχρις οὐ γονυπετῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ δεδμεμένος τοὺς ὀφθαλμοὺς χάσῃ πᾶσαν ἐλπίδα καὶ δὲν περιμένῃ πλέον παρὰ τὸ θάνασιμον κτύπημα.

Αἱ ὁδηγίαι τοῦ διοικητοῦ ἐτηρήθησαν ἀκριβῶς· φθάσαντα εἰς τὸ μέρος τῆς τιμωρίας, ὁ ἱερεὺς ἐξωμολόγησε τὸν καταδικὸν, τοῦ ἔδωκεν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐνωματῖα στρατιωτῶν, πληρώσασα τὰ ὕπλα, παρετάχθη βήματά τινα μακρὰν αὐτοῦ, ἐτοίμη εἰς πυροβολισμόν. Ὁ στρατιώτης ἐγονυπέτησε καὶ δὲν περιέμενε πλέον παρὰ τὸν θάνατον.

Ἡ στιγμὴ λοιπὸν εἶχε φθάσει ὅπως φανερωθῆ τὸ διάταγμα τῆς χάριτος, καὶ ὁ συνταγματάρχης ἔβαλε τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον του διὰ νὰ τὸ λάβῃ· ἀλλὰ δι' ἀπευκαίαις ἀδεξιότητος συμπάρειεν ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ τὸ λευκόν του ρινόμακτρον, τὸ ὅποιον ἔπεσε χαμαί· τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἦτο δυστυχῶς τὸ σύνθησι· σύνθημα τοῦ πυροβολεῖν τὸν οὕτω καταδικαζόμενον, καὶ πρὶν ἢ ὁ συνταγματάρχης προφθάσῃ ν' ἀπαγγεῖλῃ λέξιν, οἱ

στρατιῶται πυροβολοῦν, καὶ ὁ δυστυχὴς καταδικὸς πίπτει κατὰ γῆς ἠμαχμένος.

Μετὰ τὸ δυστύχημα τοῦτο, ἡ ἐπιστολὴ τῆς χάριτος πίπτει ἀπὸ τὰς τρεμούσας χεῖρας τοῦ συνταγματάρχου, ὅστις κυπήσας τὸ μέτωπον, κατηραμένος ἐγὼ! ἀνεφώνησεν· κελεύει ἔπειτα τοὺς στρατιώτας νὰ ἐπικλήθωσιν εἰς τὸν στρατῶνα, καὶ δίδει τὴν παραίτησίν του. Λέγεται ὅτι ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐγένετο μοναχός.

Ἀγορζιὸς τις ποιητὴς (poeta da dozzina) Κάφρων καλούμενος, παρεκάλεσε τὸν Πινδεμόντην νὰ κρίνῃ μίαν αὐτοῦ τραγωδίαν καὶ ἀνεχώρησεν ἀφ' εἰς τὸ χειρόγραφον.

Ἐπιστρέψας τὴν ἐπιούσαν, ἠρώτησε τὸν κριτὴν ἐὰν ἀνέγνω τὴν τραγωδίαν καὶ πῶς τὴν εὔρε. Λάβε τὴν, ἀπεκρίθη οὗτος καὶ εὐρίσκει εἰς πᾶσαν σελίδα τὴν κρίσιν μου. Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς ποιητὴς ἔμεινε ἐμβρόντητος μετ' ὀλίγον, διότι ἀνοίξας τὸ χειρόγραφον εὔρεν εἰς ἐκάστην σελίδα μίαν μόνην γραφείσαν λέξιν, Καῦσον, τουτέστι τὸ ὄνομά του δι' ἄλλης ὀρθογραφίας σημειωμένον.

Ἡ κρίσις δὲν ἦτο δυσεξήγητος.

Ὁ ζωγράφος Γρὸς παραγγελλθεὶς νὰ ζωγραφίσῃ τὸν Ναπολέοντα ἐπισκεπτόμενον τοὺς ὑπὸ λοιμοῦ ἀσθενοῦντας ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς Ἰσππης, ἠθέλησε νὰ γράψῃ καὶ τοὺς ὑπασπιστάς, οἵτινες συνώδευον τότε τὸν στρατηγὸν καὶ πάντες ἐπέδωκαν νὰ ζωγραφηθῶσι πλὴν ἐνός. Ἄς οικονομήσω ὅπως δύναμαι τὴν εἰκόνα μου χωρὶς τοῦ προσώπου σου, τῷ εἶπεν ὁ καλλιτέχνης.

Ἐτελείωσε δὲ ἡ εἰκὼν παριστώσα καὶ τὸν Ναπολέοντα ἐγγίζοντα τοὺς ἀσθενεῖς καὶ πάντας τοὺς ὑπασπιστάς του ἀκολουθοῦντας ἀφ' ὀφθαλμοῦ τὸν στρατηγὸν· ἀλλ' εἰς τούτων ἐφαίνετο καλύπτων τὸ πρόσωπόν του, ὡς ἂν ἐφοβέτο νὰ ἀναπνεύσῃ τὴν μεμολυσμένην ταύτην ἀτμοσφαῖραν. Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ὅτι ἦτο ἔπαινος τοῦ Βοναπάρτου ἡ γειννίασις ἐνός δειλοῦ, οἱ δὲ φίλοι ἀνεγνώρισαν ὅτι ἦτο πνευματώδης ἐκδίκησις τοῦ ζωγράφου.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τὴν περὶ τὴν σύνταξιν διεύθυνσιν τῆς Εὐτέρπης ἀνεδέχθη ὁ Κ. Γ. Χ. Ζαλοκώστας, ὡν τοῦ λοιποῦ εἰς τῶν τακτικῶν αὐτῆς συντακτῶν ὡς καὶ ὁ Κ. Κωνσταντῖνος Πῶπ.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ἡ Παναγία τοῦ Τάσου. — Τὸ ὄνειρον, συνέχεια καὶ τέλος. — Ἡ παιδαγωγός, διήγημα.

Ποικίλα. Βλοῦμεμβάχ. Ἀπόπερα δηλητηριάσεως. — Ποιήσεις, εἰς τὴν ἀποδημοῦσαν ψυχὴν του. — Ἡ Ἑλπίς. — Ἡ εὐδαιμονία. — Ἄνθη, ἐκ τοῦ Φοίνικος. — ἀνέκδοτα. — Εἰκονογραφία εἰς Βλοῦμεμβάχ — ψυχὴ ἀποδημοῦσα.